לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ב' באייר תשמ"ח, 19 באפריל 1988 / שנת מ"ח מס' 13628 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

רופאי קופ"ח יפתחו מרפאות במלון „פאלס" בת"א

עתים

חטיבת רופאי קופת־חולים החליטה אמש לאמץ את תוכנית הרפואה האלטרנטיבית והחל מה־2 במאי ייפתחו 8 מרפאות מקצועיות בשעות אחר הצהריים במלון „פאלס" בתל אביב. רופאים בכירים מבתי החולים יקבלו חולים תמורת 30 ש"ח לביקור. בשלב ראשון יופעלו מרפאות עיניים, קרדיולוגיה, אורולוגיה, פנימית, ילדים, גניקולוגית, אורטופדית אף, אוזן וגרון.

התוכנית גובשה בחודשים האחרונים והושקע בה, בשלב ראשון, סכום של 30,000 ש"ח. אם לאחר תקופת הרצה יתברר כי קיימת הענות ציבורית לתוכנית, היא תורחב גם לדרום הארץ ולצפונה. (על השינוים בבתי־החולים עמוד 19).

בתום הקראת הכרעת הדין, שנמשכה 12 שעות – אב בית־הדין המיוחד דב לוין:

מצאנו כי ג'והן דמיאניוק הוא „איוון האיום"

הודעת ההרשעה נתקבלה במחיאות כפיים ע"י הקהל שהושתקו מייד ע"י אב ביה"ד ● פסק הדין קבע חד־משמעית כי דמיאניוק אשם בפשעים כלפי העם היהודי – פשע כלפי האנושות – פשעי מלחמה – פשעים כלפי בני־אדם נרדפים ● הנאשם נעדר אתמול בעת הקראת פסק־הדין בטענה של כאבים אולם משהוצא אמש הספיק לקרוא בקול רם: „אני חף מפשע – זהו בולשיט" ● הטיעונים לעונש יישמעו ביום ב'

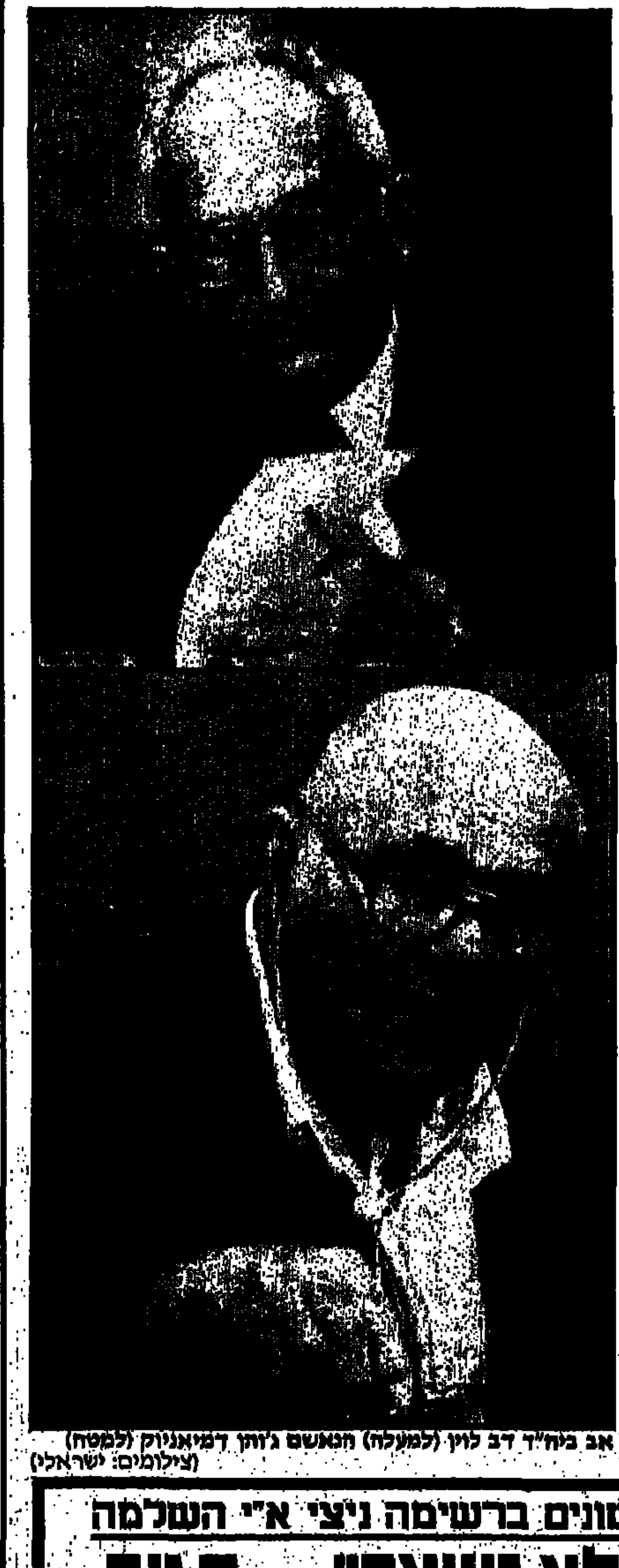

אב ביה"ד דב לוין (למעלה) הנאשם ג'והן דמיאניוק (למטה)
(צילומים: ישראלי)

בצלאל עמיקם

„מצאנו כי הנאשם הוא ,איוואן האיום'. מעשיו של אותו איוואן הוכחו בפנינו וגם הנאשם עצמו הודה במעשיו של אותו איוואן. היסודות העובדתיים הוכחו גם בעדויות הניצולים ויש באלה כדי להרשיעו בעבירות שיוחסו לו עפ"י החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם" — במילים אלה, שנקטעו בפרץ של מחיאות כפיים ע"י הקהל, הקריא אמש אב בית־הדין המיוחד, השופט דב לוין והשופטים צבי טל ודליה דורנר את דינו של איוואן דמיאניוק.

השופט לוין היסה מיד את התפרצות הקהל והמשיך בהקראת פסק־הדין שקבע חד־משמעית כי איוואן דמיאניוק אשם ב: ● פשע כלפי העם היהודי ● פשע כלפי האנושות ● פשע מלחמה ● פשעים כלפי בני אדם נירדפים.

אב בית הדין הסיק ממעשיו של דמיאניוק כי הוא השתתף בתוכנית הנאצית להשמדת העם היהודי בכך שכפה את המובלים למוות, בידעו כי יהודים הם.

(סוף בעמוד 4)

ראש עיריית שכם עומד להתפטר; חשש במינהל מתופעת „דומינו"

פנחס ענברי

ראש עיריית שכם חאפז טוקאן, הודיע למינהל האזרחי על כוונתו להתפטר, לאחר שלא קיבל גיבוי פומבי בירדן. במינהל חוששים כי אם יתפטר יגרור אחריו שובל של ראשי עיריות נוספים. מטה ההתקוממות, קרא לכל ראשי העיריות הממונים בשטחים להתפטר. לא מכבר שהה טוקאן ברבת עמון, אך חזר בידיים ריקות.

עיכוב בהעברת כספים

כתבנו מעיר כי באחרונה נקטה ישראל צעד נוסף, כמעט חסר תקדים ביחסיה עם ירדן: היא מעכבת הכנסת כספים מירדן לנאמניה, ולציבור עובדי המדינה. שיתוף הפעולה הירדני ישראלי היה תמיד מאבני הפינה של מדיניות ישראל בשטחים, ותוך מתקופה קצרה בימי השר שרון לא העמידה ישראל מיכשול בפני הכספים הירדניים.

נאסרה הופעת „אל־פאג'ר" ו„אל־נהאר"

שני עתונים יומיים הרואים אור במזרח ירושלים, „אל־פאג'ר" ו„אל־נאהאר", נאסרו להפצה החל מהיום, על פי הוראות הממשל הצבאי בירושלים ושם נמסרה להם ההודעה. בין היתר הואשמו העתונים בפירסום „ידיעות תתרניות" בהקשר עם רצח אבו־ג'יהאד.

בואינג 707 של חיל־האוויר שיבש התקשורת באיזור ההתנקשות

תוניסיה מגישה תלונה נגד ישראל למועה"ב; אבו־ג'יהאד ייקבר בדמשק

התלונה מאשימה ישראל בפגיעה בריבונות התוניסית ● שמיר שב ומכחיש: ייחוס המעשה לישראלים אוסף שקרים ● ארה"ב מגנה הרצח ● שוודיה תחרים טקסי יום העצמאות הישראלי ● להיימונד: שגיאה חמורה ● סיכוי לפיוס בין אסד לערפאת בהלוויה

אורי הורוביץ, דליה שחורי, דליה רפאל (ארה"ב), דפנה ורדי (בריטניה) איי.פי., רויטר

תוניסיה הגיעה למסקנה נחרצת, כי ההתנקשות בחייו של חליל אל־ואזיר (אבו־ג'יהאד) בוצעה בידי ישראלים — שבעה גברים ואשה אחת — ובהתאם לכך, החליטה להגיש תלונה רשמית נגד ישראל למועצת הבטחון ולהאשים אותה בהפרת ריבונותה.

נשיא תוניסיה, בן־עלי, הורה לשר החוץ שלו להודיע על החלטת ממשלתו לשגרירי המדינות החברות במועצת הבטחון.

שמיר מכחיש

ראש הממשלה יצחק שמיר הכחיש אתמול, בראיון עיתונאי, את הידיעה ששידרה רשת הטלוויזיה אן.בי.סי. לפיה אושרה ההחלטה להתנקש בחייו של אבו־ג'יהאד על־ידי, על־ידי שר החוץ שמעון פרס ושר הבטחון יצחק רבין. שמיר כינה את כתבת האן.בי.סי. „אוסף של שטויות ושקרים".

הקבורה — בדמשק

אש"ף שינה אתמול את החלטתו לקבור את אבו־ג'יהאד בירדן ודיוו דמשק הודיע, כי הוחלט לקבור אותו בסוריה, אם כי לא הוחלט עדיין אם הלוויה תהיה היום או מחר. היום מתכוון אש"ף להטיס את הגופה לדמשק, והנשיא חאפז אסד כבר הזמין את כל ההנהגה הפלשתינית להשתתף בלוויה. אביו של אבו־ג'יהאד מסר, כי בנו ייקבר במחנה הפליטים עין־ירמוך, ליד דמשק.

ג'ורג' חבש, מנהיג „החזית העממית לשחרור פלשתין", אמר, כי ההחלטה לקבור את אבו־ג'יהאד בסוריה, לבקשת הדיוו ובני משפחתו, הגרים בדמשק, התקבלה על־ידי אסד אישית. לדעת חבש, יש חשיבות פוליטית לנוכחות הנהגת אש"ף בדמשק וייתכן שיתחדש הדו־

(סוף בעמוד 2)

האמריקנים טיבעו 2 ספינות איראניות ● עמוד 5
התפייסות בניצנים: היה מיסמך ואיננו ● עמוד 2
הפסנתרן פוגורליץ' ביטל בואו לישראל ● עמוד 19

מהפך מדאיג במפד"ל

המהפך שאירע במפד"ל, עם בחירתו של אבנר שאקי למנהיג המפלגה במקום זבולון המר, אינו רק אירוע מפלגתי פנימי. הוא מאותת איתותי סכנה במוקדים פוליטיים וחברתיים שונים, ויש לו משמעות מעבר לגבול בוחרי המפד"ל.

האיתות הראשון מתייחס למיגזר הציונות הדתית. המיגזר הזה נע אל האגף הימני בפוליטיקה הישראלית מזה שנים. נצחונו של המר וחבריו ושליטתם במפלגה היו צעד ימינה, אך היה בהם גם ביטוי להסתייגות חלק גדול מן הציבור הדתי מדרכו והשקפותיו של גוש־אמונים. עלייתם של אבנר שאקי וחנן פורת משיבה לאנשי הגוש את הלגיטימציה שאבדה להם, ומחזירה אותם למרכז הבמה הפוליטית, באמצעות השליטה במפד"ל.

האיתות השני צריך לעורר דאגה עמוקה במערך ובמחנה השלום כולו. זבולון המר, על אף שנטש את דרך המתינות המדינית של קודמיו, ידע לשמור על דרך בינים פוליטית, ולא ניתק לחלוטין את „הברית ההיסטורית" של המפד"ל עם המערך. תוצאות הבחירות שלשום משמעותן פרישה למעשה של המפד"ל מכל אפשרות של ברית עם המערך, וחנן פורת כבר הצהיר על כך במפורש. המהפך במפד"ל יקטין את כושר התימרון של המערך בבחירות הבאות, בכל תוצאה שלא תיפול בבחירות אלה.

האיתות השלישי מתייחס לחברה הישראלית. התהליכים המתחוללים במפד"ל אינם נחלת הציונות הדתית בלבד, אלא הם ביטוי לתהליכי רוח כלליים. החיגיון היה מחייב, שאירועי מלחמת השטחים, ובעיקר מקרה ביתא, יפקחו עיני אנשים רבים, ויביאו אותם למסקנה שדרך הכיבוש, ההתנחלות והחיכוך האלים בין שני העמים בשטחים, גוררים את המדינה למבוי סתום. הבחירות במפד"ל העידו שלאירועים אפקט הפוך – הם מחריפים את החקצנה בעמדות הימין, ומביאים קבוצות ואנשים נוספים לעמדה מיליטנטית, ולחיזוק מחלכי הכיבוש וההתנחלות.

זבולון המר וקבוצתו מצויים בשעה קשה – הגלגל שקודמו ופעתו קם עליהם. אך התהליכים במפד"ל חזקים היום מכל מנהיג, והם תמרור נוסף בדרך העיוורון והקנאות, הסוחפת יותר ויותר חלקים בחברה הישראלית.

„על המשמר"

הקצנה ימנית במפד"ל — 5 הראשונים ברשימה ניצי א"י השלמה

„ברשימה כזאת אני לא נשאר" — הגיב המר כשנודע לו שהובס ע"י שאקי

דורית גבאי, שלי יחימוביץ'

סיעת „הצעירים" של זבולון המר, מתכנסת הבוקר בת"א לדון בתוצאות הבחירות המקדימות במפד"ל, בהן נחל אתמול לפנות בוקר זבולון המר כישלון אישי צורב. בהפסידו את המקום הראשון לטובתו של ח"כ אבנר שאקי. גם הנציג השני של סיעת „הצעירים", יהודה בן־מאיר, נכשל כישלון חרוץ והגיע רק למקום השביעי.

הרכב השישיה הראשונה של רשימת המפד"ל לכנסת ה־12 עורר תרעומת והצביע על מהפך במפד"ל. תגובתו הראשונה של המר כאשר שמע בארבע לפנות

(סוף בעמוד 4)

עמוד אחורי „על המשמר"

בשטח/דני ליטני

עדיין נגד הזרם

מפעם לפעם, בכל מיני „תוכניות נוסטלגיה" בטלויזיה הישראלית, בדרך־כלל בהנחיית אהוד מנור, עולה שמו של דני ליטני כמלחין, כמבצע וכתמלילן. בהזדמנויות אלה גם מוזמן דני, במסגרת הרכבים שונים, גם לבצע. את המלה „נוסטלגיה" מגלגל ליטני בתדירות די גבוהה, בנימה צינית, במרירות משהו.

דני ליטני – עדיין מעל הרציף

העובדה שהטובים לבסוף גם מצליחים, פסחה משום מה על דני ליטני. הוא אינו סוחף אחריו קהל ואינו ממלא אולמות. בעצם, הוא גם אינו מנסה לעשות זאת. תמיד שחה נגד הזרם. ב־1973, עת הקים את להקת „שמים" האיכותית ונכשל, חיבר שיר ציני ומריר האומר, ש„יש ללמוד לשחות עם הזרם". הוא לא למד.

אבל בכל זאת, פעם בחודש, אולי בחודשיים, מגיע דני ליטני אל המרתף העליון בבית לסין, יחד עם שלושה מלווים, מניח כוס משקה אלכוהולי חצי מלאה על הכמונת ומקפיץ את הקהל. והקהל יושב צפוף צפוף, על כסאות אדומים וסביב שולחנות זכוכית עגולים וקטנים, וחי את השירה של דני. וזה אינו קהל שבא על גלי הנוסטלגיה. לא. אלה גרופיס. רובם צעירים. הבנים מגולחי ראש, בשירות סדיר. והם מכירים את המילים, צוחקים לכל הלצה, מתנועעים לפי הקצב ושרים.

וכשדני שר את „לא היה בינינו אלא זוהר" (כן, 25 שנה) ו„בנמל באמסטרדם" (19 שנה) — אינך מבין איך זה שהוא כאן, נפגש עם אותם מעריצים אחת לחודש, ו„הם" שם: בסיבה למסיבה, בחגיגות הארבעים ובמפגני צה"ל.

או לא קרה כלום. זו אינה בכורה ולא יובל 50 ולא תוכנית אחרונה לאחר 300 מופעים. זו סתם פגישה חודשית עם מי שבני דורו כבר שכחו אותו ובני העשרים פלוס מגלים אותו מחדש. והם אוהבים, מסתבר, את „ציף ציף מעל הרציף" לפתות כמו שאנו אהבנו אותו אז.

אמי לנדאו

1 במאי 1988
היכונו!
למפגן הישגי העובדים בישראל
שיתקיים ברח' אבן־גבירול
בת"א בשעה 11.00 בבוקר
ההסתדרות עם המדינה
לאורך כל הדרך
לבנין חברה עובדת וצודקת

ציורמצב

דק רקע / בילי גרהאם בסין

בעקבות קוקה קולה

מה לכהן בבית הקברות? ומה למטיף דת אוונגליסטי בסין העממית? לליי־פנג, ראש־ממשלת סין, פתרונים. לי נפגש שלשום עם בילי גרהאם, המטיף הטלוויזיוני האמריקני הנודע, קודם לכן הופיע גרהאם לפני אלף מאמינים בכנסיה בפקין, והתפלל „למען המודרניזציה המוסרית של סין" (מה זה?).

רק פחות מאחוז אחד ממיליארד אוכלוסיה של סין הם נוצרים, בעיקר קתולים. גורלם לא שפר עליהם כמיוחד במאה השנים האחרונות, בגלל הרגישות חסינית לעינייני מיסיונרים ונצרות. נסיונות ההשתלטות של מעצמות המערב במאה הקודמת על שוקי סין, למשל, נזכרים לא רק בגלל סחר האופיום ו„מדיניות ספינות התותחים" הבריטיות ששייטו במעלה הנהר יאנג־צה, אלא גם בזכות (או בגנות) החדירה המיסיונרית. בשנת 1900 פרץ בסין מרד, בראשו עמדה קבוצה לאומנית שמרנית בשם אי־הו־צ'ואן — „האגרופים ההארמוניים והצודקים", או בתרגום החופשי והמפורסם, בוקסרים. הבוקסרים ניסו לסלק את הזרים מסין, ואגב כך תקפו בתי־יתומים של המיסיון, הפיצו עלילות־דם נגד הנוצרים, טבחו בהם ושרפו כנסיות. אחרי כשלון המרד ועד למהפיכה

בעלי בילי גרהאם מתרגל מקלות־אכילה בפקין

הקומוניסטית היה המצב נסבל. אחר כך באו ימי מהפיכת התרבות, והנוצרים שוב דוכאו.

אחרי הפינג־פונג, ביקור ניקסון והתמורות של דנג סיאו־פינג, לא מפתיע שהסינים הנוצרים נושמים לרווחה. יחד עם קוקה־קולה ומסעדות מקסים בפקין, מה מסמל את החירות יותר מכוקה־דת שיעידו את האמונה למוצר צריכה טלוויזיוני, וצחק כל הדרך לבנק? אצלנו נפגשים ראשי ממשלות עם כוכבות „דאלאס". בפקין העדיפו את גרהאם, והאתוס הפרוטסטנטי של בילי להמונים, „עיבדו קשה וביושר, ואל תתלוננו". מסר כזה (במיוחד חלקו השני) גם לי אוהב.

ירון אמיתי

רעל/מבוקים

הפשיטה של גולן

1. בתום חקירת אירועי „ביתא" יתברר, שלא רק הרובה של המאבטח אלדובי ירה אש בלתי־מבוקרת לכל הכיוונים, אלא גם לועו של קצובר קצב צרורות חפוזים לכל עבר אפשרי ובתדירות גבוהה.

קצובר – ללא חרם

את האש של אלדובי עצר חסם בקנה. אפשר היה גם לשים חסם ללועו של קצובר אבל כנראה שקל יותר לפוצץ בתים.

●●●

2. האם אמירתו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, בערב לזכרו של יהושע רוטנשטרייך, שבעיתונות יש „קיתונות של זעם, ביזוי ושלילה של כל מה שהוא ישראלי, לאומי, יהודי או דתי", באה לקדם עיתונות ועמעת מבוזה ושוללת נשיא ישראלי, לאומי, יהודי ודתי כמותו, המקל בעונשם של רוצחים ישראלים, לאומים, יהודים ודתיים כמו אנשי המחתרת?

●●●

3. רק שמעו שמנחם גולן שרוי במשבר עם „גלובוס" שלו, תיכף ארגנו לו את הסרט שובר הקופות הבא: „הפשיטה בתוף תוניס". זו יחסו

ספורטק / טניס ירושלמי

ארגון טוב ללא קהל

הירושלמים הם מפונקים, בכך אין ספק. בשבת, בתחרויות חצי־גמר אליפות ישראל הפתוחה בטניס, קיבלנו עוד הוכחה לכך.

בירושלים יש מעט מאוד ספורט. עוד פחות מכך מיתקנים. השבת נסעו בודדים לראות את בית"ר בפתח־תקוה, ו־1500 איש ראו את הפועל כושלת בימק"א נגד קבוצה מיהוד. ובכל זאת באו רק 500 איש (חלקם מהשפלה) למתקני הטניס המשוכללים בשכונת הקטמונים, לראות תחרות טניס בין־לאומית ברמה טובה. מרגיז.

בחצי הגמר הראשון ניצח טניסאי מערב־גרמני צעיר, כריסטיאן גיאר, טניסאי דני צעיר, מורטן כריסטיאן סן — 3:6, 5:7. בתום קרב דרמטי, לפעמים אפילו מלהיב. הדני היה שותף לא מזמן לניצחון הסנסציוני של ארצו בגביע דייוויס על ספרד. שני הטניסאים שיחקו מהקו האחורי, לעיתים רחוקות עלו לרשת. טניסאים על המגרש הם ספורטאים בודדים מאד. מפעם לפעם, כשהם טועים, הם נוהגים לקלל את עצמם. מעניין כאשר עשה זאת, בגרמנית כמובן, האורח מגרמניה, זה הרגיז. כשהדני קילל, זה נשמע חביב.

בחצי הגמר השני „שחט" אלוף ישראל, גלעד בלום, את בועז מרנשטיין — 1:6, 0:6. אומרים שבועו הוא כישרון גדול. אומרים שבשלבים המוקדמים של הטורניר הוא הפגין יכולת מעודדת. בחצי הגמר לא ראינו ממנו דבר.

לא פחות מהטניס התרשמתי מהדברים מסביב, הכניסה היתה חופשית. הארגון היה מצוין. מערכת הרמקולים, התאורה, המזנון, השירותים — הכל טיפ־טופ. שלא כנהוג במקומותינו, הילדים מתוירי הכדורים עשו עבודה מצוינת, כשאחד האורחים ביקש מים מזוקקים, תוך דקות בודדות הובאו לו שני בקבוקים. רק הקהל לא בא. חבל.

מוטי בסוק

עורך „עמוד אחורי": אמי לנדאו

התפייסות מקץ 40 שנה • יצחק פונדק על ה„דף הקרבי" של קובנר בעניין קיבוץ ניצנים

היה מסמך — ואיננו עוד

עודד ליפשיץ

אמש התקיימה בקיבוץ ניצנים מגישת־פיוס בין חברי הקיבוץ ולוחמי „גבעתי" במלחמת השחרור לבין ד"ר אלי בן־גל, מהחבורה ע"ש אבא קובנר, ובנו של קובנר, מיכאל. לפני קרוב ל־40 שנה, כתב אבא קובנר, קצין החינוך של „גבעתי" דאז, „דף קרבי", שכינה את נפילת ניצנים, בתום קרבות גבורה עקובים מדם, „כישלון ותיפחה", וקינה את הלוחמים במקום על שנכנעו והלכו בשבי המצרי.

למרות טיהור שמם על־ידי צה"ל, סבלו חברי ניצנים עשרות שנים מ„כתם הכניעה" שדבק בהם. אלי בן־גל סיפר, שבשנים האחרונות, אחרי שמפקד גבעתי, שמעון אבידן, בא לניצנים וקבע, בפגישה עם חברי הקיבוץ, שאין כל שחר להאשמות־השווא שהוטחו בהם, רצה גם אבא לבוא לפגישה דומה, ורק מחלתו היא שגרמה לכך שהרעיון לא מומש.

נדיבות לב של הדור השלישי

„אבא קובנר סיפר לי רבות על הקרב בניצנים," אמר בן־גל, „על הלחימה העיקשת, האבידות הרבות, פריצת האויב לנקודה, הלחימה מעמדה לעמדה ונסיון־הנסיגה לפרדסים, שנכשל. הוא סיפר גם על השבי הארוך והדרך־המרורים שעברו חברי ניצנים... איך לא נזדעזע מהקורבן הכפול של ניצנים: אדם מוכן להקריב את חייו למען הציבור. מניצנים נלקחו גם הכבוד וגם החיים."

גם מיכאל קובנר, בנו של אבא קובנר, התייחס לעוול שלא תוקן במשך עשרות שנים, ואמר: „אני בן הדור השני, ואני מקווה שהדור השלישי ייטע בחיינו את נדיבות־הלב, שאותה לא נטעו הדור שקדם לי והדור שלי."

„היה מסמך ואיננו"

יצחק פונדק, מפקד גדוד 53 בגבעתי בתש"ח, שחייליו נלחמו בניצנים לצד חברי הקיבוץ, אמר: „חברי ניצנים וחיילי החטיבה שתו מכוס התמרורים במשך 40 שנה, עד תום." בהתייחסו ל„דף הקרבי" של אבא קובנר, אמר פונדק: „היה מסמך — ואיננו עוד. תם ונשלם."

חברי ניצנים קיבלו את יוזמת הפיוס ברגשות מעורבים, בעיקר משום שהמפגש התקיים לאחר מותו של אבא קובנר. חשוב, שגם אבא קובנר יודה בטעותו, אמרו בניצנים, אבל חיו לו 40 שנים ארוכות שבהן היה יכול לבוא ולדבר עם חברי ניצנים פנים אל פנים. מכיוון שהדבר לא נעשה, היו שטענו, שמה שקרה אמש בניצנים היה דומה יותר לטקס רשמי מאשר לפיוס אמיתי.

המשכים

תוניסיה מגישה תלונה

(סוף מעמוד ראשון)

שיח בין אש"ף לסוריה ואולי אף תושג התפייסות בין אסד לערפאת.

הבטחות נקם

מגנו השני של יאסר ערפאת, אבו איאד, הודיע אתמול, שאש"ף יגמול על חיסולו של אבו־ג'יהאד אך יגביל את פעולות הנקם לשטחים, ולא ירחיבם לאירופה או לכל מקום אחר.

מנהיג המחבלים אבו־ניראל (סברי אל באנה) הבטיח לאום ג'יהאד, אלמנתו של אבו ג'יהאד, כי ינקום את מות בעלה. „הרוצחים ישלמו בקרוב בדמם על הדמעות שנשפכו למען הקדוש המעונה הגדול שלנו", נאמר בהודעה של אבו־ניראל.

מטוס ישראלי שיבש הקשר

ועדת החקירה התוניסית המיוחדת לבירור נסיבות ההתנקשות מסרה אתמול, כי בעת ההתרחשות, טס מטוס „בואינג 707" של חיל־האוויר הישראלי במרחק של כ־55 ק"מ מהמרחב האווירי התוניסי. מספר המטוס היה 4/1977 ונראה שהיה זה מטוס שצויד במיכשור אלקטרוני מתוחכם, שכן באותה שעה שובשו כל קשרי הטלפון והטלקומוניקציה באיזור סידי בו סעיד, לחוף הים, שם שוכן ביתו של אבו ג'יהאד.

מפריס נמסר, כי יהודי תוניס הסתגרו בימים האחרונים בבתיהם, מחשש שינסו לפגוע בהם. יחידות משטרה תוניסיות סיירו ליד בתי־הכנסת ובשכונת התנהלה בהם התפילה כרגיל.

ארה"ב מגנה

ארה"ב גינתה אתמול את המעשה כ„רצח פוליטי" אך הבהירה כי לא היה לה כל ידע או קשר לפעולה ואין היא יודעת את זהות מבצעיה. דובר משרד החוץ האמריקני, צ'רלס רדמן, אמר: „אלימות איננה הפתרון לבעיות של המזרח התיכון."

בתשובה לשאלה על ההשפעה שעשויה להיות לכך על יוזמת השלום של שולץ, השיב הדובר: „אנו נשארים מחויבים לדחיפת תהליך השלום קדימה." הוא הוסיף, כי „ברור שאלימות מסוג זה לא תהיה חלק מהפתרון. הפתרון יושג במו"מ על הסדר, באמצעות תהליך מדיני, שיפעל לקראת שלום כולל. אנו מתכוונים לדחוף בכיוון זה בכל יכולתנו."

שגריר צרפת בתוניסיה הודיע לאש"ף, כי ארצו „מצטערת על רצח אבו־ג'יהאד".

„לה מונד": שגיאה חמורה

„לה מונד" הפאריסי הביע אתמול את דעתו, כי חיסולו של אבו־ג'יהאד עשוי להיות, בטווח הארוך, „שגיאה פוליטית חמורה" מצד ישראל. התוצאה הראשונה של הרצח תהיה הסלמה של מעגל ההתנגדות והדיכוי, בה אולי מעוניין הליכוד של שמיר, שכן היא מאפשרת לדחות לפי שעה כל דיון על עתיד השטחים הכבושים. „אולם הדבר איננו לטובת ישראל," כותב העיתון, כי הנחתת „מהלומת מוות" על תוכנית השלום של שולץ. תוצאה שלילית נוספת היא: שערפאת יוכל מעתה, „ללא קושי רב", לאטום את אוזניו בפני הצעותיו של גורבאצ'וב להכיר במדינת־ישראל.

גינויים נוספים

מדינות נוספות גינו אתמול את ההתנקשות:

● מנהיג המפלגה הקומוניסטית ביוגוסלביה הבריק לערפאת מברק תנחומים, שבו הביע תקווה ש„פעולת הטרור הנפשעת הזאת לא תרפה את ידי הפלשתינים במאבקם להשגת זכויותיהם הצודקות".

● שוודיה הודיעה אתמול, כי אנשי הממשל בשטוקהולם יחרימו את הטקסים לרגל יום העצמאות הישראלי, בתגובה על הריגת אבו־ג'יהאד.

„זעזוע" בקליוולנד

עתים, רויטר

קליוולנד. — ידידיו ושכניו של ג'ון דמיאניוק הגיבו אמש בעיר קליוולנד שבארה"ב בזעזוע ובעצב על הידיעה כי בית המשפט בישראל הרשיע אותו וזיהה אותו עם „איוואן האיום" של מחנה ההשמדה טרבלינקה. „זה כמו מוות במשפחה שלנו", הגיבה אידה קוטלביץ', 58, ידידה ותיקה של משפחת דמיאניוק וחברה בכנסיה האוקראינית־האורתודוקסית. היא מסרה כי חברי הקהילה התפללו ביום ראשון בערב למענו, והם הוכו בהלם בשומעם את פסק הדין. „אין זה הוגן מה שעשו לו", הוסיפה.

צל"שים לטייסי מסוק על מבצע חילוץ קשה ומורכב

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ערב יום העצמאות ה־40 למדינת ישראל, יעניקו היום הרמטכ"ל ומפקד חיל האוויר צל"שים (ציונים לשבח) לשלושה טייסים של מסוק קרב שבמשך שעות סייעו לכוח של חטיבת „גבעתי" שנקלע לתקרית עם חוליית מחבלים בצפון.

לגבי טייס מסוק „הקוברה" סרן י. שקיבל את צל"ש הרמטכ"ל מאת רא"ל דן שומרון נאמר: „במהלך מיבצע חילוץ שהתקיים בליל ה־15 לספטמבר 87' במורדות החרמון, בהיותו מספר מסוק הזונק סרן י. לסייע לכוח של חטיבת „גבעתי" שנתקל במחבלים ושמפקדיו נפגעו. בטיסה מורכבת בלילה חשוך, ולעיתים תחת אש, אירגן סרן י. מיבצע חילוץ קשה ומורכב. במעשהו זה גילה אומץ לב, תושיה, יוזמה ורמה מקצועית גבוהה מאוד", נאמר בציון לשבח.

טייס המישנה של המסוק, סרן גבי יקבל את הצל"ש מידי מפקד חיל האוויר האלוף אביהו בן־נון. לגבי סרן גבי נאמר בצל"ש כי באותו אירוע גילה יוזמה, קור רוח, דבקות במשימה ורמת טיסה אישית מעל ומעבר למצופה. כן יקבל סרן ע. מפקד מסוק נוסף, שנטל חלק באירוע, תעודת הערכה ממפקד חיל האוויר.

כיצד ידעו הפולנים שזו פעולה ישראלית

יצחק שור

מי התנקש בחייו של אבו־ג'יהאד, שאלו עיתונאים פולנים את חה"כ שבח וייס, שהשתתף במצעד החיים מאושוויץ לבירקנאו ביום הזכרון לשואה ולגבורה בשבוע שעבר.

ח"כ וייס הביע בטחונו כי לא ישראלים עשו זאת, ואילו בני שיחו השיבו: רק ישראלים יכלו לפגוע בטרוריסט ולהקפיד שלא לפגוע באשתו ובבנו. „אתם רגישים לחיי אדם".

תא"ל אלמוג — ראש פרוייקט ההצטיידות של חיל־הים

אבי בניהו

בטקס שיתקיים היום בלישכת הרמטכ"ל, יועלה אל"מ יצחק אלמוג, איש חיל־הים לדרגת תת־אלוף. תת־אלוף יצחק אלמוג יתמנה לראש פרוייקט ה„סער 5" וה„דולפין" במפקדת חיל־הים ויהיה מופקד על קידום פרוייקט ההצטיידות העתידי של החיל (בניית ספינות טילים וצוללות חדשות).

ביום שלישי, ב' באייר תשמ"ח 19.4.88, ערב יום הזכרון, בשעה 21.00

נתייחד עם זכר יקירינו
שנפלו במערכות ישראל

ביום רביעי, ג' באייר תשמ"ח, 20.4.88
בשעה 11.45 נעלה לבית־הקברות

המשפחות
וקיבוץ בית־זרע

ביום הזכרון לחללי צה"ל

יום רביעי, 20.4.88
נעלה לבית הקברות בשעה 11.00

להתייחד עם זכרם
של בנינו חברינו
אשר נפלו במערכות ישראל

בית כפר מנחם

"על המשמר" עתון יומי

חמר"ל: עתון וספר בע"מ. עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר הדרים 102—121, טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' מכנר 7, טל' 673673. המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

תוניס מנסה להיפטר מראשי אש"ף בתחומה

ארנון יפה (צרפת)

שלטונות תוניסיה רוצים להיפטר מאש"ף כ„אורחים" אחרי חיסול אבו ג'יהאד, אף כי הנשיא בן־עלי הבטיח להגביר את אמצעי ההגנה על מנהיגי אש"ף — מסרו מקורות בפאריס.

התוניסים חוששים, כי החרפת המאבק האלים בין ישראל לאש"ף תהפוך את ארצם לזירת פעולות־עונשין ותבריח את התיירים, שהם מקור־ההכנסה העיקרי שלה. לפי שעה מכריז הנשיא בן־עלי כי תוניסיה תמשיך לאכסן את אש"ף, אך מאחורי־הקלעים הוא מנסה לשכנעם לבחור לעצמם מקום אחר.

בן־עלי, שכיהן כראש שירותי הביטחון התוניסיים, הבהיר למנהיגי אש"ף, כי תוניסיה איננה מסוגלת לבטחם. ערפאת כבר בלאו הכי כמעט השתקע בבגדאד, הנחשבת בטוחה יותר: לתוניסים אין צבא מתקדם, המסוגל להגן על החופים או על הגבולות. ייעוד הצבא הוא לצרכי־פנים — לשמור על המשטר.

התוניסי ברחוב נעלב מפעולת־החיסול הישראלית. העלבון מלבה את רגשות הלאומנות הערביים והאיסלם הקנאי.

„לה פיגארו" הביע שביעות־רצון, אך העיתונים האחרים תיארו את ההתנקשות כחיזוק הקיצוניות וקבירת תוכנית שולץ. המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית גינתה „בתקיפות" את מה שכינתה „רצח האיש מספר שניים של פת"ח".

ביקורת תצוגה

חגיגה צבעונית

יוסי ונונו

הערב השלישי במיניפסטיבל „מפגשים 88" הוקדש לפלמנקו ולשילוב בינו לבין הג'ז. שילוב הפעולה בין בלאדי אוליור, גיטריסט הפלמנקו, ואהרל'ה קמינסקי, מתופף הג'ז, פורה. השניים מופיעים יחד כבר זמן רב ודומה שהם הולכים ומוצאים את האיזון הנכון בין שני הסגנונות. הקו הג'זי של קמינסקי הולך ותופס מקום של כבוד לצד הנגינה הסוערת והחמה של אוליור.

אל השניים הצטרפו במהלך הערב הכנר מירל רוניק, במוסיקה יהודית צוענית. הקהל אהב במיוחד, אני פחות, את הטריקים בנגינתו של רוניק ובמיוחד את צליל ציוץ הציפורים שהוא מחקה בכישרון רב.

בחלק השני הצטרפו אלי מגן ורומן קולצמן המצוינים, הבאים מהג'ז, כשאוליור משתלב איתם בלי בעיות מיוחדות. הארבעה ניגנו יחד ובזיווגים שונים יופי של מוסיקה, משוט כיף.

הסה"כ — ערב מהנה, צבעוני, מלא צלילים חמים שעושים טוב.

היום, יום שלישי, ב' אייר תשמ"ח, 19.4.88

יום השלושים לפטירתה של

ניימן רוזי (אמא קדרון) ז"ל

בשעה 16.00 נעלה לקברה לגילוי המצבה

המשפחה
וקיבוץ העוגן

ביום שלישי, 19.4.88, ב' באייר תשמ"ח
ערב יום הזכרון
בשעה 20.45

מפקד ועצרת באולם הספורט
נתייחד עם זכר חברינו בנינו
אשר נפלו במערכות ישראל

ביום רביעי, 20.4.88, בשעה 11.00 נעלה לבית הקברות

קיבוץ דליה

היום, יום שלישי, 19.4.88, ב' באייר תשמ"ח
ערב יום הזכרון
בשעה 21.00

נתייחד עם זכר חברינו בנינו
שנפלו במערכות ישראל

ארטק שפנוף — רעיה גולן
ברונו מירס — יהושע כהן
זבולון אמיצי — לוי בר זיו
בועז רץ

ביום רביעי, 20.4.88, בשעה 11.00 נעלה לבית הקברות

קיבוץ עין המפרץ

הרשויות הערביות דחו הצעה לקיים יום אבל על אבו ג'יהאד

קאסם זייד

הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות דחה על הסף הצעה של התנועה המתקדמת לשלום, להכריז על יום אבל ושביתה במיגזור הערבי, במחאה על רצח אבו ג'יהאד ובתמיכה בהמשך ההתקוממות בשטחים.

חברי הוועד הארצי שהתכנסו אתמול לישיבה מיוחדת בשפרעם, סרבו לדון בהצעה של התנועה המתקדמת, שהיא לדבריהם ניסיון בלתי נבון להכניס את הוועד הארצי ואת הציבור הערבי בכלל למערבולת מסוכנת שאין מוצא ממנה. ואולם הוועד הארצי גינה בחריפות את רצח אבו ג'יהאד ורצח 13 אנשים מתושבי השטחים שיצאו להפגין לשמע הידיעה על רצח אבו ג'יהאד. הוועד קבע בהחלטתו, שהשלטונות היו צריכים להתחשב ברגשותיהם של המפגינים הפלשתיניים ולאפשר להם לפרוק את המתח והכאב ולא לפתוח עליהם באש.

לכתבנו נודע, שמשלחת מטעם ועדת המעקב הערבית העליונה תערוך ביום ד' ביקור תנחומים בלישכתו של יו"ר המועצה האיסלמית העליונה במזרח ירושלים שיח' סעד אלדין עלמי.

אש"ף: רוחות אחרות מנשבות במוסקווה — חל פיחות במעמדנו

אורי הורוביץ, ע"מ

מקורות פלשתינים בתוניס שלא הוזהו, הודו שאכן בריה"מ משנה את עמדותיה כלפי הסכסוך במזה"ת. לפי אותם המקורות, „נגמרה האידיאולוגיה, נגמרו התוכניות לשינוי העולם, נגמרה המחשבה על השליחותיות של בריה"מ בעולם. רוסיה עסוקה עתה בבעיותיה הפנימיות. מקורות אלה גם הדגישו ששר החוץ הסובייטי איננו מכנה עוד את אש"ף „הנציג הלגיטימי היחיד של הפלשתינים", אלא „נציג חוקי" של הפלשתינים ומשמיט את המלה היחיד.

כן מסרו אותם מקורות, שבריה"מ מוכנה כעת לקבל פתרון כולל למזה"ת אולם עם התוספת „בשלבים", כלומר פתרון הקרוב ברוחו לתוכנית שולץ, שאף היא מדברת על פתרון בשלבים למזה"ת.

העתון „אל קבס" מוסר כי גורבצ'וב וערפאת הסכימו על נוסחה מאוחרת להשתתפות אש"ף בוועידת שלום והעלאת בעיית ההגדרה העצמית בכל מו"מ לשלום.

כן כותב העיתון שבריה"מ איננה דורשת מאש"ף להכיר בישראל ללא תמורה. היא קוראת להכרה הדדית. ישראל תכיר בזכות ההגדרה העצמית ואש"ף יכיר בישראל. ההנהגה הסובייטית תציב את הבעיה הפלשתינית והסכסוך הערבי־ישראלי בראש סדר היום בשיחות עם ארה"ב הן בדרג שרי החוץ והן בדרג הפסגה.

גם העתון „אלתיואר" המופיע באבודאבי, מסר כי השיחות שהתנהלו באחרונה במוסקווה בין המשלחת הסובייטית והמשלחת הפלשתינית זכו להצלחה רבה. חברי המשלחת הפלשתינית הביעו את שביעות רצונם מהתוצאות.

צעיר נהרג בהפגנה ברפיח; שביתה כללית ברחבי הרצועה

צעירה נוספת נהרגה מיריות ודובר צה"ל טוען שלא היו תקריות באיזור שבו נפגעה

עזרא אבירן, עתים

אחמד מוסה מוחמד עייסה בן 20, משכונת תל סולתן ברפיח, נהרג אתמול וצעיר אחר נפצע מיריות סיור צה"ל שבא לפזר הפגנה אלימה ברפיח. הקצין שפיקד על הכוח פתח באש לאחר שאחד המפגינים ניסה לתקוף חיילים.

עיידה אוסמן טוטה בת 18 משכונת זיתון בעזה הובאה אתמול בשעה 2.00 אחר הצהרים ללא רוח חיים לבית החולים אל־אהלי בעזה. רופא מבית החולים מסר, כי הצעירה נורתה בחזה. כוחות הבטחון שקיבלו את הדו"ח הרפואי מהמינהל האזרחי ניסו לחקור את נסיבות המקרה, אולם התברר כי קרובי המשפחה לקחו את הגופה מביה"ח לעריכת טקס קבורה מהיר.

נציג דובר צה"ל בעזה אמר בתגובה שלא „נתגלו סימנים" שכוחות הבטחון פעלו באותו איזור, בו התגוררה הצעירה ולא נרשם כל אירוע במהלך יום אתמול באותו איזור.

סמוך לשעה 4 אחר־הצהריים הובא לבית החולים בעזה נער בן 16 שנפצע מיריות חיילים באחת מרגליו בעת פיזור התקהלות בכיכר השוטר ביציאה הדרומית של עזה.

אתמול הובערו צמיגים בצמתי כניסה לערים ברצועת עזה וקבוצות ילדים ובני נוער ידו אבנים על כלי רכב שעברו במקום. שביתת המסחר היתה כללית ולא היתה יציאה לעבודה בישראל. המינהל האזרחי איפשר הפסקה בת שעתיים בעוצר על מחנות הפליטים והעיירה עבאסן, לאפשר לאוכלוסיה להצטייד במזון לקראת הפסקת הצום של חודש רמדאן.

אוהל מנחמים ותורנות אינתיפאדה

המפגינים ברצועת עזה הם „תורני אינתיפאדה". כל משפחה ברצועה מקצה נער אחד להפגנות וכך נולד מושג חדש: „תורנות האינתיפאדה". על גגות בתים רבים בעזה עדיין מונפים דגלים שחורים ומרמקולי המסגדים נשמעים פירקי תפילה מהקוראן. באוהל המנחמים, שהקימו בני משפחת אלוזיר בעזה, שני דודיו של אבו ג'יהאד, נמשכת קבלת המנחמים. אלה יושבים עם בני משפחתו והאבלים של אבו ג'יהאד באוהל האבל, כשרשם קול משמיע ברקע פירקי קוראן.

כמה עשרות נשים ערביות התקהלו אחר הצהריים על יד בית החולים „מוקאסד" במזרח ירושלים. הנשים פוזרו בגז מדמיע. מקום בו הפגינו הנשים — בית החולים „מוקאסד" הינו בית חולים אשר אליו מובאים פצועים רבים מהתקריות בשטחים ובמזרח ירושלים.

2 פצועים קשה בגדה

שניים נפצעו אתמול, אחד מהם קשה, במהלך הפגנות במקומות שונים בגדה. כן הוצתה מכונית ישראלית.

בכפר פקוע שליד ג'נין נפצע קשה תושב מקומי בן 23 וילדה בת 6 נפצעה ברגליה במהלך התנגשות בין תושבים מקומיים לכוח צה"ל.

נהג ישראלי אשר נסע ליד חברון נקלע למחסום אבנים. הנהג ירד ממרכבו ואז הגיחו אלמונים ושרפו אותה. כוח צה"ל פתח בסריקות על מנת לאתר את מציתי הרכב.

לאחר שרות ממושך בשטחים שבה חטיבת הנח"ל לאימונים הסדירים. בתצלום: הרמטכ"ל בביקור שערך אצל חיילי החטיבה בשעת אימונים (תצלום: דובר צה"ל)

משרד החינוך והתרבות
מרכז ההסברה
הועדה לאירועי יום העצמאות

ISRAEL ישראל

יום הזכרון לחללי מערכות ישראל ויום העצמאות ה־40 למדינת ישראל

טקסים ואירועים מרכזיים

ערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
יום שלישי, ב' באייר התשמ"ח (19.4.88)

- 11.00 - ירושלים, משכן הכנסת, **טקס פתיחת תערוכת מגילת העצמאות ומסמכים אחרים בחיי המדינה** בהשתתפות יו"ר הכנסת. (למוזמנים בלבד)
- 20.00 - **צפירת דומיה בת דקה אחת בכל רחבי הארץ**
- 20.00 - ירושלים, רחבת הכותל המערבי, **טקס פתיחת יום הזכרון לחללי מערכות ישראל והדלקת נר הזכרון**, במעמד נשיא המדינה והרמטכ"ל ובהשתתפות שרים, אלופי צה"ל בכל הזמנים ובעלי עיטור הגבורה

יום הזכרון וערב יום העצמאות
יום רביעי, ג' באייר התשמ"ח (20.4.88)

- 11.00 - **צפירת דומיה בת שתי דקות בכל רחבי הארץ**
- 11.00 - טקסי זכרון בבתי הקברות הצבאיים וליד אנדרטאות הזכרון בהשתתפות הורים שכולים, נציגי "יד לבנים", שרים, חברי כנסת, רבנים, נציגי צה"ל ועוד
- 12.00 - ירושלים, משכן הכנסת, **קבלת פנים לי"ב מדליקי המשואות** מטעם יו"ר הכנסת
- 19.45 - ירושלים, הר הרצל, **טקס הדלקת המשואות לסיום יום הזכרון ופתיחת חג העצמאות**, בהשתתפות יו"ר הכנסת
- 24.00-19.45 - אילת, **פתיחת בסיס חיל הים לציבור הרחב**
- 20.45 - **פתיחת חגיגות ליל העצמאות ברחבי הארץ**
- 20.50 - **דבר נשיא המדינה ליום העצמאות - ישודר ברדיו ובטלויזיה**
- 21.30 - **דבר ראש הממשלה ליום העצמאות - ישודר בטלויזיה**

יום העצמאות,
יום חמישי, ד' באייר התשמ"ח (21.4.88)

- 08.00 - **תפילות חגיגיות בבתי הכנסת ברחבי הארץ**
- 24.00-08.00 - **חגיגות ואירועים בכל הרשויות המקומיות**
- 14.00-09.00 - **פתיחת מחנות צה"ל, חניוני צה"ל והמוזיאונים לגבורה לביקור הציבור.** (פרטים במודעת מרכז ההסברה בערב החג)
- 16.00-09.00 - ירושלים, משכן הכנסת, **תערוכת מגילת העצמאות ומסמכים אחרים בחיי המדינה**
- 09.45 - ירושלים, משכן הנשיא, **כנס אלופי צה"ל, ראשי זרועות הבטחון והפיקוד העליון של 1948**
- 10.00 - **40 סיורים "בעקבות לוחמים ובונים" לציון 40 שנה למדינה** (פרטים במודעת מרכז ההסברה בערב החג)
- 10.30 - ירושלים, משכן הנשיא, **קבלת פנים לחיילים מצטיינים**
- 11.00 - ירושלים, תיאטרון ירושלים, **חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי**, בהשתתפות ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, סגן ר"ח"מ ושר החינוך והתרבות ויו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית - **ישודר בטלויזיה**
- 16.00 - ירושלים, משכן הנשיא, **קבלת פנים לסגל הדיפלומטי**
- 17.00 - ירושלים, תיאטרון ירושלים, **טקס חלוקת פרסי ישראל**, במעמד נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, נשיא בית המשפט העליון, סגן רה"מ ושר החינוך והתרבות וראש עיריית ירושלים - **ישודר בטלויזיה**
- 18.45 - רמת גן, האיצטדיון, **מפגן צה"ל לציון 40 שנה למדינה**, במעמד נשיא המדינה ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, מ"מ ראש הממשלה, שרים, חברי כנסת ואנשי ציבור - **ישודר בטלויזיה**
- 21.00 - ירושלים, בריכת הסולטן, **קונצרט חגיגי ליום העצמאות**, בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית

מרכז ההסברה מאחל לכל אזרחי ישראל חג עצמאות שמח

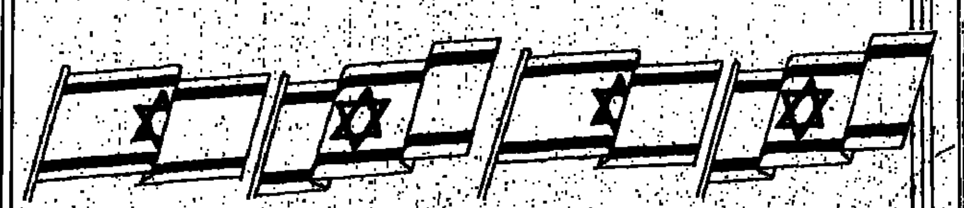

ביום העצמאות הניפו את דגל המדינה

המשכים

ברשימה לא אשאר

(סוף מעמוד ראשון)

בוקר את תוצאות ההצבעה מפי דובר המפד"ל יצחק רט, שטילפן לביתו, היתה: אני לא נשאר ברשימה כזאת.

רק מעטים נותרו אתמול לפנות בוקר בפתח חדר ועדת הבחירות במלון פאלס בת"א ושמעו את התוצאות שבישרו על מהפך במפד"ל. במקום הראשון אבנר שאקי (2,580 נקודות); שני — זבולון המר (2,400); שלישי — חנן פורת (2,041); רביעי — יגאל ביבי (1,823); חמישי — הרב יצחק לוי (1,617); שישי — שמריהו בן צור (1,421); שביעי — יהודה בן־מאיר (1,150); שמיני — יהודית חיבנר (1,037); תשיעי — דוד רגינו (932); עשירי — אברהם מלמד (908).

הצבעה עדתית

כתבתנו מציינת כי בחמשת המקומות הראשונים הנחשבים כריאליים, זכו הניצים, ובמיוחד מדובר בראש הרשימה, אבנר שאקי, הידוע כנץ קיצוני מובהק. עוד יש לציין כי ההצבעה לרשימה היתה פעם עדתית וניצחונו הסוחף של שאקי קשור לאופי ההצבעה העדתית. הוא קיבל את קולות הצעירים בני עדות המזרח, כמעט מכל הסיעות. כן עשה הסכם מוקדם עם סיעת מצ"ר והצלחתו הדהימה רבים במפד"ל. בסיעת „למפנה" המתונה, שרק נציג אחד שלה נבחר במקום ריאלי (יגאל ביבי), נשמעו אתמול קולות על הצורך לצאת לבחירות בשתי רשימות של המפד"ל, אחת ניצית ואחת מתונה. ב„למפנה" רואים בהרכב הרשימה פגיעה במעמדה של הסיעה הנחשבת לאחת הגדולות במפד"ל.

קריאה לפרישה ופילוג

בסיעת „הצעירים" של זבולון המר היו התגובות הראשונות קשות ונזעמות עד כדי קריאות לפרישה לפילוג ואפילו להקמת מפלגה חדשה. במשך היום הצטננו קצת הרוחות והחלו לחצים על זבולון המר שלא לנקוט בצעד מהיר ונחפז. בין אלה שמנסים למנוע מהמר פרישה נשמעת הטענה כי הבחירות היו דמוקרטיות ויש לכבד אותן.

שאקי — חמושל תחדש בכיפה

להקים מפלגה דתית מתונה

ח"כ מנחם הכהן ממפלגת העבודה מכנס היום בערב גורמים דתיים מתונים כדי לדון על סיכוייה של הקמת רשימה דתית מתונה לנוכח ההרכב של הרשימה החדשה של המפד"ל לכנסת. להערכתו קיים עתה סיכוי למפלגה דתית מתונה.

פרס: תהליך מצער

ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר אתמול כי מה שמתרחש במפד"ל הוא דוגמא לכך שאם לא יהיה שלום, הכל ישחק עד דק. „האם המפד"ל מנהלת את העניינים, או העניינים מנהלים אותה?" שאל פרס. הוא אמר כי לציבור הדתי דרושה יהדות של נתיבי שלום ושל אהבת לרעך כמוך. הוא אמר כי הוא מצטער על מה שקרה במפד"ל ומציע ליהודים הדתיים שיילכו למפלגת העבודה.

שמיר: הברית עם הדרוזים לא מוגבלת לתחומי ישראל

שמיר והרצוג בירכו כ־2,000 מוזמנים דרוזים בכנס בג'וליס, לכבוד חגיגות ה־40

יהודה צור

„ישראל איננה יכולה להרשות לעצמה גילויים של חולשה ורפיון, שמזמינים ניסיונות להשמדתה. היא תילחם עד חורמה בטרור האש"פי", אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, בכנס של העדה הדרוזית בישראל, שהתקיים בכפר ג'וליס. אלפיים מוזמנים באו אל ביתו של השיך אמין טריף, מנהיגם הרוחני של הדרוזים בישראל, לכנס לכבוד 40 שנה לעצמאות ישראל.

שמיר הוסיף, כי הדרוזים החיים באזור זה מאות שנים יודעים היטב את כלל הברזל: „במזרח־התיכון, או שאתה חזק או שאינך קיים". „אתם, הדרוזים, יודעים את מחויבותנו לשלום גם למען אחיכם בסוריה ובלבנון, שהרי הברית והאחווה היהודית־דרוזית אינה מוגבלת לתחומי ישראל, חרוצה בטובתה של העדה הדרוזית בכל המזרח־התיכון", אמר.

הנשיא הרצוג אמר, שהעדה הדרוזית היא בת ברית נאמנה למדינת־ישראל, ובניה הקריבו את חייהם למען ביטחון המדינה. הרצוג הוסיף כי הדרוזים יכולים לשמש גשר לשלום בין ישראל ושכנותיה.

שייח' אמין טריף, אשר מלאו לו לא מכבר 92 שנים, אמר „אני פונה לממשלת ישראל בשם העדה הדרוזית, שתגלה רצון יתר לעשיית השלום, תפתח שער לאהבה, ותושיט יד לאחווה, לידידות ולשלום בין כל העמים". הוא קרא לפעול למען שוויון זכויות מלא לכל אזרחי המדינה, ובמיוחד לעדה הדרוזית.

החצר רחבת הידיים שליד ביתו של השייח' טריף היתה צרה מלהכיל את אלפיים נכבדי העדה שהוזמנו. שגריר ארה"ב תומס פיקרינג, שגריר גרמניה, שגרירים מארצות סקנדינביה, קונסולים, אלופי צה"ל ביניהם אלוף פיקוד הדרום, איציק מרדכי, שרים וחברי כנסת נכחו בטקס, בו בלטו גם עשרות קצינים דרוזים.

אחווה — עם הפנים לקלפי

יהודה צור

שמיר פתח אתמול המערכה שלו על הקול הדרוזי לטקס בג'וליס נלווה אליו השר החדש־ישן, משה ארנס, המוצג תמיד על־ידי ראש הממשלה כ„ידיד הדרוזים". שמיר מנה בנאומו את ההטבות שממשלו העניק לדרוזים, והבטיח שינויים רבים לטובה בחמש השנים הבאות.

ח"כ זיידאן עטשי קם בתום נאומו של שמיר, וצעק לעברו: „הבטחת השוויון לדרוזים לא תמומש אם יהיה אפילו בית אחד ללא רשיון בנייה וללא חשמל ומים", וזכה למחיאות כפיים סוערות.

רומן בהמשכים

במלאות 10 שנים לברית בין מוע"מ ירושלים למועצת דלית אל כרמל, הגיעו נכבדי הכפר לירושלים, לטקס שבו הגיש הסופר הדרוזי, מוסבח חלבי, (מימין) ליו"ר מוע"מ י־ם, ניסן הרפז, עותק ראשון של ספרו, „דרוזים, רומן". (צילום: יצחק אלהרר)

מצאנו כי ג'והן

(סוף מעמוד ראשון)

לתוך תאי הגאזים. הוא שהפעיל את מנועי הגאז וביצע פעולות התעללות והרג ביהודים גם כבודדים. פסק הדין המפורט, המכיל 444 עמודים, נקרא במשך כחריסר שעות עם הפסקות בודדות. גזר הדין יינתן בשבוע הבא לאחר ששני הצדדים ישמיעו טיעוניהם לגבי חומרת העונש או קולתו.

הנאשם נעדר

בכל הלך הדיון אתמול, נעדר הנאשם עצמו מהאולם. הוא חזר והתלונן על כאבים בגבו ולמרות פסיקת הרופאים שהוא כשיר לעמוד לדין, נעתר בית המשפט לבקשתו ואיפשר לו להאזין להכרעת הדין כשהוא יושב בחדר מיוחד מחוץ לאולם.

„זהו בולשביט"

משתתפי הקהל הוציאו אנשי הביטחון המוסקדים על דמיאניוק אותו מהתא וכשעברה הקבוצה הקטנה על פני האולם בדרכה החוצה, קרא דמיאניוק בקול רם: „אני חף מפשע, זהו בולשיט".

ההרשעה — הנוסח המלא

להלן הנוסח המלא של קטע ההרשעה בסיום הכרעת הדין במשפט דמיאניוק.

מוזהרים אנו מפי חכמינו להיות מתונים בדין, ולעולם יראה דיין עצמו כאילו חרב חדה מונחת לו על צווארו. מודעים אנו לחולשות האנוש ולתעתועי זכרונו. אך כמו כן למרנו מה עוזם היסורים שהוטבעו בנפש שורדי תופת המוצלים מאש. מה טריה מכתם שלא העלתה ארוכה. זכרונם זכרון חי. עדותם עדות אמת.

היסוד הנפשי הנדרש לעבירה של פשע כלפי העם היהודי על פי הגדרתו בסעיף 1ב' לחוק הנ"ל הוא עשיית מעשה בכוונה להשמיד את העם היהודי השמדה גמורה או חלקית. זוהי כוונה מיוחדת שיש להסיקה ממעשיו של הנאשם שהשתתף בתוכנית הנאצית להשמדת העם היהודי בכך שכפה את המובלים למוות, שידע כי יהודים הם, לתוך תאי הגזים, שהפעיל את מנועי הגז וביצע פעולות התעללות והרג ביהודים גם כמודדים. מעשי רצח אלה של אוכלוסיה אזרחית בפולין הכבושה מהווים גם עבירות פשע כלפי האנושות ופשע מלחמה כהגדרתם בסעיף 1ב' לחוק האמור וכן פשעים כלפי בני אדם נרדפים שאילו עשה אותם בישראל היה מורשע בעבירה של רצח על פי סעיף 300 לחוק העונשין תשל"ז 1977.

גם בורג קטן שותף

הנאשם במשפטו לא ביקש מחסה בטענות צורך צידוק או כורת, אך במהלך חקירתו טען לא אחת, כי אין זה צודק להביא שבוי מלחמה אוקראיני שביצע פשעים מתוך ציות לשוביו ושאין לחשוות את איוואן הקטן לאייכמן.

על פי סעיף 8 לחוק עשיית דין בנאצים ובעוזריהם טענות הגנה אלה, שכל פושע מלחמה במערכת הנאצית שהיתה כפופה למנהיג אחד ויחיד יכול היה להעלות, אינן תופסות. לפי האמור במשפט אייכמן, גם בורג קטן וגם בורג זעיר עשויים להיות שותפים לעבירה ודינם כדין המשמיד או הרוצח ממש. פקודה מגבוה אינה משחררת את העבריין באשר אי־החוקיות בולטת ומזדקרת לעיני העושה, גם אם צוית לה נגד רצונו משום אימת הגרודים.

לא היה „וכמאן" מתשורדה

ברם הנאשם שירת את הנאצים במרים כשהוא חמוש בנשק, מקבל משכורת ויוצא לחופשות. הנאשם לא היה „כמאן" מן השורה, שאך מילא פקודות, אלא שימש בתפקיד מרכזי במתקן המוות בטרבלינקה, ובמו ידיו השתתף ברציחות המוני אדם והוא עשה כן בנפש חפצה, בהתלהבות ותוך גילוי יוזמה מעבר לנדרש על ידי הממונים עליו.

לאור האמור לעיל אנו מרשיעים את הנאשם בעבירות פשע כלפי העם היהודי על פי סעיף 1(א) לחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם תש"י 1950.

פרס: מדינה פלשתינית פירושה צבא חמוש בנשק סובייטי בשערי ירושלים

שלי יהודוביץ'

שר החוץ שמעון פרס אומר, שאש"ף רוצה מדינה פלשתינית עם צבא פלשתיני חמוש בנשק סובייטי בשערי ירושלים ולא יימצא יהודי שיסכים לכך. „ודאי שאני לא אסכים, מה אני, מטורף?" אמר, והודיע כי לפלשתינים מגיעות זכויות, אולם הם יקבלו אותן בשטחים מפורזים שבהם לא יהיה צבא.

פרס דיבר באוניברסיטת בן גוריון בבאר שבע וענה שם לשאלות סטודנטים. לדעתו, ספק אם אפשר לנהל מו"מ עם אש"ף, בגלל שזה ארגון מפולג, ועד שערפאת לא יוכיח שאפשר לקבל החלטות בתוך אש"ף, אין סיכוי שישכנע שהוא מסוגל לקבל החלטות בשם אש"ף.

פרס, גם קרא לפעול לפירוז רצועת עזה ולהענקת שלטון עצמי לתושביה. „הרצועה היא המקום הצפוף ביותר בעולם — יותר מהונג קונג, תגידו לי, מה אנחנו מחפשים שם? כשהליכוד אומר — רצועת עזה חלק בלתי נפרד מישראל — למה הוא מתכוון? הרי מרוב תושבים לא רואים את האדמה. צריך למצוא מקום להיגיון, לא רק לרגשות", קרא. חוסיין מוכן להיכנס למו"מ על עתיד עזה, ומצרים לא רוצה בעזה בשום אופן.

עוד אמר פרס כי לו היה ראש הממשלה היה מעלה את עניין מערכת הבריאות לראש סולם העדיפויות אחרי השלום. הוא קרא לציבור לתמוך במפלגה שמציעה פתרון, ולא במפלגה בעלת הלשון הכוטה.

וירשובסקי: „נימוקים שונים" — המצאה של בר־לב למען הבנקים

מוטי בסוק

במכתב לשר המשטרה חיים בר־לב אומר מרדכי וירשובסקי (רצ) כי התנהגות המשטרה בחקירת משבר מניות הבנקים מגלה שיקולים פסולים. קיימת גם סתירה בין עמדת השר ובין העמדה שהציג ניצב מרקוס לפני ועדת הפנים של הכנסת.

החוק קובע שני נימוקים לעצירת חקירה: היעדר עניין ציבורי או היעדר ראיות לכאורה. שר המשטרה במכתבו (לוירשובסקי) המציא נימוק חדש „נימוקים שונים". נימוק חדש זה כנראה מיועד ליחסני הבנקים.

ח"כ וירשובסקי דורש הבהרה משר המשטרה, ומוסיף כי הוא שוקל „צעדים שונים", ובכללם פנייה לערכאות.

משלחת השומר הצעיר לא החרימה „מצעד החיים"

בתגובה לידיעה שפורסמה ב„על המשמר" ב־15 באפריל 88, על כך שמשלחת „השומר הצעיר" החרימה את „מצעד החיים" מאושוויץ לבירקנאו, ביקשו דוברי המשלחת להבהיר כי הדבר נבע מסיבות חינוכיות, שכן החלט להקדים את צעדתה של משלחת השומר הצעיר.

מסלול המשלחת בפולין היה עצמאי, מסיבות הקשורות בתכנים והמיוחדים של השומר הצעיר, כפי שהיה במסעם של עשר כיתות י"ב, שנסעו במסלול זה בזמנים שונים וכפי שהיה מסעה של משלחת התק"ם. משלחת השומר הצעיר הקדימה את המצעד הכללי ביום אחד, ופתחה בו את ארועי יום־השואה. אין ולא היתה סיבה להחרמת המצעד הכללי, ופעולות מבורכות נוספות הקשורות בו משום שהן מקרבות נושא כאוב לידיעתם של אלפי בני נוער יהודים וישראלים.

„הג'יהאד האיסלאמי הציב מכונית התופת בנפולי"

רויטר, סי"צ

משטרת איטליה סבורה, כי ארגון „הג'יהאד האיסלאמי" שיתף פעולה עם מומחה יפאני לחומרי־נפץ בהכנת מכונית־התופת, שהתפוצצה ביום ה' בנאפולי וגרמה למותם של חמישה אנשים ליד מועדון חיילים אמריקניים.

בלשים במשטרת נאפולי מסרו לכתבים, כי יש בידיהם טביעות־אצבעות, המזוהות כשל אדם שנראה ליד המועדון באיזור התקרית זמן קצר לפני הפיצוץ. נעשות בדיקות נוספות לפני ששמו של החשוד יפורסם ברבים.

מקורות במשטרת נאפולי אמרו, כי החשוד ידוע ליחידה ללוחמה בטרור של כמה משטרות והוא משתייך לארגון הטרור השיעי „הג'יהאד", שבסיסו בלבנון. לפי הודעות טלפוניות אנונימיות, נטל ארגון טרור זה על עצמו את האחריות לפיצוץ.

משטרת איטליה הוציאה בשבוע שעבר צו־מעצר בינלאומי נגד טרוריסט המשתייך ל„צבא האדום" היפאני, יונזו אוקודירה, אשר לפי החשד, העמיד את מכונית התופת במקום הפיגוע כשירות לארגון השחרור השיעי.

ערבי, דבר עברית

קובי מגדל

„העברית היא צורך חיוני ללומד הערבי, להשתלבותו בחברה בישראל", אמר סמיח אלחטיב, מפקח בכיר במשרד החינוך והתרבות, ביום עיון שעסק בהוראת השפה העברית לערבים כשפה שנייה, שנערך באוניברסיטת חיפה. נעים עריידי מהחוג להוראה באוניברסיטת חיפה אמר, שהקניית העברית לתלמידים ערבים נועדה גם להבין טוב יותר את העם שהעברית היא שפת אמו.

עמנואל קופלביץ, שהיה מנהל האגף לחינוך ותרבות לערבים במשרד החינוך, הציג בכינוס מחקר שבו הוא לעסוק, על חדירת מלים עבריות ללשון הערבית היומיומית.

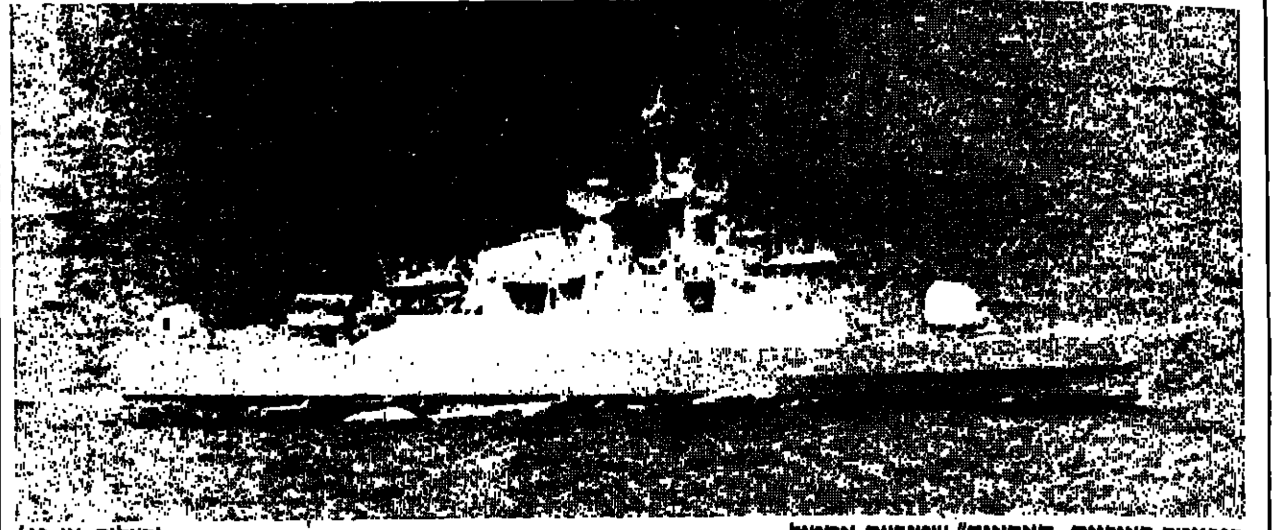

הפריגטה האירנית „סאהאנד" שטובעה אתמול (תצלום: אי. פי.)

האמריקנים טיבעו 2 ספינות מלחמה אירניות בתגובה לזריעת מוקשים

רויטר, סי"צ

אוניות הצי האמריקני טיבעו אתמול ספינת־טילים ופריגאטה של איראן במפרץ הפרסי, לאחר שהשמידו גם שתי אסדות־קידוח איראניות בתגמול על זריעת מוקשים במימי המפרץ הפרסי.

מאחר המוקשים נפגעה הפריגאטה „סמיואל ב. רוברטס", ביום ה' שעבר ועשרה מאנשיה נפצעו.

פקידי הפנטאגון מסרו לכתבים, כי במהלך ההתקפה, ירתה ספינת־טילים איראנית טיל על הסיירת האמריקנית „ויינווריית", אך החטיאה. מיד לאחר מכן, הוטבעה ספינת־הטילים במטח של ארבעה טילים, שירו עליה הסיירת והפריגאטה „סימפסון".

כעבור שבע שעות, בשעות אחה"צ, פתחה הפריגאטה האיראנית „סאהאנד" באש על שלושה מטוסי־תקיפה של הצי האמריקני במפרץ הורמוז. הפריגאטה האיראנית נפגעה בשני טילי „הארפון" שנורו מן הפריגאטה „שטראוס" ובמפצצות מונחות בקרני לייזר, שהטילו עליה מטוסים אמריקניים. „סאהאנד" ניזוקה קשה וטבעה לאחר־מכן.

יו"ר המטות המאוחדים בפנטאגון, אדמירל ויליאם קראו, מסר בתדרוך לעיתונאים, כי שני מטוסי „אף 4" איראניים התקרבו לאוניות של הצי האמריקני, בעת שהותקפו אסדות־הקידוח בסאסאן ובסירי, אולם הם הסתלקו כאשר נורו עליהם שני טילים. לא הוכחנו פגיעות.

„השאלה, אם צפויות פעולות נוספות, תלויה באיראנים — אמר שר ההגנה פרנק קרלוצ'י לעיתונאים. „אנו מקווים, כי הם למדו לקח מן העניין הזה, אולם, אם ימשיכו להתגרות, ננקוט בפעולה המתאימה" — אמר.

קרלוצ'י גילה לכתבים, שספינת סיור איראנית, שנבנתה בצרפת, התעלמה מאזהרות אוניות הצי האמריקני. „הספינה הותקפה והוטבעה," אמר. עוד גילה קרלוצ'י, כי שתי אסדות־הקידוח האיראניות בדרום המפרץ הפרסי הושמדו, האחת, בסאסאן, באש הצי האמריקני, והאחרת, בסירי, על־ידי חבלני הצי, שעלו עליה והשמידו אותה במטעני חומר־נפץ.

פקידי הפנטאגון אמרו, שלא היו נפגעים אמריקניים בחילופי־האש.

קרלוצ'י אמר, כי לאחר פיצוץ אסדות־הקידוח, פתחו סירות מירוץ איראניות באש על אוניית הספקה אורחית, „ויליטייד", מול חוף הנסיכויות המאוחדות. הוא לא מסר פרטים נוספים. עוד אמר, כי נפתחה אש על מטוס אמריקני ועל מכלית שהניפה דגל בריטי.

מאות ישראלים השתתפו בתפילת אזכרה ל־800 אלף הנרצחים בטרבלינקה

ח"כ גרוסמן שהשתתפה בטקס: עלינו לזכור כי השואה לא היתה התפרצות של כוח עליון – בני אדם עשו זאת

תפילת אזכרה לכ־800 אלף יהודים שנרצחו על ידי הנאצים בטרבלינקה שבמרכז פולין התקיימה אתמול בהשתתפות מאות ישראלים שבאו למקום בראשות שר החינוך יצחק נבון. בראש המשלחת הפולנית לטקס עמד אחד ממזכירי המפלגה הקומוניסטית הפולנית סטניסלב ג'וסק.

בטקס נשאו דברים ותיקי הפרטיזנים הפולנים והצרפתיים שלחמו בנאצים. בשם ישראל דיברו השר נבון וחברת הכנסת חייקה גרוסמן. נבון ציין כי אסור לשכוח שאין עוד עם בעולם שנידון לכלייה על ידי הנאצים זולת העם היהודי, ולכן עלינו להיזהר מגימוד המילה שואה ולהשתמש בה רק בהקשר של רצח העם היהודי על ידי הנאצים והיטלר. שר החינוך אמר כי התשובה לשואה היא אך ורק על ידי עליית יהודים לישראל וחיזוק המדינה.

לא היתה סימטריה

ח"כ חייקה גרוסמן אמרה: „שוב עומדות רגלי על אדמה זו, אדמה ספוגת אפרם של 800 אלף יהודים. הם הובאו מכל איזור ביאליסטוק, מוורשה, מערים ועיירות, בהם נרקמו אלף שנות היסטוריה פולנית־יהודית משותפת. 50 מיליון קרבנות בלע הטרוף הנאצי. ידידים יקרים, צריך לומר את האמת ההיסטורית: לא היתה סימטריה ולא שוויון בברית בין הלוחמים נגד הנאצים. מאף עם לא יכלו הנאצים ליטול את התקווה, את הסיכוי, כי למרות הקרבנות, אחרי הנצחון, העם חיה יחיה. מעמי שללו את התקווה. גם הקרב של לוחמי הגיטאות ומורדי המחנות היה אבוד מראש. היתה אמנם שותפות לחימה עם האמיצים שבעם הפולני ועמים אחרים, אבל לא היתה שותפות גורל. אימת הבדידות שהיתה אז רודפת אותנו עד היום וקשה להשתחרר מן העובדות.

ראיתי אמהות מחוסות בגופן על עולליהן. עמי הושמד לעיני ולא יכולתי להושיע. לא אני, ולא אנילביץ' איש השומר הצעיר, ולא לברטובסקי הקומוניסט בוורשה. לא טננבוים בביאליסטוק ולא קובנר וויטנברג בווילנה.

בני אדם עשו זאת

היום אין בי רגש של שנאה, פרט לשנאת המלחמות, ופרט לתיעוב שבלבי לגזענות, לאנטישמיות ולפנאטיות הלאומית המטורפת.

עברו עלינו שנים של טשטוש האמת, של ליקוי מאורות. בצד הנשק הקטלני — הכימי והגרעיני — הגיחו שוב גם הדעות הקדומות השנאות הישנות", אמרה גרוסמן.

„עלינו לזכור, כי השואה לא היתה התפרצות של כוח עליון, לא אסון טבע. בני אדם ילודי אשה עשו זאת. גם הרוצחים וגם משתפי הפעולה עם הנאצים, הולידו ילדים וגם הם ידעו אהבת אשה וגבר.

איננו רוצים לבנות עתידנו על חורבנו של עם אחר. גם לשכנינו מגיעה הזכות לממש את מאוויהם הלאומיים והאנושיים.

אני מתפללת יום יום שלא נמעד בגיא המצוקות, שנהיה מופת לדמוקרטיה, לשוויון ולפיתוח השכל האנושי. רק ביחסי שלום ושררה ידידים נוכל להשתחרר מטראומת הבדידות והוסר האמון".

פינה חמה ללב"י

הקרן למען ביטחון ישראל

אל הציבור בע"מ:

קרן לב"י מודיעה בזאת כי בבית־המשפט המחוזי בת"א ניתן צו מניעה זמני נגד חברת א.ל. יניב בע"מ וכל הפועלים מטעמה, לפיו נאסר עליהם להפיץ, לשווק ולהציג למכירה, כל תכשיט, כרטיס, לרבות כרטיסי הגרלה ו/או לערוך מבצעי התרמה ו/או תחרויות ו/או הגרלות תחת שם העמותה „למען בטחון ישראל (לב"י) – הקרן להתעצמות צה"ל", כולו או חלקו וכן אסר עליהם לעשות כל שימוש בשם לב"י לצורך פרסום ו/או ביצוע מכירות של חברת א.ל. יניב בע"מ.

הקרן מודיעה בזאת לציבור הרחב כי היא אינה מארגנת מטעמה מבצעי מכירות תכשיטים והגרלות ולכן כל מכירה או הפצה תיעשה בניגוד לצו.

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

לב"י

קרן לב"י: רח' ד' (אדניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

עיראק: כבשנו בחזרה את כל חצי האי פאו

רויטר, סי"צ

הצבא העיראקי חזר וכבש אתמול את כל חצי האי פאו והרג ופצע בקרבות אלפי חיילים איראניים — הודיע רדיו בגדאד.

בהודעה צבאית ששודרה אתמול בבגדאד נאמר, כי הצבא העיראקי השמיד את כל חיילי האוייב בחצי האי פאו ורק שרידים נותרו והם מנותקים מן המטה ומן היחידות שלהם. עוד נאמר בהודעה, כי כוחות עיראק השיגו את השלב הראשון והשני של המתקפה על פאו ועדיין נותר השלב האחרון. לא נמסרו פרטים על השלב הזה.

איראן טענה אתמול, כי מסוקים אמריקניים תקפו את כוחותיה בחצי האי פאו, אך נאלצו לסגת, לאחר שנתקלו באש איראנית.

כן האשימה איראן את כווית, כי הרשתה למסוקים עיראקיים להשתמש בשטחה באי בוביאן, בקשר עם המתקפה בחצי האי פאו.

פצצה התפוצצה סמוך למרכז היהודי בפרנקפורט

רויטר, סי"צ

פצצה התפוצצה אתמול לפנות בוקר ליד המרכז היהודי בפרנקפורט, ובעבור זמן מה התפוצצה פצצה נוספת ליד משרדי חברת־התעופה סעודית בעיר. נגרם נזק, אך איש לא נפגע.

המשטרה סבורה, כי הרקע להתפוצצויות פוליטי. שתי הפצצות התפוצצו בזו אחר זו, בתוך דקות, זמן מה לאחר חצות. מעוצמת ההתפוצצויות נופצו שמשות ונהרסה מכונית מסוגית, שחנתה ליד המרכז היהודי.

ההתפוצצויות נגרמו על־ידי פצצות מתוצרת־בית. שום ארגון לא נטל על עצמו אחריות לפעולות אלה.

המשטרה פתחה במרדף אחר שני אנשים במכונית פולקסוואגן אדומה, שעד־ראייה ראוה ליד משרדי חברת־התעופה הסעודית זמן מה לפני ההתפוצצות. הועלתה השערה, שאחד המשתתפים בפעולה נפצע בהתפוצצות.

צייר ישראלי מציג במוזיאון ממלכתי בבודפשט

יוסף גלילי

אלפי אנשים ביקרו בתערוכה ראשונה של צייר ישראלי במוזיאון הממלכתי לספרות ע"ש פטפי בבודפשט — על כך מסר הצייר שמואל כץ, מקיבוץ געתון, שתמונותיו מוצגות בתערוכה.

התערוכה מתקיימת במסגרת פסטיבל האביב בהונגריה, ובפתיחה השתתף שלמה מרום, נציג ישראל בבירת הונגריה.

על הצלחתה של התערוכה אפשר ללמוד מן הכתבות הנלהבות בעיתונות בבירה, מן הראיון עם הצייר ששודר שלוש פעמים בטלוויזיה הממלכתית וראיון מיוחד ששודר ברדיו ההונגרי. כמרים, יהודים מכל שכבות הציבור ואנשי אמנות מבקרים בתערוכה, רוכשים קטלוג ורושמים דברים נלהבים בספר האורחים של התערוכה המשמשת „אשנב לנושא ירושלים וסביבתה".

„האווירה בתערוכה היא מלאת מיסטיקה, אווירה שביטאו סופרים הונגרים גדולים ביצירותיהם במאה הקודמת" — דברי ד"ר הורוואט מנהל הגלריה הלאומית בבודפשט בפתיחת התערוכה.

ועדת המשנה לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי

ראשל"צ

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה בראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 28 בגוש 3947 רחוב המגילה 6 לפי תוכנית מיתאר/תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ב' ומותר לבנות עליה קיים בית מגורים 2 קומות 2 דירות.

בקשת בעלי החלקה הקלה 4%לתוספת מבנה עוד.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל תובא הבקשה לאישור.

תאריך: 24.4.87 מ. ניצן, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה — ראשל"צ

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 18.4.88

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7049	1.7262	1.7189
דולר אמריקאי	1	1.52	1.09	1.5493	1.5687	1.5608
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9326	0.9442	0.9413
לירה שטרלינג	1	2.88	3.02	2.9306	2.9671	2.9587
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2749	0.2783	0.2772
ין יפני	100	1.23	1.28	1.2484	1.2640	1.2582
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8299	0.8402	0.8393
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.16	1.1265	1.1406	1.1395
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2650	0.2684	0.2669
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2519	0.2550	0.2536
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2425	0.2456	0.2444
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3897	0.3945	0.3928
דולר קנדי	1	1.24	1.30	1.2593	1.2750	1.2686
דולר אוסטרלי	1	1.12	1.21	1.1624	1.1769	1.1710
ראנד דר' אפריקאי	1	0.44	0.60	0.7274	0.7365	0.7332
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4458	0.4514	0.4497
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.37	1.3278	1.3443	1.3400
לירה איטלקית	1,000	1.23	1.31	1.2555	1.2711	1.2669

על קו הקץ

מתח של יום הדין בבית־המשפט בירושלים.

אריה פלגי

קיצו של המשפט. אחרי 106 ישיבות, אחרי כמה חודשים של הפסקה, שוב התמונה המוכרת בקומת הקרקע של בנייני האומה בירושלים. מדינת ישראל נגד ג'ון איוון דמיאניוק. אבל הפעם זה לא עוד יום של משפט. זה יום הדין.

הקהל מגוון. כל הגילים, כל הצבעים, כל האמונות. המון אנשים צעירים. אי־אפשר שלא להבחין בבחורות צעירות יפות רבות כל־כך. גם חיילים, חיילות, תיירים לבושים „תיירית" ונציגות מכובדת של היהדות הדתית — מכיפות סרוגות ועד בעלי זקנים יהודיים, בהם לא הטיפוס אלא הצמיחה היא העיקר. לשמאלי, סמל מחיל־האוויר. מאיר מעפולה. מה מעשיך כאן? אני תמיד כאן, כלומר „שם". הרבה באתי וגם כאשר לא הייתי, שמרתי קשר. בטח בגלל ההורים? מה הורים, אני מצפון־אפריקה. אז מה? זה מעניין אותי. זה חשוב לי. לימיני בחור צעיר אחר. ממושקף, אימפולסיבי. רדוף־לקראת וצמוד לכל מלה לאחר תחילת הישיבה. רמי אליהו מירושלים, עובד עם אבא בשוק מחנה יהודה. יליד ירושלים, בן למשפחה עיראקית. המשפט הזה כרמו. בטוח בהרשעה. במאה אחוז. בקי בכל הפרטים. מעורב רגשית. אשתו של הנאשם היא אצלו על תקן „הכלבה הזאת". מה לך ולשואה, עד כדי כך? מנין הקשר האישי? הייתי שלוש שנים בסאסא, למדתי שם בבית־ספר על שם אנה פרנק. הוא מרגיש את השם פעמיים, כמי שאומר: צריך עוד הסבר? לא מפסיד מלה ומעיר חייל שנרדם מרוב עייפות.

מאחורי קבוצת חיילים. סגל של איזו יחידה מן הנגב. מה הביא אתכם? פקודה? לאו־דווקא. אם כן, מה? קשר אישי. הבן של השופטת (דליה דורנר) משרת ביחידה שלנו. הוא המליץ, ובאנו. הסגן, שמספר לי כל זאת, הוא מכפר־סבא. וכל אלה יושבים בסביבתי הקרובה. עם ישראל כולו מיוצג כאן גם היום. כל אלה שעדיין מטילים ספק ב„כדאיות" המשפט, ירשמו לפניהם את עובדת הנציגות המגוונת של עם ישראל, שהגיעה הנה בהתנדבות, במקריות מייצגת יותר מכל בחירה מחושבת, מאולצת. וגם ח"כ שבח וייס כאן, בשורה הראשונה. היישר מביקור בגיא ההריגה, היישר מרחובות וארשה. התולייה המקשרת.

• • •

אגב, לעתים רחוקות שמעתי מחלוקת כל־כך מתמיהה, אני מעז לומר כל־כך מיותרת, כל־כך אווילית כמו זו שהתעוררה לפני המשפט ומלווה אותו תוך עליות וירידות על „נחיצות" על „כדאיות" ועל עוד מושגים תכליתיים כאלה. יש רבים, אצלם החשבון נגמר עם אייכמן. ואחרים שאצלם עשיית צדק היא קודם־כל עסק או חינוך ולא חובה אנושית פשוטה לבער כל נגע — בוודאי את אלה, שהם במֵמדים של משיעה נאצית. אף פעם לא חשבתי על משפטים כאלה של ראווה או דידאקטיקה, אלא במושגים של חטא ועונש ושל תחנות צדק, עליהן לפעול ללא הפסק נגד כל עבריין, כוודאי נגד פושעים נאציים. הגישה „הראוותנית" היא נחלתם של המפקפקים דווקא. הם אשר שוקלים את השיקול הבלתי־לגיטימי לחלוטין האם „מותר לקלקל לנו את רושם משפט אייכמן" ו„האם מותר לנו להוציא כל־כך הרבה כסף" כאשר הזיהוי הבטוח „לא כיר" ועוד שיקולים טאקטיים מסוג זה, הרותמים את הסוף האפשרי, „המכשיל", „המקובל", לפני החובה לבחון ממצאים, לעמת תביעה עם הגנה, לנהל ולשפוט משפט צדק.

• • •

בבוקר, עם התמלא האולם, עם כניסת הצוותים — השופטים, התובעים והסנגורים — מורגשת דריכות מיוחדת, מתח של יום הדין. מעטים יודעים עדיין, שזה יהיה יום מתיש. אל מצבור המתח מצטרפת בערוצים סמויים סמיכותם גם של „הימים הנוראים של המרד". יום השואה שחלף, ויום הזיכרון של חללי צה"ל, אשר מטיל כבר את צילו. גם ההמהומות בשטחים וחיסולו של צורר ישראל מוסיפים מטען משלהם אל האווירה הרחוטה.

• • •

הבדל של שמים וארץ, הבדל של אופי בין לשון המשפט לבין לשון התקשורת. בין אורחו של זה לבין ריבעה של זו.

פירסום תקשורתי היה פותח בעיקר, ב„ניוז": אשם או לא אשם. ורק אחרי שהיה משביע את רעבונם של קוראיו, מאזיניו, וצופיו היה עובר להנמקות, לביסוס. לא־כן בית־המשפט. ל„תיאטרון הצדק" — או אולי נקרא לו בשם מכובד יותר ל„טקס הצדק" — יש כללים אחרים ודרך הצגה אחרת. אולי כי הוא אינו ממוסחר ויכול להעדיף את החשוב על המעניין להקדים את הטעון לתכלית.

והשופטים מספרים לנו על חרדת הקודש בה ניגשו לעבודה, גם בגלל המיליונים שנרצחו וגם כי גורל אדם אחר מופקד בידיהם, לשבט או לחסד. הם גם חושפים את לבטיהם לגבי מהימנות עדי התביעה. לאו־דווקא לגבי יושרם האישי. הם מציגים שאלות לגבי הרמה הפסיכולוגית, שאין מורכבת ודו־משמעית ממנה, והן: האם אכן אפשר לזכור דברים נוראים כאלה? ובאותה נשימה עצמה: האם אפשר לשכוח דברים נוראים כאלה?

ולאחר מכן, לאחר דברי ההקדמה, לאחר תיאור הקשיים כיצד „מפוזרים כל־כך הרבה ערפל", הם מציגים לפנינו את עבודתם. מעתה: השופטים כקריינים. לא יוותרו על סקירה היסטורית, לא יוותרו על שיבה אל הקשות אשר בעדויות ורק לאחר מכן ניגשים אל הערכותיהם את טיעוני התביעה וההגנה. פרק אחר פרק, פרט אחר פרט, שם אחרי שם, מסמך אחרי מסמך. כפי שהבטיחו: „בדרך משפטית להוכיח אמיתות היסטוריות".

• • •

עם התקדמות קריאת פסק הדין הטבעת מתהדקת סביב צווארו של הנאשם אשר לאכזבת הקהל העדיף להיעדר מן הישיבה האחרונה וליטול ממנו את מדר השתקפות פסק־הדין על־פי תגובותיו הבלתי־אמצעיות. היעדרות מחשידה אבל גוזלת את „הסיפור האישי" אשר בעיתונותינו הרבים, תמיד מרתק אותנו.

מתקרב קץ המשפט הארוך, המתיש. יש הרגשה, ברגע זה בשעות המאוחרות של אחרי־הצהריים לא יותר מכך, שגם קצו של הנאשם.

איוואן דמיאניוק. העדיף לשבת בחדר צדדי

האיש מתלכד עם המפלצת

בקול שקט ויבש מפורר השופט דב לוין את עדויות הסניגוריה וטענותיה. הערפל מתחיל להתפזר. ואנחנו בושנו על הספיקות באשר לנחיצותו של המשפט

חנה איש הורביץ

מאז החל משפטו של איוואן דמיאניוק, לא חדלו להציף הספקות בדבר נחיצותו: לשם־מה דרוש משפט אייכמן ב'? מדוע מתעסקים עם זקן שבזמן האם תאבי־נקמה אנחנו? האם עדיין יש עניין בכך ולמה להטיל עונש מוות על אדם בלשהו? הספיקות התעצמו כשהתברר, שהמשפט יתרכז בשאלת זיהויו של הנאשם, וכי לבירור העובדות ההיסטוריות יהיה רק תפקיד משני.

מתוך 107 ישיבותיו של בית המשפט, רק חלק זכו להתעניינות ממשית. ישיבות רבות התנהלו בפני אולם ריק למחצה.

כך ביקשה הסניגוריה לנווט את המשפט, ולהוציא ממנו את העוקץ ההיסטורי. לכן הודה אחד מסניגוריו של דמיאניוק בקיום עובדות השואה בכלל ובזוועות מחנה ההשמדה בטרבלינקה ובפשעיו של איוואן האיום בפרט, והטענה היחידה היתה, שג'ון איננו איוואן. הסניגור טען בפני בית־המשפט, שמאחר שהוא הודה, אין צורך להביא במהלך המשפט עדויות לגבי התרחשויות, ועל בית־המשפט להתייחס רק לשאלה האם ג'ון דמיאניוק הוא איוואן האיום.

אבל השופטים — דב לוין, אליהו טל ודליה דורנר — לא קיבלו עמדה זו, ובנוסף לעדים טכניים רבים בשאלת זיהויו של הנאשם, הם שמעו את עדויותיהם של יו"ר „יד ושם" ושל ניצולי שואה, עיינו במסמכים מאותה תקופה וגיבשו תמונה של השואה ושל פעולות הפתרון הסופי. בהכרעת הדין שקרא אתמול, הסביר השופט לוין, כי כשמדובר בפשע שמוטל בגינו עונש מוות, אין להסתפק בהודאה כללית, ובית־המשפט מבקש ראיות מלאות.

הנאשם עצמו לא נכח באולם. לפני פתיחת הישיבה הוא הועבר על פני הבמה על־ידי קבוצת שוטרים, כשהוא תלוי בידיו וברגליו, לחדר צדדי. הוא התלונן על כאבי גב שאינם מאפשרים לו לשבת. רו"ח הרופא לא אישר את התלונה, אך השופטים התירו לדמיאניוק להיעדר מספסל הנאשמים. כך חסך מעצמו את הצורך להאזין להכרעת הדין מול הקהל הגדול ואמצעי התקשורת. אם ירשע, הוא צפוי לעונש מוות או למאסר עולם, והוא מעדיף, כנראה, להתמודד עם הרגעים הקשים הצפויים לו, לבדו.

השופט דב לוין קורא את הכרעת הדין בקולו השקט היבש, כשהזוועות שהוא מגולל מחרידות. הזמן שעבר מתגמד, הערפל שהתאבך מעל העובדות מתפזר והייסורים של יהודי אירופה מוצגים בבהירות, על משמעותם הנצחית, ואנחנו בושנו על הספקות שהיו לנו בדבר הצורך בקיום המשפט.

השופט מגולל את פרשת השואה, את התוכנית השטנית של הפתרון הסופי, השמדתם של 870 אלף יהודים במחנה טרבלינקה. את האימים של משלוחי היהודים בקרונות בקר למחנה השמדה זו, את ייסורי התינוקות ועינויי התופת וההשפלות שעברו במחנה.

ומתוך הסיפור מצטיירת דמותו המפלצתית של איוואן האיום והאיש שהפעיל את מנוע הדיזל, שהזרים גז רעיל לחדרי המוות ואהב לעשות זאת, האיש שבכניסה לחדרי המוות ריטש בכרסים של נשים הרות, התך שדיים של נערות, קצץ אוזניים, ניקר עיניים, רוצץ גולגלות, היכה עד מוות — ונהנה. הוא היה חוזר ונובר לאחר המוות בערימות הגוויות, ומבקש לראות פעם נוספת את מראה הגוויה שהוא התעלל בהן.

בית־המשפט עובר לבחינת עדויות הסניגוריה וטענותיה, ומפורר אותן אחת לאחת. כמו עדויות רגבי חול. דמות המפלצת גדולת המדמם הולכת ומתלכדת אט־אט עם האיש המגושם שעל ספסל הנאשמים.

בבית־המשפט. רואים את הסוף

תעודת סיכום לרצח עם

יוסף שמי

בדברי הסיכום, שהשמיע השופט דב לוין, היה משפט איוואן דמיאניוק למשפט על גרמניה הנאצית, למשפט על משתפי הפעולה האוקראינים. אין כבר ספק, שדברי הסיכום יהיו למסמך היסטורי, תעודה מקוצרת של התוכנית והביצוע לרצח עם. הסיכום גם מהווה מסמך יחיד במינו המתאר את דרך הייסורים של יהודי פולין אל המחנה טרבלינקה, תוך האחרונה בתוך המחנה עד לתאי ההמתה. זהו גם תיאור של חלק ממפעילי המחנה, הגרמנים ובני העזר, ובעיקר של האוקראיני בשם איוואן דמיאניוק או בכינויו „איוואן האיום". מעבר לכל, עשה השופט, דב לוין, הפרדה ברורה בין גורלם של היהודים ובין סיבלם של העמים האחרים שהיו תחת שילטון הכיבוש הנאצי.

בצדק הבליט השופט לוין את המקרים הרבים של ההתקוממות, גם של בודדים וגם של קבוצת עובדי הכפייה שהביאה בסופו של דבר להצלת מיספר מצומצם של נרונים, שאחרי הכל נתנו עדות למה שקרה.

שורדו מעטים מבין ה־700 בקירוב שהיו בצוות עובדי הכפייה, כ־60 לפי קביעתו של השופט לוין. עדותם של אלה נתקבלה על־ידי בית־המשפט, וזאת למרות מרחק הזמן, והתהיות על עדותם של אחרים מבין העדים.

הקביעה הזו, כי עדות הניצולים ממחנה טרבלינקה אמינה על בית־המשפט, חשובה לא רק מבחינת קבילות עדותם אודות השאלה המרכזית לאמור: האם האיש העומד לדין הוא איוואן האיום אם לאו, אלא גם, מטעם רחב יותר — אמינות התיאור על הנעשה במחנה ההשמדה. שהרי ממחנות ההשמדה מסוג טרבלינקה, חלמנו, טראווניקי, סוביבור, נשארו מעטים מאוד שיכולים לספר, וזאת בניגוד למחנות השמדה ומחנות ריכוז מסוגו של אושוויץ למשל. המשפט, שנמשך זמן רב מאוד, עבר שלבים שונים של רמת התעניינות ציבורית ותהודה ציבורית. שיא ההתעניינות נרשמה בעת השמעת עדות ניצולי טרבלינקה. אחר כך באו דיונים מייגעים אודות כשירותו או אי כשירותו של מסמך טראווניקי: הופעת מומחים ומומחים לכאורה, אשר דנו בשאלת זיהויו של דמיאניוק על סמך תמונותיו, מידותיו, עדויות ועוד. המשפט התגלגל כאילו מעצמו למישור של „סגירת חשבונות" שיש לעם היהודי עם העם האוקראיני.

„איוואן האיום", כפי שכונה על־ידי ניצולי טרבלינקה, לא רק מילא את תפקידו בכפייה מכוח הנסיבות, הוא עשה את עבודתו מעל ומעבר והיה סאדיסט העולה על אדוניו. לענייננו, אין זה כה חשוב, האם „איוואן האיום" הוא אכן ג'ון איוואן דמיאניוק, כי אם העובדה שבנוסף לגרמנים שהיו המתכננים, המפקדים והמבצעים הישירים של תוכנית חיסול העם היהודי, השתתפו בזה גם אחרים מבני עמי מזרח אירופה: האוקראינים, הליטאים, הלטווים ועוד. מהתמונה לא נעלמו גם הפולנים. הם אומנם לא היו בצוות המחנה ולא בכוח העזר, אך היה להם יד ברצח חלק מהבורחים ביום המרד. היה להם יד בגזל ובהתעללות באנשים שבתוך הקרונות, אשר ביקשו ולו במחיר של אלפי זהובים, לרכוש קצת מי שתיה.

המשפט פתח שוב פצעים שלפעמים נדמה היה שהם הגלידו. אנו שוב פותחים בחשבון איזם שיש לנו עם עממים שונים ברחבי העולם. אין ספק שהדבר יעורר שוב שדים ורוחות, ויעורר חידוד מחדש של איבה שרוחשים חלקים שונים מאוכלוסיית עם זה או אחר כלפי היהודים, ולאו דווקא במזרח אירופה, גם במערב. האיבה תמצא את ביטויה לא רק כלפי ישראל, אלא גם כלפי הקהילות היהודיות. הגורמים השונים, הפועלים נגד ישראל, יזכו מן הסתם לסיוע מצד ה„נעלבים", על שהזכרנו להם את שעשו אך לפני 44־46 שנה.

ערעור לערכאות בעדויות ניצולי טרבלינקה הנו נסרח.

(המשך בעמוד 9)

על היום

שלום לעפרכם, אחי הטבוחים

מחנה ההשמדה טרבלינקה, 1988 • דברים שנישאו בעצרת זיכרון שנערכה שם אתמול

חייקה גרוסמן

שוב עומדות רגלי על אדמה זו, אדמה ספוגה אפרם של 800,000 יהודים. הם הובאו מכל איזור ביאליסטוק, מוארשה ועיירות בהן נרקמו אלף שנות היסטוריה פולנית־יהודית משותפת.

רבדים רבים של יצירה יהודית, של ספרות, אמנות, תיאטרון, דורות של חיים, לטוב ולרע — הוכו הברברים הנאצים לעפר ואפר.

טרבלינקה — שם נרדף לאימה. עברו 45 שנים. אך בזכרוני חרוט כל פרט של תחנת הרכבת מלקיניה, פה לא רחוק. מחצית הדרך בין ביאליסטוק לוורשה, הגבול של הגנראל־גוברנמנט־צומת הקשר בין הגיטאות המנותקים אחד מן השני. צומת המחתרת הלוחמת היהודית, כמה רגעי חרדה ופחד שקעו בתוך נפשי בגבול זה, חברים בבית שלי נתפסו פה על־ידי הגסטאפו. והאימה בלב נשארה ואשא אותה עד כלות.

חמישים מיליון קורבנות בלע הטירוף הנאצי. ידידים יקרים, צריך לומר את האמת ההיסטורית: לא היתה סימטריה ולא שוויון בברית בין הלוחמים נגד הנאצים. מאף עם לא יכלו הנאצים ליטול את התקווה, את הסיכוי, כי למרות הקורבנות, אחרי הניצחון, העם היה יחיה. מעמי שללו את התקווה. גם הקרב של לוחמי הגיטאות ומורדי המחנות היה אבוד מראש. היתה אמנם שותפות לחימה עם האמיצים שבעם הפולני ועמים אחרים, אבל לא היתה שותפות גורל. אימת הבדידות שהיתה אז, רודפת אותנו עד היום וקשה להשתחרר מן העובדות.

הפתרון הסופי תוכנן ובוצע בפרציזיות גרמנית נאצית רק ביחס לעם היהודי, ומשמעו — השמדה טוטלית של כל היהודים באשר הם יהודים. ראיתי אמהות מחפות בגופן על עולליהן, עמי הושמד לעיני ולא יכולתי להושיע. לא אני ואף לא אנילביץ' איש השומר־הצעיר ולא לברטובסקי הקומוניסט בוורשה לא טננבוים בביאליסטוק ולא קובנר־וויטנברג בווילנה.

בפברואר 1943 היתה האקציה הראשונה בגיטו ביאליסטוק. באקציה זו היה הניסיון הראשון של קבוצת לוחמים יהודים בראשותו של חברי אריק בוראקס להילחם עם נשק ביד. נשק דל היה בידיהם ויום של אשליות סביבם. אחר־כך נלקחו לטרבלינקה וביציאה מן הקרונות הלמו בתליינים ונפלו בקרב. הרוצחים לא הצליחו להמשיכם בתאי הגזים. אני באה הנה מישראל בעולה לקבר אבות וצועדת בשבילים של אחי לנשק.

רק בראשית אוגוסט 1943 הופסקו המשלוחים לטרבלינקה. והאסירים היהודים, שעבדו בשירותי המחנה, התמרדו. רוב הלוחמים נפלו בקרב או בזמן הבריחה. האתר בוסה, והאדמה יושרה והשמש שקעה ושוב זרחה, והרחמים אולו.

כמה קל לחשיב לעולם שעמד מנגד, ברגשי שנאה. כמה כוחות נפש צריך להשקיע כדי להישאר שפוי.

צריך היה גם לא לסלוח לפושעים וגם לבנות חיים חדשים, גם לשמור את החשבון וגם להיות חלק ממשפחת העמים הנאורים.

צריך היה לגייס את כל כוחות הנפש כדי לשרוד ולהמשיך להאמין בבני־אדם. היום אין בי רגש של שנאה פרט לשנאת המלחמות ופרט לתיעוב שבלבי לגזענות, לאנטישמיות ולפאנאטיות הלאומנית המטורפת.

למשכיחי השואה ולאבירי הרביזיה ההיסטורית, הנוהגת רהביליטציה לפשעים הנאציים, הטוענת כי השואה לא היתה יוצאת דופן במהלך ההיסטוריה האנושית — מקומם בין ממשיכי הנאצים. אלה שמשקרים ביחס לעבר, עבר שפרוס פה לפנינו בטרבלינקה, עדות חוזעקת באילמותה, הם ודאי חורשים מזימות גם בהווה והם מסכנים את העתיד.

עלינו מוטלת החובה לעמוד על המשמר כדי שהזוועה לא תחזור, אנו חייבים זאת גם למומתים וגם לילדינו ונכדינו.

עברו עלינו שנים של טשטוש האמת, של ליקוי מאורות. בצד הנשק הקטלני הכימי, הגרעיני, הגיחו שוב גם הדעות הקדומות והשנאות הישנות. זכרון בני־אדם מתקצר והאגואיזם הקדוש של מנהיגי עולם עלול להמיט אסון על האנושות כולה. עלינו לזכור, כי השואה לא היתה התפרצות של כוח עליון, לא אסון טבע. בני־אדם יצורי־אשה עשו זאת. גם הרוצחים וגם משתפי הפעולה עם הנאצים — גם הם תולידו ילדים, גם הם ידעו אהבת אשה וגבר. לעצור את הבהמיות שבאדם, לסגור את שר הגזענות בתוך הבקבוק לבל יצא לעולם, לשמור על הברית בין אלה שסבלו, שלחמו, שלמדו את הלקח על בשרם — זהו צו לבאים אחרינו.

לא זכינו באור מן ההפקר ושום נס לא קרה לנו אחרי השואה. בזיעת אפיים, בקורבנות רבים ובתמיכת העולם הנאור, בנינו מדינה לעם היהודי על פני תהום של ייאוש. ועדיין רחוקים אנו מן המנוחה ומן השלום. לכל עמי העולם מגיע שלום ושגשוג. מגיע לכל הילדים עתיד בטוח, מגיע לכל העמים ליהנות מנוף ארצם, מפרי עמלם, להתרפק על תרבותם על סמליהם, על האגדות והחלומות. זוהי הזכות הטבעית של כל העמים, על אחת כמה וכמה מגיעה זכות זאת לעם היהודי.

איננו רוצים לבנות עתידנו על חורבנו של עם אחר. גם לשכנינו מגיעה הזכות לממש את מאווייהם הלאומיים והאנושיים.

אני מתפללת יומיום שלא נמעד בגין המצוקות, שנהיה מופת לדמוקרטיה, לשוויון ולפיתוח השכל האנושי. אני מאמינה שזה אפשרי. רק ביחסי שלום ופשרה הדדית נוכל להשתחרר מטראומת הבדידות וחוסר האמון.

שלום לעפרכם • אחי הטבוחים. לזכר קורבנכם יחיה עמי, יחיו עמים אחרים.

הפיסגה שלא היתה

ההתקוממות בשטחים בעיצומה ואולם עד עתה לא מצאו ראשי מדינות ערב לנכון לכנס ועידת פיסגה, כדי לדון בנעשה ■ אומנם נאמר, כי „פיסגת ההתקוממות" תקום ותהיה בתחילת יוני, ואפילו אם כן — ספק אם תביא לפתרון הסכסוך

אורי הורוביץ

מאחורי הקלעים של ההתקוממות רוחשת פעילות רבה בכל חמשת החודשים הללו. אישים שונים באש"ף קראו כבר מהימים הראשונים של „המרד האזרחי" לכינוס ועידת פיסגה של ראשי ערב אולם זו לא התכנסה.

לעומת זאת התכנסו לפני כשלושה חודשים שרי החוץ של מדינות ערב ודנו בהתקוממות ובדרכי הסיוע לה. הם גם הקימו ועדה של 7 אישים בראשות המזכ"ל של הליגה הערבית וכן בהשתתפות שרי־החוץ של סוריה, ירדן, תוניס, אלג'יריה, כוויית וראש המחלקה המדינית באש"ף. ועדת שבעה זו נסעה ברחבי העולם והסבירה על המצב בשטחים, תוך כדי כך עמדה גם על הלכי הרוח של מנהיגי העולם. בימים אלה הגישה הוועדה לליגה הערבית את מסקנותיה ממסע זה. כמו כן הוחלט גם בישיבת שרי החוץ של מדינות ערב להקצות 100 מיליון דולר לשטחים.

ראשי מדינות ערב, הפורום העליון להחלטות אופרטיביות בעולם הערבי, לא מצאו בינתיים זמן להתכנס, ואף בשבוע החולף נאמר, כי מנהיגים אלה יתכנסו בתחילת יוני באלג'יר, למה שמכונה „פיסגת ההתקוממות".

אי־התכנסותם של שליטי ערב מעוררת כמה שאלות, ואלה נשאלות בריש גלי על־ידי חוגים מסויימים בעולם הערבי. עיתון האופוזיציה המצרי „אלאהלי" משמש כפה לאותם חוגים. ב־6 באפריל יצא העיתון עם „מאמר גדול תחת הכותרת „מאמץ אמריקאי־סעודי־מפרצי, מונע קיום פיסגת ההתקוממות". העיתון מוסיף ואומר, שממשלות ערביות סבורות, שההתקוממות בשטחים מהווה איום להן ולשלטונן. לפי העיתון, בביקורי שולץ באיזור (בישראל ובמדינות ערביות), לא שמע שולץ משום שליט ערבי דבר מה על הצורך להקים מדינה פלסטינית עצמאית או על אש"ף.

העיתון המצרי גם מפרט את השפעת ההתקוממות על מיספר מדינות ערביות. למשל במצרים: „השלטונות השתמשו בגז מדמיע ובחוקי חירום למנוע תהלוכות לסיוע ההתקוממות. השלטונות פרצו לאוניברסיטת עין־שאמס ואסרו פעילים וסטודנטים שהיו במקום, וכן נאסרו חברי מפלגות והואשמו בסיוע לעם הפלשתיני." במרוקו: — „המשטרה נאלצה לירות על מפגינים ונעצרו עשרות אנשים." בירדן: — „זרועות הביטחון השונות נקטו באמצעי מנע תוך שימוש באלימות נגד הפגנות סטודנטים באוניברסיטאות ובבתי־ספר תיכוניים. כן היו תהלוכות של פלשתינים במחנות פליטים ובמיספר מקומות ברבת־עמון, המשטרה הירדנית היתה צריכה להפעיל כוח לפיזור ההפגנה, שיצאה מבית האיגודים המקצועיים ברבת־עמון. עוד מוסיף העיתון, כי המשטרה הירדנית גם הגבירה את השמירה במקומות רגישים.

רגישות גבוהות

העיתון המצרי הביא דוגמאות רק משלוש מדינות ערביות, אולם ידוע שהיו עוד אירועים בלבנון, בסוריה ובמדינות המפרץ, על רקע ההתקוממות. בירדן למשל, היו בשבועיים האחרונים שני אירועים חבלניים ברבת־עמון. הפיצוץ האחרון אירע שלשום, והיו נפגעים. בהודעה רשמית־ירדנית, מנסים „להסביר" את הפיצוץ, בהסבר המצביע על הרגישות הירדנית הגבוהה. ההודעה מסבירה, שהפיצוץ „הנפשע" אירע למרות העמידה האיתנה של ירדן לצד העם הפלשתיני בשטחים. ועל זה הלא כבר נאמר, „שעל ראש הגנב בוער הכובע".

יצויין, שהעיתון המצרי אינו „ממציא", כשהוא מאשים את מדינות ערב בחוסר מעש בנושא ההתקוממות, ומחשש, שההתקוממות בשטחים מאיימת בסופו של דבר גם עליהן. דוברים שונים באש"ף מאשימים זה מכבר בגלוי ובפומבי את מדינות ערב בחוסר מעש. מחד גיסא ראשי אש"ף טענו, שמדינות ערב לא העבירו כספים להתקוממות למרות הבטחותיהן (100 מיליון דולר כזכור). מאידך גיסא ראשי ארגוני הסירוב באש"ף האשימו מיספר מדינות ערב ובעיקר את ירדן, שהן משתפות פעולה עם ארה"ב על מנת לסכל כינוס פיסגה ערבית, וזאת על מנת לאפשר לשר החוץ האמריקני, שולץ, תוסס פעולה. החשש הוא שפיסגה ערבית תקצין את עמדת מדינות ערב נוכח היוזמה האמריקנית.

מעניינת גם החלוקה הפנימית בתוך מדינות ערב בנושאי כינוס הפיסגה. בעוד לוב ואלג'יריה צידדו מתחלה בכינוס והיו שושבינות שלו, נרתמו לכך שאר המדינות באיטיות. חלק ממדינות ערב לא הצהיר עד היום, שהוא נעתר. אולם כאן קבעה חוקת הליגה הערבית, שמספיקה הסכמתן של 11 מדינות ומעלה לכינוס פיסגת חירום. ירדן כאמור, לא צידדה בכינוס, וכן מדינות המפרץ שהצהירו על כך בגלוי. יתכן שחלק מנסיעות חוסיין בעולם הערבי נועדו למנוע כינוס פיסגה, כפי שהאשימו אותו דוברי ארגוני הסירוב באש"ף.

יצאת חוצץ

לשאלה זו מעניינת עמדת מצרים. פקיד מצרי בכיר, טאה אלפרנאני, האחראי על הדסק הפלשתיני במשרד החוץ המצרי, „גער" בשבוע שעבר במדינות ערב, על שהן לא מצאו לנכון להתכנס עד היום ולדון בהתקוממות. לדעתו, אין הדעת סובלת, שמדינות ערב ידונו בהתקוממות רק שישה חודשים לאחר שזו התחילה. אלפרנאני הביע תקווה, שבכל זאת הפיסגה תוקדם. עמדה זו מעניינת, מאחר וצפוי היה שדווקא מצרים, שזוהתה הראשונה שחשיבה בחיוב ליוזמת שולץ, ומבינה היטב את משמעות הפיסגה הערבית, דווקא היא יצאת חוצץ (כמדינות סירוב מובהקות בעולם הערבי, כגון לוב) נגד דחיית הפיסגה.

עכשיו נותר רק לחכות ליוני, ולראות אם אכן תתקיים פיסגת סירוב של ראשי מדינות ערב באלג'יריה, כשתכונס פיסגה שכזו, מה תהיינה החלטותיה? שכן, ספק אם אפשר לצפות, שגם ועידה זו תועיל ותסייע לפתרון הסכסוך הערבי־ישראלי.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי היום: עמית אגטר

שעות נוספות באפור

החינוך האפור לא מת. להיפך, הוא מתחזק ובעידודם של משרדי החינוך והאוצר. הפעם, זאת דרך שוויונית: „תוכנית לימודים נוספת". הוויכוח לא תם. עכשיו, הוא מתרכז בשכר

לא הקיצוצים בחינוך יצרו את מעורבותם הגדולה והולכת של הורים בבתי־ספר, אלא אי־נחת בריאה מתפקודה ורמתה של מערכת החינוך. הורים רבים ניסו בשנים האחרונות לגשר על הפער שבין ערכי הקהילה והמשפחה לבין האתוס הסטרילי והניטרלי של רוב בתי־הספר. כתוצאה מיוזמתם של הורים, מורים ואנשי אקדמיה קמו בתי־ספר ניסויים, ברוח ערכי תנועת העבודה, ומסורתיים. ביוזמתו של ד"ר שמשון שושני, כיום מנכ"ל משרד החינוך, ועד לפני שנתיים מנהל מחלקת החינוך של עיריית תל־אביב, הוקמו שם בתי־ספר לטבע ולאמנויות. הצרה היא שעל העגלה הזאת, ונוסעת לכיוון של ייחודיות ומעורבות, תוך שמירה על עקרון האינטגרציה, טיפסו גם גורמים המנסים למשוך את העגלה לכיוון אנטי־אינטגרטיבי. כוונתי היא לבתי־ספר של רשות „נועם", המפורסמים בהתנגדותם לאינטגרציה בזרם הממלכתי־דתי.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון הכין „הצעת חוק שעות לימוד", שמטרתה היא למסד בחוק התקציב את מינימום שעות הלימוד שיקבל כל תלמיד, בהתאם לתוכנית הלימודים שקבעה המזכירות הפדגוגית. לפי תוכניתו של השר נבון יתוספו למערכת החינוך 120,000 שעות שבועיות, בהדרגה, תוך ארבע שנים. שווייה התקציבי של תוספת זאת, בסופו של התהליך הארבע־שנתי, יהיה כ־120 מיליון שקלים.

ברם, תהיה זו טעות חמורה להניח, כי החזרת השעות החסרות תקטין את מעורבותם של הורים ותחזיר את השליטה הבלעדית על בתי־הספר לידי המנהלים, כפי שהיתה רוצה הסתדרות המורים. בלית ברירה תיאלץ הסתדרות המורים להשלים עם משרד החינוך וההורים, הסבורים משום מה, כי הילדים אינם שייכים למנהלים, אלא להוריהם, ולפיכך אין לנשל את ההורים מזכותם וחובתם לסייע לבית־הספר ולשמור על קשר הדוק עם המורים. לשון אחר: אם אכן יצליח שר החינוך לממש את תוכניתו להחזיר את השעות החסרות, כפי שאנו מקווים, הרי שתוקטן פגיעתו הרעה של החינוך האפור, אך לא תקטן מעורבותם הטובה של ההורים.

לאמיתו של דבר כבר גיבש צוות נבון־שושני את עקרונות מדיניותו ביחס לחינוך האפור, או כפי שהנושא נקרא בלשון החוק: „תוכנית הלימודים הנוספת". ואלה העקרונות: (א) תוכנית הלימודים הנוספת תכלול לימודי העשרה ולא לימודי חובה. (ב) בכל בית־ספר, שבו תופעל תוכנית לימודים נוספת, ייהנו ממנה כל התלמידים. לא יימצא תלמיד אשר לא יבקר בשיעורים הנוספים מסיבות כלכליות. (ג) תוכנית הלימודים הנוספת תופעל בתיאום עם משרד החינוך והרשות המקומית. (ד) במקומות שבהם הורים אינם מסוגלים לממן תוכנית נוספת, ישתדל משרד החינוך לבוא לעזרתם. הוא יעמיד לרשות בתי־הספר החלשים משאבים מפרויקט הרווחה, שיקום שכונות, מתנ"סים, אמנות לעם ועוד. (ה) בכל מצב, יעודד משרד החינוך קבוצות הורים לגלות מעורבות — במתרחש בבתי־הספר.

משרד החינוך גיבש, איפא, מדיניות, אשר תבטיח המשך מעורבותם של ההורים, ותגדיל את השוויוניות במערכת החינוך, אלא שעד כה לא פרסם המנכ"ל, ד"ר שמשון שושני, את הנחיותיו בחוזר לבתי־הספר ולרשויות המקומיות. ארגון ההורים הארצי ומרכז השלטון המקומי הביעו הסכמתם למדיניות המשרד, ואילו הסתדרות המורים מערימה קשיים. היא תובעת, כי שכר המורים אשר ילמדו את תוכנית הלימודים הנוספת (החינוך האפור), יהיה זהה לשכר המורים העובדים במסגרת הרגילה.

על כך השיב להם המנכ"ל, כי הוא תומך בתשלום שכר „כמקובל בשירות הציבורי", ולא דווקא כמקובל במערכת החינוך. נוסחה זאת תאפשר לשלם למומחים מבוקשים שכר דומה לזה שהם מקבלים במתנ"סים. אם לא יקבלו המומחים למוסיקה, מחול, מחשבים וקרמיקה שכר גבוה יותר, יהיה זה סופה של תוכנית הלימודים הנוספת.

מדיניות משרד החינוך היא להעביר את הפיקוח המינהלי על כספי ההורים לידי הרשויות המקומיות. ייתכן מצב, שבו הרשות המקומית תיטול על עצמה את הגבייה מן ההורים עבור התוכנית הנוספת. ייתכן מצב שבו נציג הרשות המקומית יישב בעמותת ההורים וידאג לשמירה על עקרון השוויוניות בין כל ילדי בית־הספר. גם אלה הנלחמים כיום נגד החינוך האפור, ובראש ובראשונה יו"ר ועד ההורים הארצי, *משה מורחי*, אינם מציעים לחסל כליל את תוכנית הלימודים הנוספת, שממממנים הורים. אדרבא, הם מבקשים להבטיח את המשך מעורבותם של ההורים בחיי בית־הספר, ועם זאת לפקח על החינוך האפור כדי להקטין את נזקו.

ומכל מקום, כל עוד לא תקבע הממשלה סולם קדימויות אחר, ימשיכו ההורים להיות שותפים בכירים בתקציב החינוך. כל מי שמציע לחסל תופעה זאת מציע להפקיר את הילדים לחסדי השוק הפרטי, וממילא הוא „מציע" לחלשים לוותר על תוספת העשרה שהם מקבלים כיום בבית־הספר.

„שושני את נבון" — העשרה בגיר אפור (צילום: רחמים ישראלי)

ללמד להחליט

לאיזו מגמה ללכת? באיזה חיל לבחור? חברתי עזבה אותי. מה לעשות? אלו חלק מן השאלות עליהן יענה קורס שיסייע לנוער בקבלת החלטות

מתבגר בכיתה ט' צריך להחליט באיזו חטיבה עליונה יבחר ובאיזו מגמה. תלמיד י"א צריך להחליט באיזה חיל יבחר וכיצד יתאם בין שאיפותיו הצבאיות לאזרחיות. אבל מתבגרים עומדים גם לפני החלטות יום־יומיות כמו: מה לקנות, איזו פעילות להעדיף וכיצד להבטיח את מקומם בחברה.

שנים אחדות חלם מנהל מכון סאלד למדעי ההתנהגות, ד"ר יצחק פרידמן, על פיתוח קורס בהקניית מיומנויות קבלת החלטות לבני נוער. קורס זה צריך לחשוף את המתבגרים לתחומים כמו כלכלה (ניתוח עלות), מתימטיקה ותורת ההסתברות, היסטוריה (כיצד מנהיגים קיבלו החלטות גורליות לעמיהם) וספרות (ניתוח מניעים אנושיים מתנגשים).

בכנס פסיכולוגים, שנערך בישראל לפני כשנתיים, פגש ד"ר יצחק פרידמן בפרופ' ליאון מאן, יהודי מאוניברסיטת פלינדרס בדרום אוסטרליה. הסתבר, שאותו מלומד עומד בראש צוות אשר הגשים את חלומו של פרידמן: הוא הכין קורס דו־שנתי לתלמידי תיכון, לשם פיתוח מיומנויות קבלת החלטות. הקורס נמשך 100 שעות. מורים מן השורה עברו השתלמות, והיו מסוגלים להעביר את הקורס לתלמידיהם. משרד החינוך האוסטרלי אימץ את הקורס ושיבץ אותו בתוכנית הלימודים. ד"ר פרידמן ביקר באוסטרליה, למד את התוכנית, ושכנע את פרופ' מאן כי יבוא לישראל ויסייע בידו לפתח קורס דומה. הרעיון „הדליק" את אנשי אגף הנוער של משרד החינוך, שנרתמו לרעיון, ואילו האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך התחייב לעודד את הקורס ולסייע לכתיבתו ולהעברתו.

ביום א' הקרוב, 24.4.88 יפיץ מכון סאלד שאלון בקרב 2,500 תלמידי תיכון בירושלים, תל־אביב, אשדוד, מגדל העמק ועוד, כדי שצוות הקורס הישראלי יהיה מסוגל להפיק לקחים מן השאלון ולכתוב את הקורס בהתאמה לצרכים המקומיים. השאלון יתן תמונה על דפוסי קבלת ההחלטות בקרב בני נוער ישראלי: מי ומתי נכנס לפאניקה, כאשר הוא צריך לקבל החלטה חשובה? מי דבק במצב הקיים ומי מוכן להסתכן בשינוי קיצוני? מי מוכן ליטול סיכון מחושב? האם המדגם המייצג של הנוער הישראלי מוכן ליטול על עצמו אחריות להחלטות, או אולי הוא מעדיף, להעביר את האחריות להחלטה לידי זולתו? האם הוא נוהג להתייעץ בחברים, מורים, הורים, יועצים, מדריכים?

חלק מן הקורס האוסטרלי יתורגם ללא שינוי. חלק יותאם למציאות הישראלית. נוער אוסטרלי, למשל, עסוק מאוד בסוגיות מרכזיות בחייו כמו, למשל, איזה גלשונים לקנות? חברי קבוצת הנוער אספו מידע על תנאי החוף והים, סוגי הגלשונים, יתרונות, חסרונות ועלויות. סוגיה אחרת רלבנטית גם לישראל: „חברתי עזבה אותי. מה עלי לעשות?" במהלך הדיונים בקבוצה עלו שאלות שהבהירו לנער את הערכים הטמונים ביסוד קבלת החלטותיו, וכן את האלטרנטיבות שביניהן עליו לבחור: להמשיך בחברות או להפסיקה? האם אני מחזיק בנערתי בשל לחץ חברתי ונורמות מקובלות, או משום שבאמת אני אוהב אותה? האם ניתן לשוחח עם החברה על הסיבות למשבר, אם לאו — האם תהיה הנערה מוכנה לפנות לייעוץ?

הקורס הישראלי ייכתב פרק פרק וינוסה מיד בקרב 10־15 כיתות תיכון. לאחר מכן ישוכתב כל פרק, בהתאם לניסיון שהצטבר. עלותו של כל הקורס היא כ־200,000 שקלים מדי שנה. ד"ר פרידמן מתכוון להפעיל את הפרוייקט במשך שלוש שנים. בימים הקרובים תיתן קרן חשובה את תשובתה, אם היא מוכנה להעמיד תקציב לקורס, כדי שאפשר יהיה להתחיל לחברו לפני פתיחתה של שנת הלימודים תשמ"ט.

עלילה מותחת ומרתקת

גליה בת הים

שמונה מסיפורי לוין קיפניס, שראו אור לראשונה לפני שישים שנה, זכו עתה למהדורה מחודשת בספריית פועלים. במרכז הסיפורים עומדים יחסיהם של ילדים לבובה, לציפור ולים. גליה, בת הדייג, חשקה בבובה גדולה ויפה, אך אביה העני לא יכול היה לקנותה. ואילו הים, ידידה היחיד הביא ליום הולדתה בובה כלבבה, פליטת סערה לילית. סיפור אחר מתאר את אסונם של חמישה גוזלים שאמם, הדרורה, נפלה מן הקן ומתה. הילדה גיל האכילה את הגוזלים יותר מדי, עד כי ארבעה מהם מתו ורק אחד נותר. אותו גוזל הפך לציפורת נחמדת, שקיננה מחדש, והטילה חמש ביצים ומהם בקעו גוזלים.

מי כמו לוין קיפניס, ראש וראשון לסופרי הגיל הרך בספרותנו, מכיר את נפש הילד ולבבו? ילד קטן אינו יכול לעקוב אחרי גיבורים רבים ועלילה מסובכת. בעלילותיו של קיפניס מופיעה, כמעט תמיד, דמות מרכזית אחת, בדרך־כלל של ילד או ילדה. העלילה מתרקמת ומתפתחת סביב אותו גיבור. גישתו זו של הסופר מסייעת לילד הקורא או המאזין, להציב את עצמו במקום אותה דמות, ולהזדהות עמה. עוזי הקטן שגר לחוף הכנרת, רצה מאוד להתרחק מן החוף. יום אחד ניתקה סירתו מן החבל ונסחפה ללב ים. הסוף טוב, כמובן, אך במהלך הסיפור ממשש הקורא הצעיר, דרך דמותו של עוזי, את רצונו להיות עצמאי, ולהתרחק מן הבית, בו זמנית הוא גם ממצה את רצונו ההפוך להיות נתון להגנת הוריו.

העלילה מותחת ומרתקת, ואולם לוין קפניס יודע ליצור בה הפסקות: כאשר מתרחקת סירתו של עוזי ואיש אינו שומע את קריאותיו לעזרה, מתאר קיפניס את הנוף: „וחלילה ליל ירח, והסירות הלבנות נראות כברבורים על פני המים". לשון הסופר ספרותית היא ולעתים מחייבת מאמץ, אך תמיד הוא שומר על מבנה תחבירי פשוט. הוא מרבה להשתמש במשפטים מחוברים וממעט להשתמש במשפטים מורכבים משועבדים. סיפוריו של קיפניס לעולם קצרים הם, ומותאמים לרמת הקשב וליכולת הריכוז של ילדי הגן וכיתות היסוד.

איוריו של מייקי קלוגמן הם נאים על גבול המתקתקות. חסרה בהם הדרמטיות המאפיינת את סיפורי קיפניס. הספר מתאים לגילאי 5־9.

את סוף השליש השני של שנת הלימודים ציינו בנות כיתה ח' במחלקה למחול של התיכון המוסיקלי בירושלים במחול התרנגולת. המופע נערך באולם רבקה קראון בנוכחות בני משפחה, התלמידים ומורים של התיכון. מוסיקה: סימפוניית התרנגולת מאת הידן. כוריאוגרפיה: אלכסנדר ליפשיץ. מנצח תזמורת התיכון שליד האקדמיה: המנהל, עודד שור. (צילום: שלום לוי)

מהפך במפד"ל:

היומרה תורגמה לנקודות

האותות על המהפך שהתרחש ביום ראשון בלילה במפד"ל, היו בחוזקה כבר בשעה שמונה בערב, כאשר יו"ר ועדת הבחירות קרא בפני הצירים את תוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות הפנימיות. אמנם זבולון המר זכה במספר הנקודות הגדול ביותר, אך מיקומו של אבנר שאקי במקום השני הודגש ביתר שאת בעובדה המרתקת, כי מספר הצירים שהצביעו עבורו היה גדול מזה שהצביעו בעד המר. בעד שאקי הצביעו 513 צירים, ואילו בעד המר רק 495. ההפרש של 250 נקודות לטובתו של המר בסיבוב הראשון נבע משיטת הניקוד המשוקללת של ההצבעה. מי שרצה יכול לראות את בשורת המהפך באותה תוצאה מוקדמת.

כעבור שמונה שעות, בארבע לפנות בוקר של יום שני, היה המהפך במפד"ל מושלם וגמור. אבנר שאקי, האיש שהובא למפד"ל על־ידי זבולון המר, כדי לשפר את פניה של המפד"ל, ערב הבחירות לכנסת הנוכחית, זכה בכל הקופה. כניסתו של שאקי למפד"ל היתה, בין היתר, על רקע פרישת הרב דרוקמן וחברים נוספים והקמת מצ"ד, שהתמודדה יחד עם פועלי אגודת ישראל לכנסת ה־11 ברשימה „מורשה", וקיבלה שני מנדטים (דרוקמן וורדיגר), אך הצליחה להכניס את יוסקה שפירא לממשלה. כבר עם כניסתו למפד"ל הבהיר שאקי על כוונותיו האישיות להנהיג את המפד"ל. רבים ראו בכך קפריזה ויומרה, ואפילו זלזלו בכך, אך אתמול לפנות בוקר, צחק שאקי את הצחוק האחרון.

לכאורה, נראה הישגו של שאקי כעשיית הבלתי אפשרי. אך במציאות הפנימית בתוך המפד"ל, כך הסתבר אתמול לפנות בוקר, הכל אפשרי. קבוצתו של שאקי מונה כעשרה אחוזים, וגם בה נתגלה פיצול, כאשר אחד מנאמניו החליט לרוץ בסיבוב הראשון. סיעתו של המר נאמדת בכשלושים אחוזים, אך כוח חשוב ומשמעותי, זה וכן ההסכמים עם הסיעות האחרות, לא הספיקו להמר להגשים את חלומו להיות מספר אחד של המפד"ל. נגדו פעלו כל יריביו, שאינם מעטים. האיש שהיה שותף פעיל לחתרנות ולנסיונות הדחה של אישים מרכזיים במפד"ל, „הודח" מהמקום הראשון, שאליו ביקש להגיע בבחירות דמוקרטיות וחשאיות, אך לא הצליח בגלל התארגנות מוקדמת של גורמים שונים במפלגה נגדו.

למעשה, אפשר לראות את ראשית כשלונו של המר כבר בוועידה האידיאולוגית של המפד"ל, שם נתנו את הטון הגורמים הנציים, ששאקי הוא בין העיקריים שלהם. האשליה של אנשי המר, כי הכיוון הסופר־נצי שנסתמן בהחלטות המדיניות של הוועידה האחרונה לא ישפיע גם על ההרכב הפרסונאלי של הרשימה לכנסת, היתה בגדר משאלת־לב שנתבדתה בצורה טראומטית אתמול לפנות בוקר.

מטבע הדברים בולט במיוחד הנצחון הגדול של אבנר שאקי, אך יש גם לשים לב להרכב הרשימה — לשישיה הראשונה, אשר במאמץ גדול מאוד, אולי תצליח להיכנס לכנסת ה־12. במקום השלישי נמצא חנן פורת, שדעותיו הקיצוניות בנושא המדיני אינן מפגרות אחרי אלה של שאקי. המקום הרביעי ניתן לנציג סיעת „למפנה", הנחשב מתון יחסית בדעותיו, ליגאל ביבי ראש עיריית טבריה. המקום החמישי שייך לנציג מצ"ד הימנית, לרב יצחק לוי, מזכ"ל המפד"ל. במקום השישי נבחר שמריהו בן צור, יו"ר ארגון המורים הדתיים, שאינו מזוהה עם קבוצה מוגדרת במפד"ל, ואשר הגרעין הקשה של תומכיו היו יוצאי תימן במפד"ל. ד"ר יהודה בן מאיר, איש סיעתו של זבולון המר, הגיע רק למקום השביעי, שנחשב בלתי ריאלי לחלוטין.

מבט ראשוני על השישיה הראשונה של המפד"ל מדגיש בנוסף למהפך המשמעותי בראשה, ואת הצביון הנצי שלה, גם את ההישג של מצ"ד לעומת הכשלון הכפול של „הצעירים", הן בתבוסת המר, והן באי־הכללתו של בן־מאיר. גם סיעת „למפנה", שהיתה מפוצלת בהצבעתה, הכניסה רק מועמד אחד, על אף שהיא נחשבת לשניה בגודלה במפד"ל.

אפיון חשוב אחר הוא המהפך העדתי בהרכב הרשימה, ארבעה מתוך השישיה הראשונה הם בני עדות המזרח, ומה שמשמעותי ביותר בהיבט זה הוא, שבראש הרשימה נבחר מזרחי. זוהי מהפכה לא פחות חשובה בתוך המפד"ל, אשר במשך שנים היתה בעלת צמרת אשכנזית, ואף שרבים מחבריה הם בני עדות המזרח, לא ניתן להם הייצוג ההולם. אמנם בבחירות לכנסת ה־11 היה נסיון לתקן את המצב, ושניים מתוך ארבעת הנציגים בכנסת הם בני עדות המזרח, אך הסתבר כי בהצבעה חשאית שיחק הגורם העדתי תפקיד מכריע. יותר מזה, קרוב לוודאי, כי חלק עיקרי מההישג של שאקי בבחירות הפנימיות האלה יש לזקוף לתמיכה של הצירים בני עדות המזרח, שרצו לראות מזרחי בראש המפד"ל.

צופה ניטראלי במתרחש במפד"ל יכול לראות בבחירתו של שאקי השלמה הגיונית של תהליך ההקצנה, שהתחזק עם חזרת מצ"ד למפלגה, והתגבר עוד יותר בהחלטות הוועידה, לא מכבר. מעגל זה, שבמרכזו יעמוד עתה אבנר שאקי, יוצר ללא ספק מפד"ל אחרת ושונה מזו שידענו עד כה. זוהי מפד"ל, אשר תהיה שותפה לקואליציה של הימין בראשותו של הליכוד, ואשר על מפלגת העבודה יהיה קשה ביותר, כמעט בלתי אפשרי לשתפה בקואליציה בראשותה.

המכה, שספג זבולון המר, היא כמעט בלתי נסבלת מבחינתו. לפתע הסתבר לו, כי המאמץ הכביר שעשה, כדי לעבור את מחסום „שישים האחוזים", היה בסופו של דבר רק כדי לחזור ולהיות מספר שניים. בדיעבד, אולי היה מעדיף היום להמשיך להיות מספר שניים תחת בורג, מאשר תחת שאקי, שכן, נראה כי המר החמיץ את הרכבת, וההזדמנות שנראתה לו כל כך בהישג יד, עד שלשום בלילה, התרחקה בבת אחת.

מהן האופציות העומדות בפני זבולון המר למחרת הבחירות הפנימיות במפד"ל? הוא יכול כמובן, להשלים עם הצבעת צירי הוועידה ולקבל את הכרעתם, בבחינת הרוב הכריע, ויש לכבד את החלטתו — גם אם היא כואבת ומשנה לחלוטין את פני המפד"ל. הוא יכול גם להסיק מסקנה אישית, ולפרוש מהמפלגה ומהחיים הפוליטיים. אך הוא יכול גם לנסות ולהקים רשימה חדשה של מפד"ל מתונה ושפויה יותר. מבין שלוש האפשרויות, השניה נראית פחות סבירה, ואילו השלישית, נבדקת ונשקלת ברגעים אלה ממש.

צחוק מריר של הגורל הוא, כי רק לפני כמה ימים דברו מקורביו של המר על האפשרות, ששאקי לא ייבחר במקום ריאלי, ויפרוש מהמפד"ל ויקים רשימה עצמאית. המציאות טפחה בתוקף על פניהם, והיום הם עצמם שוקלים ברצינות פרישה, והקמת רשימה דתית לאומית חדשה. להערכתם של אלה המצדדים בצעד מרחיק לכת כזה, יש לרשימה כזאת סיכוי, דווקא נוכח המהפך הפנימי במפד"ל, אשר ירחיק עוד יותר מצביעים דתיים מתונים מהמפד"ל. כבר לפני כן, בהקשר להחלטות שהתקבלו בוועידת המפד"ל, עלו קולות להקמת רשימה דתית מתונה. האם עתה, נוכח המפלה הצורבת של המר וחבריו תקום רשימה כזאת, כשהמר וחבריו בתוכה?

אלה המכירים את ההיסטוריה של המפד"ל, ואת ההיסטוריה האישית של המר, עשויים לראות באפשרות כזאת מהתלה של הגורל. שכן זבולון המר היה ממקימי „גוש אמונים", הוא גם היה בין אלה, שדחפו את המפד"ל, מאז שנות השבעים ימינה, והביאו לכריתת הברית הפוליטית עם הליכוד. אלא שבעוד המר נשף בעורפו של בורג, שעל ידו הוא נראה קיצוני, קמו אחרים ונשפו על עורפו שלו, והקצינו את עמדות המפד"ל, הרבה מעבר למה שהמר וחבריו התכוונו להביא את מפלגתם. וכך נחשב היום המר, הקיצוני של אתמול, למתון בעיניהם של חלק מחברי מפלגתו.

החלטה להקים רשימה חדשה אינה פשוטה, אך אם היא אכן תיפול, היא עשוייה ליצור דינמיקה של פרישות מן המפד"ל, גם מסיעות אחרות. בהקשר זה יש להזכיר את סיעת „למפנה", אשר בה מתרכזים אולי המתונים האמיתיים במפד"ל. כבר הערב יתכנסו „הצעירים" במפד"ל. התייעצויות דומות יהיו גם בסיעת „למפנה" ובסיעות אחרות. ח"כ הרב מנחם הכהן איש מפלגת העבודה, מכנס הערב גם כן אנשים, לבדיקת האופציה של הקמת רשימה דתית חדשה.

המפד"ל, שהכריזה בראשית הקדנציה הזאת על מפעל שיקום, והשבת העטרה ליושנה, נמצאת בסיומה של הקדנציה באחד המשברים הגדולים ביותר שידעה, והיא כבר ידעה משברים רבים וחמורים.

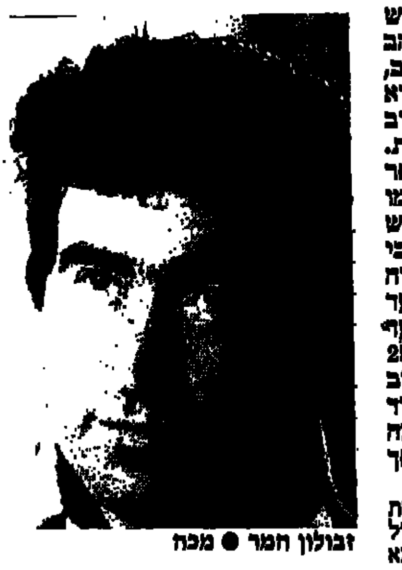

זבולון המר ● מכה

אבנר שאקי ● צחוק אחרון

שרון מושך את „חרות" באוזן

השר שרון, שהוא יו"ר מרכז תנועת החרות, לא הצליח לשכנע את יו"ר מפלגתו, ראש הממשלה שמיר, לקיים את ישיבת מרכז המפלגה, שנועדה ליום ראשון הקרוב, באלון מורה. שרון הציע דווקא את אלון מורה בעקבות אירוע החרמים בביתא, שבו היו מעורבים נערים וילדים מאלון מורה, בעיקר כדי להביע בכך את הזדהותה של „חרות" עם ההתנחלויות. יש לציין, כי לפני מספר חודשים כינס שרון את המרכז בשטחים. אז היה זה באריאל.

הווטו של שמיר היה ברור, ומקום כינוס ישיבת המרכז נקבע בתל־אביב. אלא ששרון אינו מוותר בקלות כזאת. במבצע מהיר החליט לארגן כינוס מפלגתי „אחורי" של סניפי „חרות" בשומרון, לגמרי לא במקרה נקבע המועד לאתמול, פחות משבוע לפני כינוס הרשמי של המרכז, ולגמרי לא במקרה הוזמנו לאלון מורה כל חברי מרכז המפלגה.

התנגדותו של שמיר לא נבעה משינוי כלשהו בעמדתו לגבי ההתנחלויות, או כלפי ארץ ישראל השלמה, ואכן כאשר הסתבר התרגיל של שרון, הוחלט כי אין להותיר לו את הבמה. מה גם, שהשר דוד לוי הסכים אף הוא לכינוס המוקדם באלון מורה, ואף ביקש לנאום בו. אנשי שמיר החליטו איפוא, כי נציגיהם ישתתפו בכינוס, ואף ינאמו בו, כשבראשם השר חיים קורפו, העדרותו של שמיר מהכנס לא תוכל להתפרש כצעד של מחאה. סדר היום של אתמול לא איפשר לו להשתתף בכינוס, שכן באותן שעות הוא היה אורחו של מנהיג הדרוזים השייח אמין טריף, בביתו בג'וליס.

שרון יוכל איפוא לרשום לזכותו, כי הצליח להוציא אל הפועל את רצונו לכינוס מפלגתי גדול של תמיכה עם המתנחלים בשומרון. מבחינתו, העובדה כי „נגנבה" לו כביכול את התצוגה הפרטית שלו, בכך שכל המוזמנים הצטרפו בסופו של דבר ליוזמה, אינה משנה הרבה. ספק אם לשרון יש עניין ליצור מתחים בינו לבין הגורמים האחרים במפלגה, והעובדה שכל המפלגה קיבלה בדיעבד את יוזמתו, מספיקה לו.

אך סיפור הכינוס באלון מורה, שעיקרו תרגיל בכיפוף ידים ובהתעקשות פרטית של שרון, שגררה את חבריו עד אלון מורה, לכינוס הפגנת הזדהות, סיפור זה הוא כמעט קוריוז, לעומת הלחץ שמפעיל השר דוד לוי, כדי למנוע בחירה מוקדמת של שמיר למספר אחד של רשימת הליכוד לכנסת ה־12. במחנה שמיר ביקשו לנצל את כינוס המרכז ביום ראשון הקרוב לבחירת שמיר. אך כאשר הועלתה ההצעה במזכירות, הטיל לוי וטו בטענה, כי נושא כזה מחייב תיאום מוקדם בין ראשי המפלגה.

לשר לוי ברור, כי בחירה עכשיו של מספר אחד מבטיחה לשמיר נצחון סוחף מול כל יריב אפשרי, ויהיה עליו לשקול היטב אם כדאי לו בכלל להתמודד מול שמיר, ולרשום ברקורד שלו מפלה נוספת. דחיית הבחירה פותחת לו, לפחות תיאורטית, סיכוי טוב יותר להתמודד. אף כי לוי נמנע בחודשים האחרונים לדבר בגלוי על כוונותיו להתמודד על המקום הראשון, הרי הוא עשה זאת בעבר הלא רחוק מדי, בעת ועידת „חרות". לוי כבר עבר התלבטות גדולה, ערב הבחירות לכנסת ה־11, אשר בסופה החליט שלא להתמודד נגד שמיר. אז זכה מן ההפקר שרון אשר התמודד והחזיר לעצמו את מעמדו בצמרת „חרות".

שמיר, כך נראה, אינו מעוניין לפי שעה להביא לזעזועים מיותרים בתוך „חרות". יתכן גם כי הוא בטוח ביכולתו להביס כל מועמד שיתייצב מולו להתמודד על המקום הראשון ברשימה. דבר אחד כמעט ברור, הנטייה (ואף יותר מזה) של שמיר היא לרוץ פעם נוספת בראשות הליכוד. לדעת מקורביו, הוא יוכל להוביל את הליכוד לנצחון בבחירות מול מפלגת העבודה, שבראשה יעמוד שמעון פרס. בינתיים, מרוויח דוד לוי זמן, שמשאיר לו, לפחות את הנייר הגור והתקווה, כי אולי תיפתח לו הזדמנות טובה לנסות ולהתמודד על המקום הראשון ברשימת הליכוד לכנסת הבאה, ולהוביל את מפלגתו במערכת הבחירות הקרובה.

לובה חזר

[illegible]

שיניים למבקר

מצויים בתוכנו רבים וטובים הראויים להחליף את השופט יעקב מלץ, שכנראה יסיים את כהונתו כמבקר המדינה. אך נראה שהמועדף על כולם הוא היום האלוף (מיל.) אברהם ארדן, המבקר הפנימי של המשטרה, שעלה כאחרונה לכותרות והשאיר רושם עמוק חיובי, על תעוזתו בחשיפת ממצאיו על מחדלי משטרת ישראל, על אף הטענות הקשות שהושמעו נגדו על־ידי הסגל הבכיר של המשטרה.

כנראה שהאלוף ארדן (כרן) נמנה עם אותה גווארדיה ישנה העשויה ללא חת, המתנוססת בנקיון כפיים, ביושר אישי ובאומץ־לב אזרחי נדיר, המסוגל להוקיע שחיתות ולקרוא תיגר על עוולות ציבוריות בלא להירתע מפני הממונים עליו.

הממשלה תעשה מעשה נכון ואכירי אם תמנה בבוא העת את האלוף ארדן לתפקיד, ובכך תיתן שיניים למבקר המדינה.

מרדכי אומיר, ירושלים

„בני עקיבא" לא היו בתמונה

הננו מצהירים בזאת על צערנו העמוק וכאבנו הרב על אובדן חיי צעירה ופציעת צעירים יהודיים נוספים, במהלך טיול בסביבות אלון מורה וכסמוך לכפר ביתא. חלק מהמטיילים, למיטב ידיעתנו, היו חניכי תנועת הנוער „בני עקיבא".

הננו להבהיר חד־משמעית ונבקש לציין זאת בברורות, עקב פרסומים שגויים חוזרים ונשנים בכלי התקשורת:

תנועת בני עקיבא לא יזמה טיול זה, לא ארגנה אותו, לא ידעה עליו, לא תיאמה או אישרה אותו, ולא היתה מעורבת בצורה כלשהי בהכנתו או בביצועו. הפרסומים השגויים מוגעים פגיעה קשה ובלתי הוגנת במפעלי התנועה המאורגנים על־ידנו.

שוב, תוך הבעת מלוא הצער על האירועים ותוצאותיהם, ואובדן חיי אדם חפים מכל פשע, ש„עונגם" הוא יהדותם.

יהושע אלטמן,
מזכ"ל הנהא"ק
תנועת בני עקיבא בישראל

נמשיך להטיס את הצלם

הנהלת „על־ניר" התייחסה להחלטתו של גובר „על־ניר" למנוע שירותי טיסה למשה אלפרט, צלם „אפיקים הפקות". הנהלת „על־ניר" מסתייגת מצעד זה, שנעשה ללא סמכות, ומודיעה ברבים כי היא תמשיך להטיס את משה אלפרט — כפי שאכן נעשה אתמול.

חברת „על־ניר" כפופה לתקנות הטיס האזרחי, המחייבות מתן שירותים לכל.

ללא קשר לדעות הפוליטיות בהן מחזיק כל אחד מאיתנו, נראה לנו כי אין לערב שיקולים פוליטיים בגוף עסקי.

לפיכך הורינו ליחידות הביצוע ב„על־ניר" לספק שירותי טיסה לכל דורש העומד בתנאים המסחריים המקובלים.

הנהלת „על־ניר"

תעודת סיכום

(סוף מעמוד 6)

תורפה וסתירות, אשר גרמו לכך שגם חלק מניצולי השואה שאלו את עצמם — האם צריך היה לדרוש את הסגרתו של דמיאניוק, והעמדתו לדין 45 שנה אחרי המעשה, 43 שנה אחרי סיום מלחמת העולם השניה. השאלה נשאלת גם בשל כובד האשמות, אשר דינן גזר־דין מוות והרי אין זה פשוט להטיל גזר־דין מוות, כאשר יש נקודות לא ברורות בכל הנוגע לזיהוי. לא הנאשם צריך להוכיח את חפותו. צריך להוכיח לו, שהוא־הוא „איוואן האיום", זהו ולא אחר. עונש מוות מגזר־דין מוות יהיה קשה לעיכול. אין ספק שג'ון איוואן דמיאניוק עוד יעסיק אותנו, כאשר יגיש ערעור לערכאות.

אך לאלה, אשר מפקפקים בנחיצות שבהרשעה, הסגרה והעמדה לדין של ה„בורג" מטרבלינקה, יש לומר, כי עצם ההזדמנות לשחזר את שקרה בפולין הכבושה בעת ביצוע הפיתרון הסופי, שווה את הדבר.

משפט דמיאניוק יתפוס, ללא ספק מקום בהיסטוריה של מדינת ישראל ושל העם היהודי, כשם שתפס משפט אייכמן. דורות של היסטוריונים ידפדפו בדפי הרישומים של המשפט הזה, אשר איפשר היכרות נתונים אודות מכונת ההשמדה שפעלה בשנות 1945/39 בשטחים המוחזקים שבשליטת גרמניה הנאצית, הרייך בראלף השנים.

מדיניות וחברה

רגשות מעורבים בקולות העבר

יוסף גלילי

בפני המבקר במוזיאון „אולם מועצת העם", שנפתח בימים אלה, עולים זכרונות המתח וההתלהבות, שפקדו את ימי ראשית המדינה ■ 40 שנה עברו — איפה אנחנו עומדים?

אם ברצונך לחוש את האירועים ההיסטוריים, שהתרחשו בחודשי אפריל־מאי 1948 על־ידי מנהלת העם, עליך לבקר במוזיאון „אולם מועצת העם" שנפתח בימים אלה. הוא שוכן כבוד בבית הקרן הקיימת בתל־אביב, שבו הכריעו י"ג חברי מנהלת העם ו־ז חברי מועצת העם את ההכרעה ההיסטורית על הקמת מדינת ישראל.

הרקע של הימים ההם: ירושלים בצורה, ישובי הנגב והגליל בסכנת ניתוק ואיום פלישת צבאות ערב, גוש עציון הותקף ונפל בידי הלגיון הערבי. נשק אין. גורל העם והארץ תבעו הכרעה ככל שתהיה. אכן, ההכרעה נפלה לטובת מדינה יהודית בחלק של ארץ־ישראל.

המוזיאון מציג במרוכז את הנושאים, שבהם עסקה מנהלת העם. הדבר ממחיש את מתח הימים ההם, לפני ההכרזה על הקמת המדינה ולאחר הקמתה. ביכולתך לחוות אותם ימים של „שנת הפלאות" — כפי שקרא דוד בן־גוריון לשנת תש"ח בתולדותינו.

נשיא המדינה, חיים הרצוג, ציין בדברי ברכתו ביום חנוכת המוזיאון, כי האתר שימש „זירת להתרחשות היסטורית, שנכתבה בדברי ימי הארץ והעם". כאן התארגנו מוסדותיה העליונים של המדינה, ערב ההכרזה על הקמתה. בס' בניסן מלאו ארבעים שנה מן היום, שבו התכנסה הישיבה הראשונה של מנהלת העם, בין כותלי הבית נערכו ישיבותיה המכריעות בארבעת השבועות המכריעים, שקדמו לסיום המנדט הבריטי ולהכרזת העצמאות. מנהלת העם ומועצת העם החליטו כאן על היערכות הישוב למלחמה, שכבר נמשכה 5 חודשים, ולפלישה הצפויה מצד צבאות ערב, תוך כדי ארגון השלטון ומניעת תוהו ובוהו.

ממשלת ארצות־הברית נסוגה, בימים ההם, מתמיכתה בתוכנית החלוקה, משה שרת דיווח למנהלת העם על שיחתו הקשה עם שר החוץ האמריקני ג'ורג' מרשל, שהזהיר מפני החלטה להקים מדינה יהודית, באומרו: „אתם מקבלים על עצמכם אחריות חמורה מאוד... אל תתבעו עזרה מארצות־הברית במקרה של פלישה..."

בין כותלי הבית הוחלט על גיוס לוחמים וכספים, נקבעו הלכות לגבי תקנון ונהלי־עבודה של הממשלה הזמנית ושל הפרלמנטריום היהודי — מועצת העם — „העובר של הכנסת". כאן דנו בחוקים הראשונים, ובתגובות להתפתחויות צבאיות. מבית זה הופעלו הכוחות הצבאיים, הארגוניים, המנהליים והמוסריים של האומה הלוחמת והנאבקת. מומלץ לבקר במוזיאון ולהתרשם באורח בלתי אמצעי מן התעודות, התמונות, המפות, ומסמלי 12 החטיבות הלוחמות של „ההגנה" והפלמ"ח שעמדו לרשות מנהלת העם, והפכו אחרי קום המדינה לצבא ההגנה לישראל.

חגיגות בחותם התקוממות

עזבתי את המוזיאון ברגשות מעורבים. מבלי משים נזכרתי בימים ההם של ערב הכרזת המדינה, עת סובבתי ברחובות תל־אביב, ומכל בית בקע קולו הנחוש של בן־גוריון, שהכריז על כינון מדינת ישראל. העם יצא במחולות, אחוז התלהבות עילאית. כל זאת, למרות סכנת מלחמה של ישוב קטן, שנשקו דל מול צבאות ערב הסדירים. הגעתי מקיבוצי שמיר בגליל העליון, שזה עתה השתחרר מטבעת המצור. הייתי בדרכי לשליחות תנועתית־יישובית ליהודי המחנות באיטליה. המצרים הפציצו את תחנת „אגד". השליחים הוסעו לשער „האווירי האחורי" מחיפה לרומא.

בערבו של ה־19 במאי נפגשתי עם ציוני רומא, פעילי המחנות והחלוץ ויהודים אחרים. הם נכנסו לחרדה בשל שמועות וידיעות־הכזב, שהופצו ברדיו ובעיתונות, בהשראת הבריטים, על „נפילתו הקרובה של היישוב". הם האזינו בהקשבה דרוכה על עמידתם הנועזת של ישובי הספר, על מלחמתו של היישוב ועל נצחונותיה הצבאיים של ההגנה והפלמ"ח. ברטט של קדושה הקבילו היהודים את פני ה־15 במאי, שהפך יום חג, תקווה וסמל ליהודי המחנות. העלייה הגדולה התדפקה על שערי הארץ, שנפתחו לרווחה בפני שרידי המחנות ויהודי התפוצות.

ארבעים שנה חלפו מאז הקמתה של מדינת ישראל. המלחמות שפקדוה והשלום עם מצרים לא הביאו עימם את השלום הנכסף. חגיגות ה־40 נערכים בחותם של התקוממות ערביי השטחים נגד הכיבוש, ואילו את הבית פנימה פוקד משבר כלכלי, חברתי וערכי עמוק, החוצה את העם לשני מחנות. העם ניצב שוב בפני הכרעה היסטורית גורלית בעד שלום, או המשך המלחמה, הנמשכת זה 100 שנה, מאז ראשית הציונות.

המנהיגות מגמגמת. בניגוד לגמגום של לוי אשכול, בפרוס מלחמת ששת הימים, כאשר העם ניצב כחומה סביבו — אי־השפיות המדינית מכרסמת בחוסנה של המדינה ומעמדה בעיני אזרחיה ויהודי־התפוצות, ומזינה את קטני האמונה בישראל ובגולה. אף־על־פי־כן, החטאים כשלג ילבינו לעומת הכורח ההיסטורי להבטחת קיומה ועתידה של מדינת ישראל כמקלט אחרון לעם שבע נדודים, מלחמות ושואה.

יש לקוות, שמדינות ערב לא יתפתו להאמין, כי זה הרגע להנחית „מהלומה מוחצת" על ישראל הנתונה בקשיים ושכוחה נחלש... הן תיטיבנה לעשות, אם ישמרו על שפיות־דעת, וילמדו מלקחי המלחמות ה־40 שנים אחרונות. לא לשם איזון בלבד מתחייבת שפיות מדינית ובטחונית גם מן הצד השני של המתרס, אלא משום שאין ביטחון בלי שלום ואין שלום בלי ביטחון.

ארבע עיניים לירושה

מסביב לירושתו של הסופר הארגנטינאי המהולל, חורחה לואיס בורחס, מתנהל כעת קרב עקשני בין סוכנת הבית שלו לבין מזכירתו ■ סירים, מחבתות וצינורות הם גם סיבה לריב

יהודה צור

מוזר הדבר, שדווקא הסופר הארגנטינאי המהולל, חורחה לואיס בורחס, אשר דגל כל חייו בהתנגדות עיקשת לכל דבר הקשור בנישואין, סיים את חייו כאשר שתי נשים רבות על ירושתו. מסביב לסופר, אשר היה מועמד כמעט נצחי לקבלת פרס נובל, מתנהל כעת, שנתיים לאחר פטירתו, מאבק עיקש לא על הזכות לשמור על זכרו, אלא על קבלת תמלוגים מיצירותיו, המתורגמות עתה בקצב קודחתני לכל לשונות תבל.

עשרות שנים לפני פטירתו, בגיל 86, היה בורחס חולה ועיוור. מריה קודמה, ילידת ארגנטינה, ממוצא יפני, הפכה שנים רבות לפני מותו למזכירתו. היא שימשה לו עיניים, קראה לו משירת העולם, ליוותה אותו בכל נסיעותיו, שהלכו ותכפו בעשור האחרון לחייו, במקביל לזכייתו בהכרה בינלאומית. היא התחתנה עימו 21 יום בדיוק לפני שנפטר. האשה השנייה בחייו של בורחס, שגם השפעתה היתה גדולה מאוד, היא אפיפניה אורה, „פאני", אשר שימשה במשך 38 שנה סוכנת־בית בדירתו של הסופר במרכז בואנוס־איירס.

בשנים האחרונות הפכה מריה קודמה — המדברת שפות רבות ובעלת החזות המסתורית והמזרחית, בנוסף לתרבותה הארגנטינאית — מוקד להתעניינותם ואהבתם של סופרים ונציגי אמצעי התקשורת מחוץ לארגנטינה. אולם בארצה, היא נחשבת עבור רבים מאוד, גם באמצעי התקשורת, אשת קרת־מזג, מחושבת ושאפתנית, שניצלה את עיוורונו, חוליו ובדידותו של הסופר, כדי לשנות את צוואתו ברגע האחרון לטובתה.

ב־1979 כתב בורחס בן ה־80 את צוואתו. את מחצית ירושתו ציווה לקודמה ואת המחצית האחרת לסוכנת־הבית שלו. אולם להפתעת רבים, כפי שהתברר מאוחר יותר, הוא ערך צוואה נוספת בנובמבר '85, ימים אחדים לפני נסיעתו לג'נבה. בהתאם לצוואה זו מופיעה קודמה כיורשת כמעט בלעדית ו„פאני", סוכנת־הבית מקבלת בערך כ־2000 דולר. גם אחותו לורה, בן־אחותו ונכדתו במשך שנים רבות, מקבלים חלק קטן מן הירושה. חצי שנה לאחר מכן נפטר בורחס.

זמן קצר לאחר מותו, כאשר המבקרים הספרותיים עסקו בכתיבת מאמרים השופכים

חורחה לואיס בורחס. שתי צוואות

אור חדש על יצירתו, פנתה „פאני", באמצעות עורכת־הדין שלה, לבית המשפט, כדי לתבוע את הצוואה השנייה של בורחס. אחד מעורכי־הדין סיפר לאמצעי התקשורת, שמריה קודמה ניצלה את מצבו הבריאותי של הסופר כדי לשנות את כוונותיו בצוואתו. „קודמה הרחיקה את בורחס מידידיו הישנים והסכימה אותו לתלות בה לגמרי. אדם שעבר את גיל ה־80 שלו, שהוא גם עיוור וגם חולה — אפשר להביאו לחתום על כל דבר".

דרישה: החזרת נייר־טואלט

עורכי־הדין של סוכנת־הבית מאשימים את קודמה, כי הרחיקה את רופאו המשפחתי של בורחס במשך שנים, לאחר שזה סירב לאשר את נסיעתו של הסופר לג'נבה בערוב 86'. הללו טוענים, שמריה קודמה, אשר שימשה גם מזכירתו של בורחס באורח רשמי, ניצלה את מותו של עורך־הדין של הסופר, כדי שזה יחתום על צוואה חדשה בלי שהסופר הליווי ידע על כך. יש לציין, כי על פי הפרסומים הסטודיים, מי שהיה עורך־דינה של קודמה הפך למוציא־לפועל ועורך־דינו של בורחס לאחר מותו של קודמו. תוך זמן קצר, על־פי גירסת עורכי־הדין של סוכנת־הבית, ניצלה קודמה את קירבתה לבורחס, כדי להשתלט גם על כל חשבונותיו בבנקים ועל קשריו עם העולם החיצון.

במשפט המתנהל עתה, קודמה דוחה בתוקף את כל ההאשמות, כשהיא מציינת שקשריה עם בורחס התבססו על דברים רוחניים ולא על דברים כה פרוזאיים, כמו ירושות וחשבונות־בנקים. בהתקפת־נגד — החליטה מריה קודמה להאשים עתה בעצמה את „פאני" ולהביאה לבית־המשפט. קודמה דורשת, שסוכנת־הבית, ששירתה את בורחס 40 שנה, תפרט להיכן הלכו 500 דולר של כספי הבית, ודורשת ש„פאני" תשיב לביתו של בורחס את כל הדברים שנטלה עימה כאשר פוטרה.

זמן קצר לאחר שהגיעו בורחס ומזכירתו־ידידתו קודמה לשווייץ, שלחה ידידתו של בורחס מברק מג'נבה לסוכנת־הבית, כדי להודיע לה על פיטוריה. עתה דורשת קודמה מסוכנת־הבית החזרת של סירים, מחבתות, נייר טואלט, ציוד למטבח, ואפילו צינורות אחרים שנלקחו מן הדירה. אהדתם של מרבית הארגנטינאים נתונה לסוכנת־הבית הנאמנת, ששירתה את הסופר העיוור במשך 40 שנה, ואשר בגיל מתקדם נאלצה לפרוש מהדירה, שהיתה למעשה ביתה.

באמצעי התקשורת מרגישים, שכאשר נסע בורחס ברחבי העולם, הוא הפקיד בידיה של סוכנת־הבית את כל הוצאות הבית ושליטה על אחד מחשבונות־הבנק שלו, כדי לחסוך ממנו את טרחות היום־יום. למעשה, לא הותיר בורחס רכוש רב, למעט דירתו וכספים קטנים. במשך חייו הוא הסתפק במועט, אולם לאחר מותו, כל ספרי הנושא את חתימתו, נמכרו ברחבי העולם בעשרות לשונות.

תמלוגיו של בורחס הם כבר גדולים, ומצפים שיילכו ויגדלו בעשרים השנים הקרובות. זהו פרק הזמן, שבו יוכלו יורשיו לדרוש את קבלת התמלוגים. חשבון מיוחד באחד הבנקים השווייצריים נפתח במיוחד, כדי להזרים אליו את התמלוגים מרחבי העולם. בינתיים, השליטה הבלעדית באותו חשבון נמצאת בידי אלמנתו של בורחס. עתה, מצפים כולם לראות איך יסתיים הקרב בין שתי הנשים של הסופר, אשר בחלק גדול מחייו התרחק דווקא מנשים.

סוף עונת ההדרים

מחירים טובים, יבולים יורדים

מחירי ההדרים בשוקי אירופה טובים בעונה זו יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד — מסר חיים שושן, הממונה על יחסי הציבור של המועצה לשיווק פרי הדר. לדבריו, יש ירידה של 25 אחוז בכמויות ההדרים לעומת העונה בשנה. בעונה הנוכחית שווקו יותר ממיליון טונות, לעומת כ־1.5 מיליון טונות בשנה שעברה.

מהזן שמוטי שווקו כ־14 מיליון תיבות, לעומת 16 מיליון תיבות אשתקד. המחיר הממוצע לטונה שמוטי — 390 דולר פו"ב לעומת 311 דולר פו"ב לטונה בעונה שעברה, עלייה נומינלית של כ־20 אחוז.

בהתחשב בירידת ערך הדולר ב־20 אחוז לעומת המטבעות האירופיים, והעלייה במחירי התשומות בארץ, מצביעים הנתונים על כך שמגדלי השמוטי הפסידו בעונה הנוכחית. בלימונים ההפסד ברור. הכמות — 870 אלף טונות — קצת פחות מהשנה שעברה. המחיר — 340 דולר לטונה לעומת 330 דולר אשתקד.

לעומת זאת מחירי האשכוליות האדומות עלו ב־100 דולר פו"ב לטונה. העונה — 680 דולר לטונה, לעומת 580 דולר לטונה בעונה הקודמת. האשכוליות הלבנות שמרו פחות או יותר על המחיר — 450 דולר לטונה לעומת 390 דולר לטונה בשנה שעברה.

מחירים טובים מאד היו למינאולה — 640 דולר לטונה, במקום 500 דולר לטונה בעונה הקודמת. טמפל — 710 דולר לטונה, במקום 550 דולר לטונה בעונה שעברה, פומלו — 650 דולר לטונה, במקום 455 דולר לטונה.

ס"ה יבול ההדרים שנשלחו לאירופה עד תחילת שבוע זה — 30.5 מיליון תיבות, שהתחלקו כך: שמוטי — 13.6 מיליון תיבות, ואלנסיה — עד עכשיו 3.5 מיליון תיבות, ומהזן הזה צפויים משלוחים עד סוף חודש מאי, טבוריים — מיליון תיבות, אשכוליות מכל הזנים — 8.2 מיליון תיבות, לימון — 870 אלף תיבות, קליפים מכל הזנים 2.8 מיליון תיבות, פומלו — 380 אלף תיבות ופומלית — 170 אלף תיבות.

חיים מרגלית

פילפל

שכר המנכ"ל ושכר הפועל

שלמה פרנקל

הידיעה הכלכלית המעודדת ביותר שהתפרסמה השבוע, בפרוס יום עצמאותנו ה־40, היא הידיעה על הכנסותיו הגבוהות של מנכ"ל קונצרן „כלל", אהרון דברת. התברר, כי המנכ"ל מקבל עשרות אלפי דולרים בחודש, חלק בתור משכורת, חלק תנאים סוציאליים, חלק אש"ל, חלק בונוסים וחלק הטבה הגלומה בהלוואה. הכל, אני בטוח, חוקי וכשר למהדרין ומשולם גם מס כחוק.

מעבר לכל השאלות האידיאולוגיות, החברתיות ומה לא, יש שאלה אחת חשובה בקשר להכנסה של המנכ"ל — האם זה מגיע לו.

אנסה להשיב על כך בצורה כנה. נראה שדברת הוא בהחלט מנהל טוב. עובדה, שהקונצרן שלו מצליח ומרוויח גם כאשר לקונצרנים אחרים במשק יש קשיים. מובן שיש בעיות וקשיים, ואין לשכוח כי חלק מהרווחים של הקונצרן בא מכל מיני הטבות גלויות וסמויות מטעם הממשלה, אך עובדה היא שגם אחרים מקבלים הטבות כאלה — ומפסידים.

אין לי ספק שדברת עובד קשה מאד. הוא בטח עובד שעות רבות ביממה, וחייו, במשך עשרות שנים, משועבדים למעשה לקונצרן שהוא עומד בראשו.

וכדאי גם לזכור, כי מדובר בקונצרן גדול, השני בגודלו בישראל, ו„כלל" הוא קונצרן גדול גם לפי קני־מידה בינלאומיים.

או כדי לדעת אם מגיע לדברת שכר כה גבוה, די להתבונן כמה משתכרים בקונצרנים אירופיים, אמריקניים או יפאניים בסדר גודל דומה ל„כלל". לא ג'נרל מוטורס ולא ביתלהם סטיל, לא מיצובישי ולא בכטל, אלא קונצרן בגודל בינוני, עם רווחים של מיליוני דולרים בשנה, ולפעמים כמה עשרות מיליונים (הקונצרנים הגדולים, כזכור, מרוויחים מיליארדי דולרים בשנה).

ומתברר שכן, גם בעולם הגדול מקבלים מנהלים כמו דברת כמה מאות אלפי דולרים בכל שנה, אולי עד מיליון, לפעמים קצת יותר, לפעמים קצת פחות. כלומר, שכרו של דברת בהחלט מגיע לו, על פי כל קנה־מידה. הוא עובד כמו עמיתו בחו"ל, והקונצרן שלו מרוויח ומצליח והגיוני שדברת ישתכר כמו עמיתו בחו"ל.

אבל כאן צצה שאלה מעניינת, כי דברת הוא לא האיש היחיד העובד כמו עמיתו בחו"ל, גם הפועל ליד המכונה במפעלי „כלל" עובד כמו עמיתו בחו"ל — ואולי אפילו יותר, מבחינת השעות, ולפי סקר גרמני שנערך לא מזמן, הפועל הישראלי מסור לעבודתו עוד יותר מפועלים אירופיים ואמריקניים.

אבל שכרו של הפועל הזה בקונצרן „כלל", מגיע למחצית משכרו של פועל בקונצרן מקביל באירופה או באמריקה, בכלל לא כמו המנכ"ל שלו, שמקבל בדיוק מה שמקבל המנכ"ל בחו"ל.

אז צועקים חמס על גובה שכרו הנורא של דברת, על אי־הצדק החברתי ואיפה השוויון וכן הלאה — הכל כדי להוריד

אהרון דברת
כמו 80 פועלים

את הכנסותיו של דברת, כדי שיתאימו יותר להכנסותיהם של עובדיו בקונצרן כלל. אולי במקום להוריד את שכרו של המנכ"ל, צריך להעלות את שכר העובדים ב„כלל", כך שיושוו לשכרם של עובדים דומים להם באירופה? ולמה דברת עצמו לא עושה שום דבר בכיוון הזה, כדי להצדיק עוד יותר את שכרו?

חדשות המשק

מפעלי ים המלח

ירידה בייצור, עלייה במכירות

● הסתבכות יצרנים קנדיים תרמה לגידול בהכנסות

אריה שחר
מנכ"ל מפעלי ים המלח

בשנת 1987 עברה חברת מפעלי ים המלח משנה תקציבית (מ־31 למארס עד 1 באפריל) לחישובים לפי השנה הקלנדרית, כלומר מ־1 בינואר עד 31 בדצמבר — מסר אתמול אריה שחר, מנכ"ל החברה, בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב. לפיכך, הנתונים שמסר הם לתקופה של 9 חודשים, מ־1 באפריל 87 עד 31 בדצמבר 87.

בתקופה הנסקרת הגיע ייצור האשלג להיקף של כ־1.6 מיליון טונות, כ־2 אחוזים פחות מהעונה המקבילה אשתקד. הסיבה לירידה היא חופשה בת שבועיים שניתנה לכל עובדי החברה. המנכ"ל הדגיש, כי ההפסקה היתה באוגוסט, החודש החם ביותר בשנה. לדבריו, בוחנים מומחי החברה את ההפסקה ואם כדאי להפוך אותה לקבועה.

ייצור מלח שולחן היה כ־31 אלף טונות, נמוך בכ־6 אחוזים מאשר בעונה המקבילה אשתקד.

הכנסות החברה הסתכמו בכ־300 מיליון דולר והרווח הנקי ביותר מ־36 מיליון דולר, כ־29 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה היא בשיעור של 25 אחוז בדולרים.

מחקר כמויות אשלג בהר סדום

שחר הדגיש, כי החברה השקיעה בתקופה הנסקרת 13 מיליון דולר. ההשקעות העיקריות היו: 5 מיליון דולר בפרוייקט הרחבת הייצור ו־3 מיליון דולר בהשלמת המפעל ע"ש מקלף. כן נמסר על ביצוע מחקר ראשוני לבדיקת כמויות האשלג הנמצאות בהר סדום. שחר ציין, כי הימצאות אשלג בהר ידועה לחברה כבר מתחילת שנות ה־50'. לדבריו, בשלו עתה התנאים למחקר, לו הוקצבו בשלב ראשון 30 אלף דולר.

הכנסות חברת מפעלי ים המלח ללא חברות בנות הגיעו ל־156 מיליון דולר, לעומת 139 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד. לדברי המנכ"ל, גידול ההכנסות בא מעלייה במכירות בארה"ב, לאחר שיצרנים מקנדה, היצרנית הגדולה בעולם של אשלג, הסתבכו במשפטים באשמת מכירות היצף. ירידתה הזמנית של קנדה הביאה לעלייה במחירי האשלג בארה"ב, שכיסו את הירידה בערך הדולר לעומת מטבעות אירופיים. כן גדלו המכירות למדינות דרום־מזרח אסיה ולאמריקה הדרומית, בהן גדלו השטחים המעובדים.

החברה שילמה לבעלי מניותיה סכום של 19.4 מיליון דולר דיווידנד במזומן. בעל המניות הגדול ביותר היא החברה האם, כימיקלים לישראל, המחזיקה ב־85 ממניות החברה. במחצית החודש מארס שולם סכום של כ־4 מיליון דיווידנד ביניים לבעלי המניות.

ירידה ברווחי חברת הברום

בחברת הברום, החברה הבת הגדולה של מפעלי ים המלח, היתה ירידה ברווחים — 4.2 מיליון דולר, לעומת 6.5 מיליון דולר בשנה שעברה. הייצור של חברת הברום גדל — 78,700 טונות לעומת 70,000 טונות אשתקד. המכירות עלו והגיעו ל־157 מיליון דולר. שחר מסביר את הירידה ברווחי חברת הברום בגידול ריאלי של עלויות עבודה והתייקרות של חומרים מיובאים מחו"ל הדרושים לייצור ברום.

מצבת כוח אדם בחברה בסוף 1987 היתה 1,161 עובדים, לעומת 1,183 בסוף שנת 1986.

חיים מרגלית

בקר ב„אליאנס"

מהפסד למשבר

מפעל הצמיגים אליאנס עלה לכותרות בשנתיים האחרונות, בעקבות יחסי העבודה המעורערים בו, חברת אליאנס כוללת שני מפעלים, האחד בחדרה ומפעל קטן יותר בשם שמשון בפתח־תקוה. החברה נשלטת ע"י כור, שקנתה אותה ממשקיעים פרטיים, תוך השקעת משאבים ניכרים, המגיעים לכדי עשרות מיליוני דולר. מחזור המכירות של החברה לשנת 1987 הגיע לכ־87 מיליון דולר מהם כ־50 מיליון דולר, יצוא. היצוא מתחלק כ־60% לאירופה וכ־40% לארה"ב.

ברי צימר *

מספר המועסקים — כ־1400 עובדים בשני המפעלים, בשכר חודשי ממוצע, לפי דברי ההנהלה, של כ־2,600 ש"ח. השכר מהווה כ־35% מסך המכירות והתפוקה לעובד מגיעה לכ־60 אלף דולר לשנה.

המאזן האחרון שפרסמה החברה (בלתי מבוקר) הוא מאזן שקלי חצי־שנתי, מתואם לסוף יוני 1987. המאזן מצביע על הפסד נקי של כ־3.2 מיליון ש"ח ועל הפסדים מצטברים של כ־26 מיליון ש"ח. המכירות נטו אינן מכסות את עלות המכירה + הוצאות מכירה הנהלה וכלליות, וזאת מבלי להוסיף את עלויות המימון והתאמות האינפלציוניות של המלאי והפחת. ההון החוזר (קרי: הרכוש השוטף פחות ההתחייבויות השוטפות) הוא עדיין חיובי, אבל במידה בלתי מספקת. ההון העצמי והעתודות מכסים רק כחצי מהרכוש הקבוע והשאר ממומן מהתחייבויות לזמן ארוך. במאזן המאוחד של קונצרן „כור" לאותה תקופה מגיע ההון העצמי לכדי 65% מהרכוש הקבוע. הוצאות המימון במאזן הן כ־2.5% מהמכירות (68 מיליון ש"ח). הוצאות מימון בסדר גודל שכזה נחשבות לקטנות, אבל מאחר שהחברה מפסידה תפעולית, הרי ברור כי אם לא יחול שיפור מיידי בייצור, עלויות המימון יעלו במהירות.

הירידה בהון העצמי נבעה בעיקר מהשקעות ברכוש קבוע ומפרעון הלוואות לזמן ארוך, אך המאזן אינו משקף מצב עכשווי, כי הוא נערך בפיגור של ארבעה חודשים.

חברה ללא הון עצמי

בנוסף למאזן החצי־שנתי פרסמה „אליאנס" דו"ח רווח־והפסד לתשעת החודשים של שנת 1987. הדו"ח מצביע על המשך המגמה של הפסדים תפעוליים, ועל עליית ההפסד הנקי הכולל לתשעת החודשים בכ־7.3 מיליון ש"ח. כלומר, עלייה דראסטית בהפסדים התפעוליים, עד כדי כך שההפסד התפעולי ברבע השלישי מגיע לכ־4 מיליון ש"ח והוא גדול מאשר בשני הרבעונים הראשונים של השנה ביחד. הוצאות המימון הוכפלו והגיעו לכדי 5% מסך המכירות (98 מיליון ש"ח) והסתכמו בכ־5 מיליון ש"ח. תמונה זו מרמזת בבירור ש„אליאנס" צועדת בצעדי־ענק לקראת משבר.

בחודש האחרון, כנראה בעקבות המשך ההידרדרות ביחסי העבודה, פרסמה „אליאנס" תחזית בלתי מבוקרת של התוצאות העסקיות לכל שנת 1987, שהצביעו על הפסד כולל של כ־7.5 מיליון דולר.

תוצאות עסקיות אלו מצביעות על המשך המגמה של הפסדים תפעוליים, כ־4־5 מיליון ש"ח לרבעון, שיגרמו עלייה נוספת בהוצאות המימון. ברור לחלוטין, כי במידה שהנתונים הללו יתאמתו כל ההון העצמי נמחק ו„אליאנס" היא כיום חברה ללא הון עצמי, ואולי אף בעלת הון עצמי שלילי.

מהנתונים הבלתי מבוקרים האחרונים עולה, שהרכוש השוטף של „אליאנס" מגיע כיום לכ־45 מיליון דולר והרכוש הקבוע המופחת לכדי 15 מיליון דולר. אולם ההתחייבויות השוטפות מסתכמות בכ־45 מיליון דולר וההתחייבויות לזמן ארוך בכ־14־13 מיליון דולר.

התחרות קשה

ללא שינוי דראסטי ידרדר המפעל במהירות לעבר פשיטת־רגל. „אליאנס", לדברי המנכ"ל, היא חברה שבה ניצולת המכונות נמוכה ואין עמידה בתפוקות מתוכננות ובאיכות מתאימה. לעומת זאת, יש לה הזמנות רבות ליצוא, אבל בהפסד תפעולי, דבר המעמיד את כדאיות הייצור בספק. החברה מתחרה בשווקים של המדינות המערביות המפותחות, דבר המצריך ייצור באיכות וברמת טיב גבוהים. בגלל ריחוקה הגאוגרפי מהקונים הפוטנציאליים נגרמות ל„אליאנס" עלויות נוספות של הובלה (15%), וכן מתן הנחות (10%) בעקבות הקושי לספק את מוצריה בזמינות הנאותה.

הנהלת המפעל גיבשה תוכנית הבראה המתבססת בעיקר על עליית התפוקה לעובד, תוך הורדת עלויות השכר (בעיקר פיטורין), וכן על ניוד עובדים ושמירה על ייצור מוצרים באיכות גבוהה. החברה מדגישה את הצורך בפרישתם של כ־380 עובדים, דבר שיוריד את עלות השכר השנתית בכ־8 מיליון דולר וייצב את עלות השכר מסך המכירות על כ־25% (35% כיום).

הצמצום הנדרש, לדברי ההנהלה, הוא בעיקר בכוח אדם בשירותים (כולל אחזקה) ומינהל ולא בעובדי ייצור. תוכנית זו, במידה שתצליח, תייצב את התפוקה לעובד על כ־90,000 דולר לשנה (בדומה לתפוקה במדינות אירופה) והיא תנאי ראשוני להסכמת הבעלים והנושים לשלב ב' של התוכנית, שהוא שינוי דחוף של מבנה ההון בחברה, לשם שיפור ההון החוזר והשקעות בציוד ובמו"פ. „אליאנס", במבנה הנוכחי שלה, היא חברה עתירת־עבודה והדרך להבראתה חייבת להתבסס על עליית עתירות ההון.

שיתוף עובדים בבעלות כבסיס לתוכנית ההבראה

„אליאנס" מהווה אב־טיפוס אידיאלי מבחינת התפישה ההסתדרותית של שיתוף עובדים בבעלות על המפעל (בעלות על מניות), בשל מספר העובדים הרב יחסית, עלות השכר הגבוהה, סחירותן של מניותיה בבורסה ומצבה הקשה של החברה. כיוון שההון העצמי של החברה שואף כיום לאפס, מה שמשתקף בשווי הנמוך של מניותיה בבורסה, יכולה כיום העברת חלק מהבעלות על המפעל לעובדים (הקצאת מניות) להוות בסיס לתוכנית ההבראה. בהעדר הון עצמי, תוכל „כור" לשערך את השווי הכללי של החברה לצורך הקצאת מניות בכ־1 מיליון דולר לדוגמה. במידה שתוכנית ההבראה תצליח, והרווחים לטווח בינוני וארוך יגיעו אף ל־2% בלבד על המחזור, הרי השווי של החברה עשוי להגיע לכ־16 מיליון דולר, דבר שיפיק רווחים נאותים ביותר לעובדים ויפצה אותם, ואף יותר מכך על ויתור חלקי של השכר. רווחים אלה, בטכניקות חשבוניות פשוטות, פטורים למעשה מתשלום מיסים. החברה גוררת עימה גם הפסדים מצטברים של כ־18 מיליון דולר ובמידה שהיא תעלה על דרך ההבראה, ישפר הדבר את תזרים המזומנים שלה בעתיד והיא תהיה פטורה מתשלום מס למשך מספר שנים.

מאחר שהנהלת המפעל רואה בעלות השכר והתפוקה לעובד את הבסיס לתוכנית ההבראה, על העובדים לשקול בכובד ראש בעלות חלקית על המפעל, משום שהאלטרנטיבה יכולה להיות גרועה בהרבה.

* הכותב הוא עובד הוועד הפועל של ההסתדרות

בנקים

גם באפריל הם ירוויחו

ספיגת תשלומי מע"מ ומיסים, גורמת בדרך כלל לעליית ריבית הזכות שמשלמים הבנקים, לא השפיעה על המערכת הבנקאית באפריל. גורמים בנקאיים מסרו, כי תקבולי המע"מ החודש היו קטנים מהרגיל, ולאור עודפי נזילות שצברו הבנקים עמדה אתמול ריבית הזכות שהם שילמו לבעלי פקדונות ג'מבו על 12.5־11 אחוז לשנה.

בבנקים מציינים, כי לאור נתונים אלה, עשוי אפריל להיות חודש רווחי ביותר במערכת הבנקאית. בבנקים מעריכים גם, כי בנק ישראל לא יפעל בשלב זה להורדת ריבית ה„פריים", לאור התחזית כי האינפלציה איננה במגמת ירידה, יחסית ל־87.

אודי נחשון

גידול של 488% ברווחי „אי.די.בי"

הרווח הנקי של „אי.די.בי. אחזקות", החברה־האם של קונצרן דיסקונט, לשנת 87 הסתכם ב־45.5 מיליון ש"ח לעומת 7.7 מיליון ש"ח ב־86 — עלייה ריאלית של 488 אחוז.

הגידול ברווח הושג בעקבות שיפור התוצאות העסקיות של שני ענפי הפעילות של החברה, בנקאות והשקעות. ההון העצמי של החברה הגיע ל־987 מיליון ש"ח, לעומת 968 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, והתשואה על ההון העצמי עלתה לשיעור של 4.7 אחוזים.

עיקר השיפור ברווחים נובע מהגידול החד ברווחי בנק דיסקונט אשתקד, שהסתכמו בכ־62 מיליון ש"ח. שיפור נרשם גם ברווחי החברה־הבת, „אי.די.בי. פיתוח", המרכזת את זרוע ההשקעות של הקבוצה. הרווח הנקי של „אי.די.בי. פיתוח" הסתכם ב־21.1 מיליון ש"ח, עלייה ריאלית של כ־30 אחוז לעומת 86. ההשקעות העיקריות של חברה־בת זו הן „פי.אי.סי.", „השקעות דיסקונט" (60%), „כלל" (32%), „ישרוטל" (42%) ו„יתרון" חברה להשקעות.

יו"ר ומנכ"ל קבוצת „אי.די.בי", רפאל רקנאטי, חזר וקרא אתמול לממשלה להיכנס בהקדם למו"מ ענייני עם בעלי השליטה בבנקים, כדי למצוא פיתרון מניח את הדעת ביחס לעתיד השליטה בבנקים — לקראת הפדיון הסופי של המניות הבנקאיות שבהסדר, בסוף אוקטובר 88.

אודי נחשון

צבי טימור עושה בשליחות העיתון בחו"ל. בהעדרו עורך את המדור לוי מורב.

זכו בפרסים

נטע כנעני, מנהל השיווק של חברת „מגרה", יצרני „במבה, אגוזי ושמשון ולנה", מנכ"ל יקבי רמת הגולן, זכו בתואר איש השיווק של השנה מטעם איגוד המפרסמים בישראל. הפרסים חולקו בטקס השנתי לחלוקת פרסי „אותות 87".

בין 37 מסעות הפרסום שהוגשו השנה לוועדת השופטים, זכה משרד הפרסום „א.ג.ר" במדליית הזהב למבצע הפרסום הטוב ביותר על מסע הפרסום לעיתון „הארץ".

טקס „אותות" היה השנה גם טקס חילופי תפקידים בין היו"ר היוצא, בני גאון, שמונה למנכ"ל „כור", והיו"ר הנכנס אליעזר גורן, מנכ"ל מפעל הפיס.

א.צ.

פרס ליצואן המתחיל

■ בנק הפועלים מקים קרן מיוחדת למתן פרסים ליצואנים מצטיינים בשנת ה־40 למדינה. הפרסים מיועדים לתעשיינים וליצרנים העושים את ראשית דרכם כיצואנים לחו"ל וכן ליצואנים שפרצו לשוקי יצוא חדשים. היוזמה להענקת פרסים ליצואנים מצטיינים על־ידי בנק הפועלים נועדה לעודד בראש ובראשונה יצואנים מתחילים שהגיעו להישגים משמעותיים בהגדלת היקף פעילות היצוא שלהם, ובכך תרמו לגיוון שוקי היצוא ולהרחבת היצוא הכולל של המשק הישראלי.

קביעת היצואנים המצטיינים תיעשה על־ידי ועדה מיוחדת שהוקמה לצורך זה. בראש הוועדה עומד פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של הבנק, וחברים בה יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התמ"ס, ארנון טיברג, מנכ"ל התאחדות התעשיינים, וד"ר מנואל טרכטנברג מאוניברסיטת ת"א.

ביטוח רפואי משלים

■ במסגרת הביטוחים הרפואיים המשלימים המקובלים באוצרות, הרחיבה מהחודש קופת חולים „מכבי" באורח ניכר את תחומי הביטוח המשלים. מעתה יכלול ביטוח רפואי משלים זה השתתפות במימון ניתוחי השתלת לב, ריאות וכבד בחו"ל, צנתורים, ניתוח לב פתוח באורח פרטי ועוד. מנכ"ל קופ"ח „מכבי", רפי רוטר, מסר כי הנהלת „מכבי מגן" החליטה על הרחבת זכויות חברי האגודה, כך שחברי „מכבי מגן" זכאים לניתוח השתלת לב, ריאות, כבד או כליות, יחד וזכאים מעתה לבצע את הניתוח באורח פרטי בארץ או בחו"ל.

מבזקים כלכליים

עוד מועדון כלכלי

■ בחוף השרון הוקם מועדון כלכלי, בו חברים הגופים הכלכליים השונים הפועלים ביישוב. המועדון, שהוקם ביוזמת המועצה המקומית, ישמש במה לליבון סוגיות בנושאי חברה וכלכלה. בין חבריו תעשיינים, סוחרים ובעלי מקצועות חופשיים.

„כלל" ישווק „בולס"

■ החברה הקמעונית למסחר, חברה־בת של „כלל סחר ושיווק", ציינה את קבלת הסוכנות הישראלית של יצרנית הליקרים ההולנדית „בולס" במסיבה חגיגית לנציגי ענף המשקאות בישראל במלון „הילטון" בתל־אביב.

כשהקים ארווין לוקאס בולס את מבשלת השיכר שלו ליד אמסטרדם, בשנת 1575, התבססה תוצרתו על משקה אחד בלבד — הג'ינג'ר. כיום הפכה „בולס" לקבוצה של עשרות חברות, כשלרשותה מתקני ייצור למשקאות אלכוהוליים ולא־אלכוהוליים במקומות שונים בעולם. הכנסות חברת „בולס" בשנת 1986 הסתכמו בכ־556 מיליון דולר, לעומת 440 מיליון דולר ב־1985. הכנסות הנטו גדלו ב־13.2%, מ־26.4 מיליון דולר ב־1985 ל־29.9 מיליון דולר ב־1986.

גולן — יוק

■ איש עסקי איטלקי, ג'יאנקרלו פרטי, השתלט על חברת קנון, והוא יזרים לה סכום של 200 מיליון דולר, מתוך זה 100 מיליון דולר באשראי שיינתן תוך 12 החודשים הבאים. „קנון" המוזג עם עסקיו הקיימים של פרטי, הכוללים עסקי תיירות נכסי דלא־ניידי וביטוח. מנחם גולן ויורם גלובוס יהיו מנהלים של חברת־הבת של „קנון" להפקת סרטים, שתיקרא „קנון בידור". (ה. א"ש)

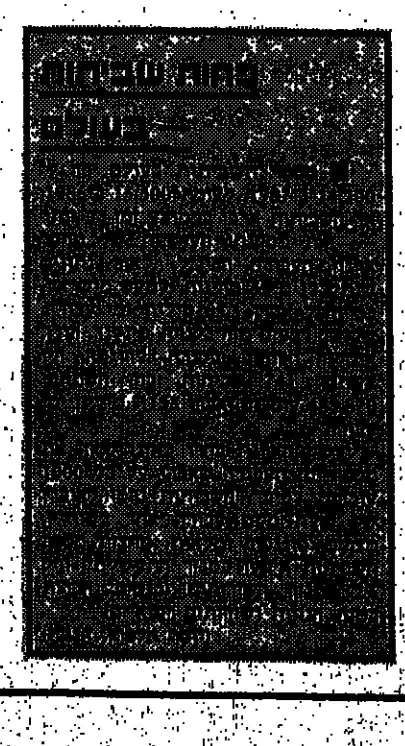

בעריכת עלינא תורי

מבוף ומשם

מה חדש?

הריקוד הנמכר ביותר בעשור

עופר ניר

לא בטוח שפסקול הסרט „ריקוד מושחת", יוכל לשבור את השיא שהציב הפסקול המצליח ביותר — „שגעון המוסיקה" — עם 24 שבועות בראש מצעד המכירות והישג מרשים — 11 מיליון עותקים. זהו, נכון להיום, הפסקול הנמכר ביותר בעשור הזה. „ריקוד מושחת" שבר את שיא הד־5 מיליון, שהציב „פלשדאנס", וכבר עבר את המומנטום הזה, בסוף חודש פברואר.

„ריקוד מושחת" הגיע לראשונה לצמרת מצעד המכירות באמריקה, בסוף השנה שעברה, אז הוריד מן המקום הראשון את „מגוחת האהבה" של ברוס ספרינגסטין, הוא הורד מן המקום הראשון, לא לזמן רב, וחזר על חשבונו של ג'ורג' מייקל ותקליטו „אמונה". אבל חברת התקליטים אינה מסתפקת בהצלחה המתמשכת של „ריקוד מושחת". היא כבר הוציאה את חלק ב', הנקרא „עוד ריקוד מושחת", שבו יש קטעים נוספים מתוך פסקול הסרט.

„עוד ריקוד מושחת" עשה דרכו במהירות מרהימה אל העשירייה הראשונה במצעד המכירות. גם אם לא יוריד את אחיו הבוגר מן המקום הראשון, הרי שהוא יכול, כבר עכשיו, לטעון לתואר „פסקול ההמשך המצליח ביותר". הסטאטיסטיקה אומרת שלא היה כמעט תקליט־המשך לפסקול מצליח, שהלך בעקבות האוריגינל. יוצא־הדופן, עד עתה, היה „וודסטוק 2", שנעצר קצת לפני העשירייה הראשונה במצעד. „עוד ריקוד מושחת", כאמור, עבר אותו.

* * *

הקדימו את ג'קסון

תחילה, אמורה היתה האוטוביוגרפיה של מייקל ג'קסון — „מונווקר" (מהלך על הירח) — לצאת לאור בבריטניה רק בחודש יולי, סמוך להופעותיו (כולן מכורות מראש). הוצאת „היינמן" הבריטית, שרכשה את הזכויות להוצאת הספר, מן ההוצאה האמריקאית המפורסמת „דבלדיי", החליטה להקדים. „מונווקר" יראה־אור כבר החודש, העיתון האנגלי „טודיי" רכש את הזכות לפרסם חלקים מן הספר, כסדרה יומית. את מונווקר ערכה ז'קלין קנדי־אונאסיס, ששיכנעה את ג'קסון, בעמל רב, לכתוב את האוטוביוגרפיה שלו, בסיועה של אחת מעורכות ההוצאה לאור. ז'קלין כתבה את ההקדמה לספר וג'קסון הוסיף ציור פרי־עטו ודף בכתב־ידו, לכל המעריצים.

לא יחרימו את „סטאטוס קוו"

הלהקה האנגלית „סטאטוס קוו" זכתה לביקורת קשה ונוקבת, לפני חודשים מעטים, בעקבות ארבע הופעות בסאן־סיטי, דרום־אפריקה. היא הפרה בכך את החרם, שהטיל האו"ם על הופעות פופ, תרבות וספורט, במדינת האפרטהייד. תחילה, ניסתה „סטאטוס קוו" לתקוף חזרה, אבל, בסופו של דבר, החליטה להיכנע, פירסמה התנצלות רשמית על הופעותיה והבטיחה שלא להופיע שם יותר. „סטאטוס קוו", אם כן, ניצלה מן הרשימה השחורה.

דייב סטיוארט ואני לנוקס, אנשי ה„יוריתמיקס", יופיעו בסרט־קולנוע חדש, שמפיקה החברה של ג'ורג' הריסון, הם גם יכתבו ויבצעו את הפסקול.

בעקבות להיטם המשותף של הכדורגלנים, כריס הודל וגלן הודל, שזכה להצלחה בשנה שעברה, החליטו כמה מנהלי קבוצות ידועות, שגם הם יכולים לשיר. בובי רובסון, בריאן קלאף, טרי ונבלס ואחרים, הקימו הרכב חד־פעמי בשם „יחידת הבוסים", שיקליט תקליטון אחד (בינתיים), תחת השם „השיר הגרוע ביותר בכל הזמנים". כל ההכנסות, אם תהיינה, מיועדות לצדקה.

נוסטלגיה: שתי פירמות רכשו, כל אחת בנפרד, את הזכויות לשימוש בלהיט הישן של בריאן היילנד „ביקיני צהוב מנוקד" (איצי ביצי וגו'...) לתשדירי פרסומת. העבר מלמד שבעקבות הפרסומות, יצאו תקליטונים רבים, בהדפסה מחודשת, לשוק הבריטי. כך יקרה, כפי הנראה, גם ללהיט הזה, משנת 1960.

ועוד נוסטלגיה: באנגליה, כזכור, החליטו להוציא, בהדפסה מחודשת, את כל התקליטונים של „החיפושיות", התקליטון האחרון שיצא הוא „ליידי מדונה". עשרים שנה לאחר הדפסתו המקורית. זהו התקליטון הד־17 בהדפסה מחודשת וצפויים עוד חמישה, בסבב הזה. מתוך התקליטים שיצאו בהדפסה המחודשת, נכשלו רק שלושה, בניסיון להיכנס שנית למצעד המכירות הבריטי.

תקליטים

„משהו" בלי „משהו"

„משהו בלבבה", נורית גלרון בהופעה (סי.בי.אס).

מסע־הניצחון של נורית גלרון, הגיע לסיומו. היא מילאה את היכל התרבות, היא הופיעה בתוכנית טלוויזיה מיוחדת, היא עייפה, היא הולכת לנוח. „משהו בלבבה", התקליט והמופע, שבר את כל השיאים שלה. מילא אחר כל הציפיות ואפילו יותר מדי. „משהו בלבבה", התקליט בהופעה, הוא הצדפר, מתווה לזמרת וגם — יש להודות — הזדמנות לגיטימית בהחלט, להמשיך את המומנטום של ההצלחה, עוד קצת, עד כמה שאפשר.

אני משוחד. אני אוהב את גלרון, תשיר מה שתשיר. אני אוהב את התקליט הזה, אפילו שהתחושה של הופעה חיה, אינה מצליחה לעבור בכל קטע וקטע וכשהיא עוברת, זה רק מרגיש עד כמה שגלרון היא „חיית־במה" אמיתית ומורעבת.

גלרון שרה כאן 12 קטעים וכמו, האילוצים, המילה החכיבה הזאת, אינם מאפשרים להכליל את כל השירים שהיא שרה במופע, אבל מדוע נעלם שיר הנושא הוא „משהו בלבבה"? הוא חסר לי, חסר למי שהיה במופע ולמי שאוהב אותה.

„משהו בלבבה" חסר, אבל יש רגעי חסד אחרים. גלרון נוגעת ללב תמיד, כשהיא שרה את „כשצלצלת". היא מרגשת עד דמעה כשהיא שרה שיר אחר של נתן זך (שלום חנוך לחן) „כי האדם עץ השדה". היא סוחפת למערבולת של טירוף נפלא כשהיא קורעת את הגרון ב„סוס מעץ". היא משתוללת בחדווה, והקהל איתה. ב„אני אשתגע" ו„מאפאיה".

למי שהיה במופע, למי שהחמיץ, למי שזוכר, למי שהתרגש. לכולנו, באהבה רבה, משהו מלבבה, משהו טוב.

ע.ג.

שלב המעבר

שלום חנוך „רק בן־אדם" — סי.בי.אס.

יוסי ונונו

שלום חנוך השכיל, במהלך הקריירה הארוכה שלו, ליצור ציפייה לכל תקליט חדש שהוציא, ציפייה שלא פסחה גם על התקליט הזה. נדמה לי שעולם הרוק הישראלי חי מתקליט אחד של חנוך לתקליט הבא, את המעמד הזה של מי שמראה את הדרך הוא הולך ומאבד בשנים האחרונות וזה טבעי, במובן הזה „רק בן־אדם" הוא יותר תקליט סכום ופחות תקליט שמורה דרך, אם בכלל.

כפרפורמר הוא עדיין נותן את הטון, כיוצר הוא מתחיל לחזור על עצמו. שלא תהיינה אי־הבנות, שלום עדיין יוצר מוסיקה טובה, מהנה, מוסיקה שכיף להקשיב לה, אלא שאותה התרגשות שעורר בנו „תמונה לבנה" חסרה כאן. השליטה בחומר, הזיכוך, התימצות, המעין סיכום־דרך ב„רק בן־אדם" באים על חשבון הראשוניות, הרעננות וההפתעה שהיו ב„תמונה לבנה". מצחיק, אבל מה שמרתק ב„רק בן־אדם" היא השאלה על מה יהיה התקליט הבא?

הערת ביניים: דובר הרבה בזמן האחרון על הפורמאט הכפול של התקליט, על העטיפה וכו'. הכל שעולם הרוק הישראלי הולך בעקבות התיאטרון הישראלי בכל מה שקשור לצורה כמקדמת מכירות. כמו הבמה המסתובבת בפרסום של הקאמרי, כך התקליט הכפול והכל. במקרה של חנוך ניפוי לא היה מזיק, חלק מהקטעים ארוכים מדי. אורכו של התקליט הוא שמעורר בנו את תחושת התווה והדריכה במקום. העטיפה, ציור של אורי ליפשיץ, יפה.

הטקסטים ב„רק בן־אדם" הם מעין תיווך בין הרובד החברתי של „מחכים למשיח" לבין ההתכנסות פנימה של „אדם תוך עצמו". לא טקסטים גדולים, יש כמה אי־בהירויות (אולי מכוונות) והתפתלות בניסוחים של שלום לא תמיד עובדת לטובתו, בחלק מהשירים הוא נשאר מעורפל, לא ברור מה רצה להגיד המשורר. אם ב„מחכים למשיח" היתה הלהיט במידה מסוימת, על הטקסטים, ב„רק בן־אדם" הטקסטים נשארים חשופים, בודדים במערכה. יש חוסר איזון בין הזיכוך המוסיקלי לבין הערפול הטקסטואלי.

ההפקה המוסיקלית טובה, רוני מרטין, ריק ורוני פיטרסון) שלישיית הנגנים הזרים, חיים ונושמים רוק, שלישייה קלאסית של נגני רוק שנותנים ליוצר־זמר לשחק כינור ראשון. פה ושם מתגנבת ההרגשה שיש בהפקה עודף מקצועיות, עודף חשיבה מוקדמת על כל פרט, ובעצם עודף הפקה שמונעת מהתרגשות אמיתית להתגנב פנימה. שלום לא הצליח להכניס עד הסוף לתקליט את מה שהעביר במופע. חסרה היעתה!

שלום לא אמר עדיין את המילה האחרונה בסך־הכל זהו תהליך נכון. שלום מצרף אליו לכמה יוצרים נוספים כמו אהוד בנאי, מאיר בנאי, יהודית רביץ. יש מקום לכולם. אותם יוצרים חייבים לו הרבה, עכשיו הגיע תורם. שלום יכול לחיות עם זה. האכזבה מהתקליט נובעת במידה מסוימת, מהציפיות הגבוהות שיש משלום. אפשר שבלי אותן ציפיות היינו מתייחסים ל„רק בן אדם" אחרת. אבל זה המחיר שמשלם מי שעומד בראש.

לסכום, „רק בן אדם" הוא עדיין מתנה יפה לפסח, מתנה טובה יותר מהרבה תקליטים ישראלים שיצאו בתקופה האחרונה כהלך מתקופת החג, שלום גם כשהוא לא במיטבו, הוא רמה בפני עצמה. עכשיו אנחנו נכנסים לתקופת המתנה, יקח כנראה, עוד הרבה זמן עד שנראה/נשמע את התקליט הבא, יש סבלנות.

אורחים

דולר בסיבוב שני

עופר ניר

תרזה באואר ודייויד ואן־דיי מרכיבים את הצמד „דולר", שיופיע בסינרמה בתל־אביב בערב יום העצמאות, 20 באפריל. „דולר" הוא צמד בסיבוב שני. הסיבוב הראשון נסתיים לפני למעלה משלוש שנים, ברגשי טינה הדדיים, בפיצוץ זועם שהיה לא רק פירוד מבחינה מקצועית, אלא גם רומנטית.

הרומן, המקצועי והאישי, החל עוד באמצע שנות הד־70 בשישיה אנגלית מתקתקה שנקראה „ברנשים ותתיכות". הלהקה הזאת דיברה אל הקהל היותר טריטני, הפחות מתוחכם. „סקס היתה מלה גסה בלהקה. הם אומרים, כלפי חוץ, הציגה „ברנשים ותתיכות", דימוי של משפחה אוהבת אחת. מאחורי הקלעים נשלפו הצפורניים, שלא לדבר על איברים אחרים, בחדריהם במלון, הרחק מעיני מנהלי הלהקה... דייויד ותרזה רצו לראות דימוי מבוגר יותר, נועז יותר, עם שירים טובים יותר. הבדנורים האלה הרגיזו את הבוסים של הלהקה ובסופו של דבר, קיבלו הודעת פיטורין.

„דולר" — מפרידים בין ביזנס לפלז'ר

למען האמת, הם מודים, היתה בכך הקלה רבה. הם יצאו להרפתקה חדשה, כצמד, לא רק על הבמה, אלא גם מחוצה לה. „דולר" הלכו על דימוי סקסי, אם כי לא העזו לחצות את הגבול יותר מדי. זה היה סקס נקי, טהור, בריא. ההצלחה של „דולר" היתה גדולה למדי, אפילו שלא נחשבו לצמד הטוב והפופולארי ביותר בעולם. היו להם להיטים לא מעטים, חלקם בהפקתו של טרבור הורן, אשף בתחומו. הם שרו „יד מורמת בשחור־לבן", „מראה, מראה", „אהבה תפסה אותי עכשיו", „עם מי טיילת לאור הירח?", „כוכב זורח", „אני רוצה לאחוז בידך", החזירו את לבי" ועוד.

אהבו אותם. אפילו עיתונאי פופ ציניים וקשוחים גילו סימפטיה לשירים של „דולר". בצחוק, מספרת תרזה, איך קראה קטע נלהב שכתב פול מורלי, עיתונאי פופ ידוע (ומי שהיה, מאוחר יותר, שותפו של טרבור הורן בחברת „זי.טי.טי"). היא הודתה לו וביקשה שיסביר, למה בדיוק התכוון העיתונאי בדבריו...

סיפור ההצלחה של „דולר", בסיבוב הראשון, נסתיים לאחר שהיחסים האישיים הגיעו למשבר. דייויד ואן־דיי חזר לבדו לאנגליה, באמצע הופעות של הצמד, ביפאן. ה„דולר" התמוטט. תרזה הקימה חברה להפקת ג'ינגלים (תשדירי פרסומת) וניסתה את כוחה, שלא בהצלחה מרשימה, כסולנית. דייויד פרש, ומניח, מתקלטות והופעות והעדיף להתמסר לניהול להקות אחרות. שוב, לא בהצלחה יתרה.

בשנת 1986, לאחר שמשקעי העבר נעלמו כמעט כליל, נפגשו השניים והחליטו לעשות ניסיון נוסף. הם הוציאו תקליטון אחר בחברת „אריסטה", אבל זו נקלעה למשבר וכתוצאה מכך לא זכה התקליטון החדש בתשומת לב וקידום מכירות כלשהו. את התקליטון הבא שלהם הוציאו בחברת „לונדון" הגדולה.

זה היה „הו, ל'אמור" (הו, האהבה), שיר שכתב וינס קלארק הידוע להרכב שלו, הנקרא „מחק". כאשר שמעה את השיר ברדיו, אומרת תרזה, ידעה שזה צריך להיות התקליטון הבא של „דולר".

שלישיית המפיקים סטוק־אייטקן־ווטרמן, היתה אחראית למיקס של „הו, ל'אמור", והתוצאה היתה להיט מלוטש, שיר פופ מצויין.

„דולר", בסיבוב השני, בוגרים יותר, כבר אינם מערבים בין ביזנס לפלז'ר, ובין אהבה לעבודה. נראה אם הכימיה עובדת, גם בקונספט החדש הזה.

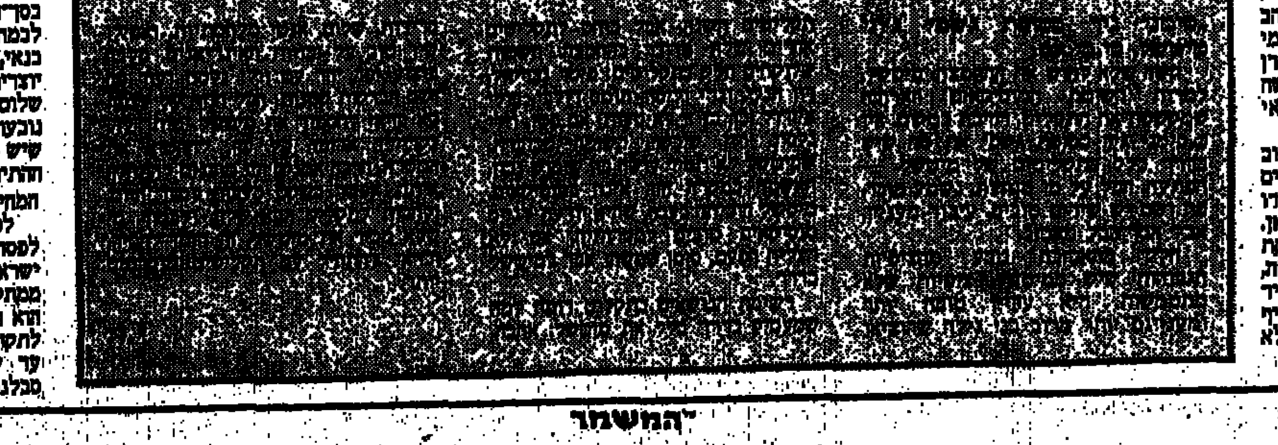

הגנים הציבוריים הרצוי והמצוי

גנים ציבוריים נועדו בין השאר להקצאת „ריאות ירוקות" בשטחים עירוניים בנויים. למיקום הגנים קיימים אספקטים נוספים, חלקם מיועדים לשמש חיץ בין אזורים פרובלמטיים כגון אזורי תעשייה, דרכים עורקיות וכיו"ב לבין אזורי מגורים.

חלק מהגנים מיועדים לפעילות פנאי של אותה אוכלוסייה, אשר אין ברשותה גינה פרטית. מכאן, תכנון הגן בלב שכונת מגורים צריך לענות על הפרטיות והשקט בשעות המנוחה מחד, ומאידך, לתת דרור ופורקן לפעילות אינטנסיבית של האוכלוסייה.

לגני שימושים רבים ומגוונים לגילאים השונים, כגון: אתר פעילות פנאי של ילדים, נוער, בוגרים וקשישים, מנוחה ו/או הפסקה בשעות עבודה ועוד. סוג פעילותה של האוכלוסייה המשתמשת בגן תלויה: בגודל הגן, בתכסית הצמחייה, בטופוגרפיה, במערכות הריהוט בגן — ספסלים וגדרנרות מסוגים שונים, סולמות טיפוס ממתכת/עץ על צורותיהם, חלקם אף משולבים במעברים שונים, מגלשות, ארגזי חול, ולעתים אף פסלים הניתנים לטיפוס/ישיבה ועוד. בגנים אחרים הדגש לעתים על צמחייה וספסלים, משטחי דשא נרחבים וכיו"ב.

לכל אזור קיים „מחזור חיים" כך שגנים אשר תוכננו בעבר לפעילותם של ילדים ונוער, הפכו עם הזמן לגנים בלתי פונקציונאליים עקב הזדקנות האוכלוסייה בסביבה. כך ניתן למצוא כיום גנים בהם מתקנים שונים המעלים אבק והחלודה מחוסר שימוש בהם. מאידך, ניתן למצוא גנים בהם קיים בלאי של המתקנים והריהוט לאו דווקא כתוצאה מונדליזם, אלא כתוצאה משימוש אינטנסיבי.

השימוש האינטנסיבי בגן „יוצר" הצטברות של פסולת, פסולת זו, אם אינה מפונה בהקדם, גורמת ליחס של זלזול ואדישות האוכלוסייה אל הגן, מכאן מתחיל שלב ההידרדרות של הגן על מתקניו.

גינת בשכון צבא קבע ע"י קרית שלום

למציאות שיווי המשקל לכך, כלומר, למניעת התופעות הנ"ל יש צורך בערנות של הרשות המקומית לנעשה בגנים, בתחומי הפיקוח, הניקיון והתכנון הגמיש. כידוע, הגנים משמשים אחד „מכרטיסי הביקור" של הרשות המקומית וכמובן של שכונת המגורים הסמוכה לה, והראייה לכך פיתוח וגינון אינטנסיבי של רשויות מקומיות רבות ערב מועד הבחירות.

אבי מילר
מתכנן עירוני
ויועץ אקולוגי

לפי השעון של הקיבה

אם יוצא לכם לטוס לאמריקה בחברת „טאואר אייר" ובמקרה אתם גם חוגגים ביום זה איזה יומהולדת, יום־נישואין או משהו דומה — דאגו שמישהו מאוהביכם ילשין על כך לסוכן הנסיעות. בזמן הטיסה תהיה לכם יופי של הפתעה: הדיילת תקרא בשמכם ובעודכם מבולבלים ונרגשים (מה יש? מברק מהבית?) תוגש לכם עוגה מקושטת, או סלסלת פירות, או שמפניה... חגיגה פרטית זאת היא אחד החידושים שהכניס בחברה יוסקה ריזמן מנהל הקייטרינג של „טאואר אייר".

ריזמן, יליד הונגריה, 37 שנים בקייטרינג. 14 שנה באל־על, כולל ניהול חברות בת שלה בלחבי העולם. מ־85' ב„טאואר אייר", שיש לה — נכון לעכשיו — 5־4 טיסות לשבוע מבן גוריון וכל השאר מארה"ב בעשרות קווים. הכל בג'מבו, 470 מקומות, 48 במחלקת עסקים, רגילה ומועדפת. זה כמו מחלקה ראשונה, משלמים עוד 100 או 200 דולר תמורת כרטיס ומקבלים פרח, שקית עם כלי־בית, מסכת־עיניים ומברשת שיניים סמונה במשחה, משקאות חופשי והמנה העיקרית בארוחת הצהריים מוגשת בנפרד. היא גם קצת יותר מגוונת מאשר במחלקת תיירים.

את הארוחות מספקת תמ"מ (המפעל ליצור מזון למטוסים), לטאואר ולי־72 חברות אחרות הטסות ויוצאות מבן־גוריון, בסך־הכל עשרת אלפים מנות ליום, בקיץ — כ־24 אלף. הכל כשר למהדרין, אבל לכל חברה תפריט משלה, בעצם תפריטים אחדים והם משתנים לעתים די קרובות, כי העולם מלא אנשי עסקים הטסים בתדירות של פעמים אחדות בחודש ונמאס להם לאכול תמיד אותו דבר. מרבית הנוסעים נהגים מכשר, אבל מספר המנות הצמחוניות עולה בהתמדה, עכשיו זה בערך חמש בכל טיסה — אומר יעקב אתר, מנהל הייצור של תמ"מ. עקרונית ניתן לקבל בכל טיסה כל סוג של מזון, החל ב„גלאט כושר" בהשגחת בד"ץ זה או אחר, דרך מנות טבעוניות (ירקות בלבד) ועד לדיאטה נטולת מלח. וגם מזון לתינוקות. צריך רק להודיע מראש לסוכן הנסיעות.

חיים חכם, המכהן עתה גם כמנכ"ל תמ"מ (למעשה הוא מנכ"ל תש"ת, שהיא חברת אם של תמ"מ, של אל־על ועוד) אומר שלמרות מגבלות הכשרות אין לחברה מה להתבייש לעומת קייטרינגים של טיסות בעולם. ברור שתמיד מישהו מתלונן, אי־אפשר לספק את טעמם של 400 נוסעים, אבל הרוב מרוצה. המפעל עובד בשלוש משמרות (סגור בשבת), מעסיק 350 עובדים (יהודים) ומגלגל מחזור שנתי של 15 מיליון דולר. השף הראשי, אולי הוא מהמעולים בארץ, אבל בקייטרינג המוני כזה העבודה מתסכלת. בניגוד למסעדות או לבתי־מלון כאן אף אחד לא יכנס למטבח לומר לך שנהנה מהארוחה. ויש גם בעיה של התאמת הארוחה לזמן הטיסה. מה להגיש לנוסע שעלה למטוס אחרי חצות?

יוסקה ריזמן משתדל, לדבריו, להתאים את הארוחות ל„שעון של הקיבה", חשוב מאד בטיסות טרנס־אטלנטיות, המבלבלות את האדם, בכל זאת יש סטנדרטים, לארוחות בוקר מקבלים פלחי אשכוליות, סלמון מעושן, גבינת שמנת, ירקות, יוגורט, ריבה־חמאה, עוגה ולחמניות. זה במחלקת התיירים, במחלקת עסקים מוסיפים דבש והעוגה מלאה אגוזים. גם בצהריים ההבדל לא גדול: מנה ראשונה חזה אווז מעושן עם מלון, סלט ירקות פלוס תחמיצין מנה אחרונה סלט פירות טרי. מנה עיקרית (במחלקת עסקים מוגשת בנפרד; שתשמור על חומה) מאפשרת בחירה בין בשר ועוף, נניח בין בשר ברוטב חרדל לעוף בנוסח קייב, או בין בשר בסגנון הונגרי לחזה עוף ברוטב סיני. התוספות בהתאם, משהו חלבוני (אורז, אטריות, תפודים), ירק מבושל, במחלקת התיירים המנה העיקרית — גם כן לבחירה — עומדת כבר על המגש עם כל השאר, אבל המנה הראשונה דלה יותר, משהו כמו סלט סלרי עם גזר. מכל מקום ספק אם ההבדל מתבטא ב־100 דולר, אבל אל נשכח את הפרח (על המגש) וציורים אחרים של מחלקת העסקים.

מרבית החברות מזמינות את המנות בארזיות חד־פעמיות, אם כי יש גם המפנקות את נוסעי המחלקה הראשונה בפורצלן וסכו"ם של כסף (סוויסאייר, למשל), ב„טאואר אייר" הכל חד־פעמי, ערובה לכשרות ולהיגיינה, אבל הכלים מעוצבים יפה ומי שסולד מסכו"ם של פלסטיק יוכל לבקש כלי כסף. הנגינות כלולות בחישוב הכרטיס.

(צב"ש)

עצה טובה

למי שהשריה של בגדי צמר (שמכבסים ביד) כדאי להוסיף מעט מלח (כפית לליטר מים), סגולה נגד התכווצות הצמר.

צמר בקיץ

כמו בכל שנה גם הפעם הפתיע „חותם הצמר הבינלאומי" בתצוגת קולקציית אביב 88'. קשה היה להאמין, שהאריגים המוצגים באמת עשויים צמר נקי. „חותם הצמר הבינלאומי" אינה מנסה להתמודד עם מעצבים גדולים בעולם, אלא מעבירה, מדי שנה, את המוצרים המעוצבים על־ידי מעצבים שונים (בחלקם לא ידועים) מארץ לארץ. זאת, כדי להציג את טיב אריג הצמר ואת האפשרויות הטמונות בו.

בדרך־כלל העיצובים שונים מאלה של מעצבי הצמרת. הפעם, הקולקציה היתה צנועה והוצגו בה רק פריטים מעטים. אבל זו היתה חגיגה, גם בגלל עיבוד הצמר לחומר קייצי, קליל ואוורירי, וגם בגלל העיצובים. בגדי הגברים חופשיים וקלילים. הצללית נינוחה, אין הגזמות, כמו אצל הנשים חזרו הכתפיים למקומם. כתפי הגברים מעט מרופדים. החלקים העליונים קצרים יותר ונגמרים בגובה הירכיים. הנשים נראות עירוניות ונשיות בדגמי הצמר הבינלאומי. מיני לא ראינו.

השרוולים צמודים לזרוע ורומנטי מאוד. היא תנפנפת בקצה השרוול של פרק היד. מחשופים רחבים, מותניים גבוהים, טבור חשוף, מכנסיים רחבים או קצרים, ברמודה, הצבעים בהירים, לבן טבעי, ירוק, אפור לבן. מעט פסטל של צבעי גלידה. הלוואי שהאופנה של השנה הבאה תהיה מושפעת ממעצבי הצמר הבינלאומי מישל קליין, מעצב צרפתי, מרים שפר, בנגט יעקובסון, מעצבי שוודי וריצ'ארד ג'יימס, מעצב בריטי.

חיה יוסף

סוזי קוואטרו אלופת מרוצים

„סוזי קוואטרו", הלא היא סוזן קוטולינסקי, הוכרזה כאלופת אירופה למירוצי ראלי למכוניות, השבדית בת הד־27, התחרתה במסגרת אליפות מירוצי הראלי של גרמניה, במכונית מדגם אודי 200 קוואטרו, וזכתה בסגנות האליפות. כאשר סוכמו נצחונותיה התברר, כי ניצחה באותם מירוצים, שהעניקו ניקוד לנהגים במסגרת אליפות אירופה למירוצי ראלי. לפיכך, זכתה בתואר. אגב, במירוצי המכוניות נשים וגברים מתחרים ביחד. — מסביר לנו היחצ"ן של אודי־ספורט, ושסיפק לנו את הסיפור.

סוזי היא בתו של נהג המירוצים הידוע פרדי קוטולינסקי. היא החלה ללכת בעקבות אביה, לאחר שסיימה את בית־הספר התיכון. אולם, כאשר עמדה לרכוש מכונית לקראת מירוץ ראלי ראשון בחייה, סירב האב להלוות לה את סכום הכסף שביקשה לכך. רק לאחר שראה את המכונית שבה רצתה — נעתר לה. „לעולם אל תהיי נהגת מירוצים", אמר, ופתח את הארנק.

נצחונותיה ודמותה המיוחדת על מסלול המירוצים המפרך של הראלי הביאו לה הצעות להשתתף בכתגת מקצועית „במירוצי ראלי" ביבשת אירופה. בעונת 1987 הוצע לה לנהוג על אודי 200 קוואטרו. סוזי נענתה בשמחה, אביה השיג בזכות קשריו ממנים (ספונסרים) רבים וסוזי היתה ל„סוזי קוואטרו" — המנצחת.

בצד השתתפות מוצלחת במירוצי מכוניות עובדת סוזי במועצה הלאומית למניעת תאונות של שוודיה. היא סובבת בין בתי־הספר בכל המדינה ומרצה על הסכנה שבשתיית אלכוהול לפני נהיגה. „אם אתם רוצים לנהוג מהר כמוני", היא אומרת לבני השמונה־עשרה, „בואו איתי למסלול המירוצים. זה המקום המתאים".

רגישות וצבע העיניים

רופא שיניים אוסטרלי שעקב במשך שנים אחרי התנהגות הפציינטים שלו הגיע למסקנה שקיים קשר בין צבע העיניים לבין רגישות לכאב וחרדה במבויו. העמידים ביותר בפני כאב הם בעלי עיניים כחולות, ירוקות ואפורות; הם סובלים, אבל מבליגים. בעלי עיניים חומות, לעומת זאת, רגישים ביותר ובעייתיים ביותר: הם מגלים פחד ושיסורי למפני קידוח, עקירת שן, או אפילו זריקה.

מלונה משתלבת בנוף הגינה

בתל־יצחק מייצרים מלונה דקורטיבית מאוד, לכבה עם גג אדום, משופע, אילו צמח הכלב, שיגור בה בסרטים, היה בוודאי מרגיש כמו בעליה של וילה. המלונה מיוצרת במפעל מ.ל.ס., מבסיס מוזין, והיא מיועדת לבעלי בתים פרטיים, מוקפים גינה יפה, שהגג האדום ישתלב בה בנוף. היצרן מבטיח, שהמלונה עמידה בפגעי טבע וארום ומסכונית באחזקתה. לא קיבלתי שום הודעה מהכלבים, איך זה לישון על תחתית מגוי אר.סי. (בטון משוריין בסיבי זכוכית) אבל אני מאוד מקווה, שמי שישקיע 350 ש"ח יברר זאת, יתייחס למלונה כאל מגורים, ולא כמו לפריט דקורטיבי בגינה.

הם היו בוחרים שנית להתחנך בפנימיה

יותר משליש (34.7 אחוז) מבוגרי פנימיות האגודה לקידום החינוך של משרד החינוך והתרבות נישאו בנישואין בינעדתיים, כשאחד מבני הזוג הוא ממוצא אסיה־אפריקה והאחר ממוצא אירופה־אמריקה. שיעור זה גבוה מנתוני הנישואין הבינעדתיים בקרב כלל האוכלוסייה, שהגיע לכחמישית (18.9 אחוז). כך התבשרנו מלשכת דובר משרד החינוך והתרבות.

ממצאים אלה מתגלים במחקר חדש, שערך מכון הנרייטה סאלד בירושלים, על מפעל הפנימיות של משרד החינוך, המציין בימים אלה 25 שנה לקיומו. במחקר השתתפו 1300 בוגרים. השנה מפעילה האגודה לקידום החינוך 25 פנימיות, ובהן כ־2700 תלמידי כיתות ז'־י"ב.

ממצאי המחקר, שערכה ד"ר רחל וורמן, מורים ש־73.9 אחוז מהבוגרים רכשו השכלה על־תיכונית כלשהי ו־39.2 אחוזי סיימו לימודים אקדמיים. התברר, שרמת השכלתם של בוגרי הפנימיות, בכל המחוזים, היא גבוהה יותר בהשוואה לכלל אוכלוסיית בוגרי בתי־הספר התיכוניים בארץ באותם המחוזים. עובדה זו באה לידי ביטוי בשיעור מקבלי תעודות הבגרות, בוגרי מסלולים על־תיכוניים ומסיימי לימודים אקדמיים. נמצא, ש־40 אחוז מן הבוגרים הם בעלי מקצועות אקדמיים ו־38.2 אחוז הם בעלי מקצועות הדורשים הכשרה על־תיכונית לא אקדמית.

בניתוח נתוני השירות הצבאי של בוגרי הפנימיות הוברר, ש־27 אחוז מבין הבוגרים ששירתו בצה"ל היו ביחידות התנדבותיות ואילו 37 אחוז היו ביחידות קרביות. כשליש (32.5 אחוז) מבין הבנים הגיעו לקצונה וכחמישית (17.1 אחוז) לדרגות של חוגרים בכירים (רס"ל ורס"ר).

בהתאם לדיווחם העצמי של הבוגרים, רובם המכריע (78.4 אחוז) מרוצים מאוד מן העובדה, שלמדו בפנימיות. רובם (38.3 אחוז) אף מציינים, שבהחלט היו בוחרים שנית ללמוד, בפנימיה. הבוגרים מציינים, שהפנימיות טיפחו במידה רבה את התחומים המתייחסים לקידומם האישי, להרחבת אופקיהם, לסובלנות וכבוד לזולת ולמחויבות ועזרה הדדית.

אם יתברר שרוה"מ אישר לרצוח את אבו ג'יהאד בשבון יפרשו מפדייל ושייט מהממשלה

הכנה לחיי עבודה

מיגוון בגדים אופנתיים לנערות, לכל אירוע אפשרי כולל בגדי ספורט, חוף וערב הוצגו לפי כל כללי הטקס על־ידי קבוצת תלמידות המגמה לאופנה בבית־הספר תיכון המקצועי של נעמת, בהוד השרון. התצוגה שולבה עם החלק האמנותי שהוגש על־ידי תלמידות המגמה חינוך לגיל הרך. להצלחת האירוע, תרמו ילדי הגן ממעון נעמת, ששולבו — בקטע הווי מעבודת המטפלות.

ערב כזה מסכם — לדברי מנהלת ביה"ס, צפורה נאור — חצי שנה של לימודים מקצועיים, הכוללים: שרטוט, גזרה, דיגום ועיצוב הדגם, ציור אופנה וסגנון תלבושות, טכנולוגיה של הטקסטיל, וכן ריקמה ותפירה אישית ותעשייתית. המגמה לאופנה מכשירה את התלמידות לתכנון ולתפירה של בגדים אופנתיים לכל המשפחה, כולל בגדי ילדים.

במגמה לחינוך בגיל הרך לומדים גישות בחינוך, ספרות ילדים, תזונה, משחקיה, אמנות שימושית, כלכלת־בית, וגם עבודה מעשית בגני־ילדים ובמעונות־יום ותחמונות במשק המעון. מה פירוש הכנה לחיי עבודה זו סיורים במפעלי תעשייה, סמינרים וימי עיון לתלמידות, הנערכים על־ידי נעמת, בשיתוף מועצת הפועלים ואירגון הנוער העובד. הלימודים בבית־הספר מתנהלים בכללם בהתאם לתכנית של משרד החינוך ובפיקוחו, התלמידות מקבלות לאחר ארבע שנות לימוד תעודת־גמר של משרד החינוך ותעודות סיווג מקצועי.

בתצלום: תלמידות על המסלול בבגדים שתפרו במו ידיהן.

צילמה וכתבה: חנה נדל.

שניאור וגרונדמן יובילו לקדם עולמי

ברוב מכריע נבחרו שני המאמנים הוותיקים כצוות שיוביל את נבחרת ישראל למשחקי קדם גביע העולם ★ 18 חברי הנהלה היו בעד, שניים נמנעו ורק אחד התנגד ★ שמו של מירוץ׳ לא הוזכר כלל, גם לא המערב־גרמני, אריק ריבק

יעקב גרונדמן

יצחק שניאור

ראובן חנגית

יצחק שניאור ויעקב גרונדמן — זה הצוות הישראלי שיוביל את נבחרת ישראל בכדורגל למשחקי קדם גביע העולם.

כך החליטה אתמול הנהלת ההתאחדות לכדורגל בתום דיון מוקדם של סיעת הפועל.

שני המאמנים נבחרו לאחר שיחה מוקדמת עם ראשי ההתאחדות שאול סוירי ועוזריקם מילצין. בשיחה זו נקבע כי יצחק שניאור יהיה המאמן הבכיר בצוות וקביעתו תהיה הסופית. שני המאמנים הביעו את נכונותם לאמן את הנבחרת במתכונת זו.

הדרך לאישור מינויו של הצוות עבר לאחר שיחה זו למרכז הפועל ומשם היתה דרכו סלולה לאישור הנהלת ההתאחדות.

האפשרות שהמאמן הגרמני אריק ריבק יבוא ויאמן בישראל הורדה מסדר היום לאחר שרוב החברים סברו שהמועד להכנת הנבחרת למשחקים הקדם עולמיים קצר ומאמן זר יהיה זקוק לזמן כדי להכיר את סגל השחקנים העומד לרשותו.

בכל פרק ההתייעצויות הסיעתיות ובין ראשי ההתאחדות לא הוזכר שמו של מילאנקו מירוץ׳, המאמן הנוכחי, כאפשרות שימשיך בתפקידו.

לאחר כל ההכנה המוקדמת והיסודית כבר לא היה ספק כי שני המאמנים — שניאור וגרונדמן — יזכו לתמיכה בהנהלת ההתאחדות.

שם נוסף שזכה להכרה בשיחות אלה היה שלמה שרף, מאמן נבחרת הנוער.

רבים סברו כי שרף צריך להכלל בצוות ויש לוותר על אחד המאמנים שבסופו של דבר נבחרו. אולם לבסוף היתה הדעה שיש לתת לשרף להמשיך בדרכו כמאמן נבחרת הנוער שהיא מוצלחת עד כה.

לאחר ההצבעה שהיתה מוחצת לזכות הצוות החדש: 18 בעד, שניים נמנעים ואחד נגד — הוחלט להקים צוות שיכנס למו״מ עם המאמן מירוץ׳ שיסיים את תפקידו כדי להפרד ממנו בצורה נאותה.

כן יצטרך הצוות של שני האישים מן ההתאחדות לגבש החלטה האם לאפשר למירוץ׳ להמשיך בתפקידו עד תום חוזהו בחודש אוקטובר הקרוב, או למצותו עתה כך ששני המאמנים שנבחרו — שניאור וגרונדמן יכלו לאמן כבר בעתיד הקרוב.

שניאור: שתי אליפויות וגביע

מאמן הנבחרת הטרי יצחק שניאור נולד ב־11 בדצמבר 1925. בקריירה שלו כשדורגלן שיחק בלם בשלוש קבוצות בית״ר תל־אביב (8 שנים), מכבי תל־אביב ומכבי יפו. לבש 14 פעמים את מדי הנבחרת.

את קריירת האימון שלו התחיל ב־1957 במכבי יפו מיד לאחר ששיחק בקבוצה זו. ב־1960 עבר לבית״ר ירושלים לשנה אחת, עבר למכבי שעריים לעונה אחת, עבר להפועל חדרה לעונה אחת, אחר־כך מכבי נתניה עונה אחת וב־1964 חזר למכבי יפו.

ב־1965 אימן יצחק שניאור את הכח רמת־גן ואז זכה באליפות הראשונה שלו. שניאור אימן עוד שלוש שנים את הכח לפני שחזר למכבי נתניה. ב־1971 אימן את הפועל תל־אביב אותה הצעיד לזכיה בגביע המדינה.

שנה לאחר מכן זכה יצחק שניאור באליפות עם מכבי תל־אביב ולמעשה היה זה התואר האחרון של יצחק שניאור (בינתיים...).

ב־1973 עבר לבית״ר תל־אביב, חזר למכבי תל־אביב, אימן שוב את הפועל חדרה, אימן בשמשון עבר להפועל פתח־תקוה, סוטר וחזר לשמשון, משמשון עבר למכבי תל־אביב, בני יהודה ובתחילת העונה חתם בהפועל תל־אביב.

שניאור הוא מאמן הליגה הוותיק אחרי דוד שוייצר שנולד חמישה חודשים לפניו.

שיהיה בהצלחה.

ושרף מועמד להפועל ת״א

בעקבות מינויו של יצחק שניאור כמאמן נבחרת ישראל בכדורגל מועמד מאמן נבחרת הנוער שלמה שרף לאמן את הפועל תל־אביב.

עוד שלשום בלילה כשהסתמן מצב לפיו יעזוב שניאור את הפועל תל־אביב לטובת הנבחרת נפגשו ראשי הפועל תל־אביב עם שלמה שרף שהבהיר שאין לו כוונה לחרוג את חוזהו עם ההתאחדות לגבי אימון נבחרת הנוער.

בהפועל תל־אביב מצוי שרף בראש רשימת המועמדים ולמעשה נאמר לו שהוא המאמן המועדף.

לא מן הנמנע שעוד לפני יציאתו עם נבחרת הנוער לארגנטינה יחתום שרף על חוזה בהפועל תל־אביב.

שלמה שרף
לא ימשיך עם הנוער

● ההתאחדות לכדורגל תדון בימים הקרובים בבקשה של הטלוויזיה הישראלית לשדר בשידור חי ב־14 במאי את גמר הגביע האנגלי לכדורגל באיצטדיון ווימבלי בין קבוצות ווימבלדון וליברפול.

גורי - הקמיע של משחקי המכביה ה־13
GURY 13th MACCABIAH MASCOT

גורי יוצא לדרך

[illegible]

לוין לחיפה? חלום

משה רוזנברג

אגודת הפועל פתח תקוה תשגר היום מכתב לאיגוד השופטים על התנכלות כלפי שחקן־הקבוצה אבינועם קייסי.

במכתב מציינים הפתח תקואים את ההתנכלות מצד השופטים ללא כל הצדקה כלפי קייסי שהורחק העונה כבר פעמיים ובנוסף לכך נשלפו לעברו 7 כרטיסים צהובים. הרחקתו האחרונה במשחק מול מכבי ת״א הביאה לו להרחקה משמונה משחקים.

בנושא מינוי מאמן ציין צחי וייס, סגן המזכיר: ״תוך שבוע יתבהרו העניינים. אברהם גרנט הוא המאמן המועדף אצלנו״.

חלוץ הקבוצה ניר לוין שקיבל הצעה ממכבי חיפה יכול לגנוז אותה, שכן הפועל פתח תקוה כבר הודיעה לכדורגלן שהוא לא יוכל לקבל שחרור לאף קבוצה ישראלית. בהתאם להסכם שיש ללוין עם הפועל פתח תקוה הוא יוכל לקבל שחרור בתום העונה, כפי שהיה בעונה שחלפה, רק לקבוצה מחו״ל. בשלב זה מעדיף ניר לוין שלא לתת פרסום לתוכניותיו בקיץ אם כי נראה כי גם העונה, כמו אשתקד, יצא ניר לוין לסידרת מבחנים באחת מקבוצות אירופה כדי לנסות את מזלו שם.

מאמן בריה״מ תחת פיקוח

מאמן נבחרת הכדורגל של בריה״מ, ואלרי לובאנובסקי, נדרש לעזוב את ביתו ומשפחתו שם ארוסתו זה בקייב ומשם אולם ושם יהיה תחת פיקוח רפואי.

זמנון הספורט הסובייטי סובייטסקי ספורט מסר ממוסקבה, כי לובאנובסקי אמנם התלונן מתחקי לב, אבל עליו לנוח מדי פעם ולשכב במיטתו. אסור לו לעבוד יותר עם הנבחרת מכיוון שזה עלול לפגוע קשות בליבו ובמוגו.

מרטינה שוב גברה על סאבטיני

● טניס

הטניסאית מרטינה נאוורטילובה זכתה בגביע תוך שבוע במשחק גמר הטורניר באמליה איילנד בפלורידה את הארגנטינאית בת ה־17 גבריאלה סאבטיני 0:6, 2:6.

לפני שבוע ניצחה נאוורטילובה גם כן במשחק הגמר בהילטון הד, פלורידה, את סאבטיני אבל גם המאבק היה בן שלוש מערכות.

כידוע סאבטיני ניצחה בחצי הגמר לאחר מאבק בשלוש מערכות את הטניסאית מספר 1 בעולם שטפי גראף ממערב גרמניה.

זה היה התואר החמישי של ילידת פראג השנה, בעוד שאשתקד לא הצליחה עד הופעתה בווימבלדון בחודש יולי לזכות בכל תואר שהוא.

יש לציין שזה היה נצחונה ה־13 של מרטינה ורק פעם אחת נוצחה השנה. היה זה לכריס אוורט.

משחק הגמר שהיה באמליה איילנד ארך 53 דקות בלבד.

הטניסאית הותיקה מרטינה נאוורטילובה מניפה את הגביע בו זכתה אתמול בפלורידה לאחר שהביסה את הצעירה גבריאלה סאבטיני 0:6, 2:6 (תצלום: איי.פי.)

אפריקני ניצח במרתון בוסטון

איבראהים חוסיין מקניה היה ביום שני האפריקני הראשון שניצח במירוץ המרתון של בוסטון, בן 92 השנים, לאחר שכבר ניצח לפני שישה חודשים במרתון של העיר ניו יורק.

חוסיין, בן ה־26, נאבק עד לרגע האחרון עם ג׳ומה איקאנגאא מטנזניה, אך בדקה האחרונה פתח במיאוץ וסיים את המירוץ הקשה בזמן של שעתיים, 8 דקות ו־43 שניות, שנייה אחת לפני יריבו.

ג׳ון טריסי מאירלנד הגיע שלישי בזמן של 2:09.15 שעות.

רוזה מוטה מפורטוגל ניצחה במירוץ הנשים, זו הפעם השנייה ברציפות, בזמן של 2:24.30 שעות, לאחר שהובילה במשך כל התחרות.

עוד תיקו לכדורגלני ירדן

נבחרת הכדורגל של ירדן מוסיפה להפתיע בטורניר הקדם אסייאני הנערך בקואלה לומפור כאשר סיימה שוב בתיקו אפס והפעם עם נבחרת מאליזיה המארחת.

זה היה התיקו השלישי של ירדן ופעם אחת אף ניצחה. היא צברה עד כה 4 נקודות מ־3 משחקים ותופסת את המקום השני כשהיא מפגרת בנקודה אחרי כווית שהכניעה את פקיסטאן 0:3.

פרטיזן הובסה

קבוצת הכדורגל פרטיזן, נחלה תבוסה במחזור ה־24 בליגה היוגוסלבית ע״י אוסייק בשיעור 4:1. פרטיזן מדורגת במקום הרביעי עם 28 נקודות והיא מפגרת בשלוש נקודות אחרי ולז שניצחה את ווהודינה 0:1.

הכוכב האדום בלגראד שגברה על סלובודה 1:3 תופסת את המקום השני עם 30 נקודות ומקדימה בנקודה את דינאמו זאגרב שהובסה ע״י ניקשיץ׳ 3:0.

מועדון הכרמל אלוף האלופים

יצחק אשל

קבוצת הטניס של מועדון הר־כרמל חיפה, מחזיקת הגביע, זכתה אתמול בתואר נוסף כשהוכתרה באלופת האלופים לאחר שניצחה את אלופת המדינה מכבי ת״א 0:2 במשחק המסורתי על גביע לזכר של רוני לרנר ז״ל שהיה שחקן נבחרת הדיוויס של ישראל.

שחר פרקיס גבר על משה צור 6:2, 1:6 ואוהד ויינברג גבר על ניר רקל 6:3, 6:2.

המשחקים היו במגרשי מכבי צפון בת״א ובסיומם העניקה אימו של רוני לרנר ז״ל את הגביע לקבוצה המנצחת, כן הוענקו פרסים לכל המשתתפים ע״י יו״ר איגוד הטניס דוד הרניק.

תיקו בצמרת הארצית

יוסף חכם

במאבק צמרת בליגה הארצית בכדוריד סיימו אמש בנס ציונה המוליכה קבוצת א.ס. נס ציונה ואס״א תל אביב בתיקו 20:20 (11:8).

הגליל שלף שפן: אבי מזרחי

אביהו שפירא

הפועל גליל עליון — מכבי רמת־גן 81:91 (37:47)

מי שחשב שיש אפשרות אחרת משום לא מכיר את שחקני הגליל. זה אותו. נכון שלרמת גן יש קבוצה שנשקה העיקרי הוא מלחמה ושחקניה יודעים להפעיל מרפקים אבל מרפקים לבד זה לא מספיק. מולם התייצבה אמש קבוצה עם קהל חם של 1,300 צופים אשר היו מוכנים לדבר אחד, ואחד בלבד, נצחון.

צריך היה לראות את האולם בכפר גלעדי מתרומם עם כל סל, עם כל חסימה וכל אסיסט יש לו חלק גדול בנצחון הזה.

אבל ברור שלא פחות מכך יש חלק לשחקנים. משחק שנפתח ביתרון רמת גן ונראה כאילו ההצגה מלפני שבוע חוזרת האיום לגליל רק 11 דקות. בדקות אלו עשו שחקני ר״ג במגרש כרצונם והגיעו ליתרון של 8 נקודות 19:27 בדקה התשיעית.

בשלב זה לקח מאמן הגליל מולי קצורין פסק זמן, העביר את שחקניו לשמירה אזורית, מה שנתן לקבוצה את התנופה לה היתה זקוקה.

שחקני הגליל חזרו למשחק השוטף והירוצו מתפרצות, תנועת וסלים קלים. דבר נוסף שעשה קצורין ועוד ידובר בו בעתיד הוא הכנסתו למשחק של אבי מזרחי במקום עופר פליישר בדקה הרביעית (כדאי לזכור), דבר שהביא עם סיום המחצית ל־10 נקודות יתרון לגליל 37:47, יתרון שרק צמח לו עד 22 נקודות — 49:71 בדקה ה־30 ורק צומצם ע״י רמת גן בסיום.

באשר לשחקנים. ויין פרימן היה וירטואוז ביצע 8 חטיפות, מסר 7 אסיסטים וקלע 18 נקודות. ברד ליף קלע כמו מכונת סלים, והתמיד בזמן, 21 נקודות. לנוב הגלפר כבר ״התרגל״ בגליל, ומי שעשה את הערב היה ללא ספק אבי מזרחי, שחקן ספסל אלמוני.

זה השבוע השני בו זוכה מזרחי לאשראי ממאמן הקבוצה ומחזיר. ועוד איך. ביום חמישי כר״ג עשה מזרחי עבודה טובה בהגנה. הפעם קלע 14 נקודות והשבות קלט 13 כדורים חוזרים וגם משחק ההגנה שלו היה טוב.

מחיאות כפיים, תקיעות המצו־רות ורקיעות הרגליים על ספסלי העץ נתנו רקע טוב להחלפות הידיים על הפרקט לחיבוקים, לנשיקות, בקיצור בגליל מחכים עתה למכבי תל־אביב.

● קלעו לגליל העליון: ליף 21, הגלפר 19, פרימן 18, מרשין 15, מזרחי 14, מטלון 2 וכן עטר 2.

● מכבי רמת־גן: מאיו 25, קילינג 23, בינג 16, דיקליס 8, שורצמן 6 ושילר 3.

שפטו פישר וזגול, בית צופרי בכפר גלעדי לעיני 1400 צופים.

בחצי־גמר הפליי־אוף
● מכבי ת״א — הפועל הגליל־העליון (ראשון, 24.4.88).
● הפועל ת״א — הפועל חולון (שני, 25.4.88).
מקומות 5־8
● אליצור נתניה — מכבי חיפה (ראשון, 24.4.88).
● מכבי רמת־גן — הפועל חיפה (שלישי, 26.4.88).

0:7 בליגה הצ׳כית

במחזור ה־20 בליגה הצ׳כית הביסה המוליכה ספארטאק פראג את ספארטאק הראדץ׳ קראלובה 0:7, בעוד שדוקלה פראג ניצחה בברטיסלבה את קבוצת אינטר 0:1 ומדורגת במקום השני עם 22 נקודות ומפגרת ב־12 נקודות אחרי ספארטה פראג.

הנערות לגמר האירופי

יצחק ויסהוף

נבחרת הנערות של ישראל, עד גיל 19, הבטיחה אמש את השתתפותה בגמר אליפות אירופה בכדורסל, שתהיה בבולגריה בחודש אוגוסט, כשניצחה את יוון — 52:66, לאחר 27:34 במחצית.

הנבחרת הישראלית סיימה שנייה, אחרי ספרד שניצחה את רומניה — 80:102 (41:49).

במשחק נגד יוון פתחו הנערות הישראליות בצורה גרועה. היווניות הוליכו — 2:9 ו־4:12. אלומה גורן קלעה את הסל הראשון שלה לאחר שבע דקות והצי וקבעה 6:14. החל מסל זה שעטו הישראליות לקראת הנצחון כאשר גורן קלעה עד להפסקה 14 נקודות וסיימה את המשחק עם 23 נקודות, בתוכן שלושה סלי 3.

עוד בלטו הרכזית לימור מזרחי ושחקנית הציר איריס דינרמן, אולם השחקנית מספר 1 היתה שיבולת יגל מבני־יהודה ת״א, ששלטה בכדורים החוזרים, הן בהגנה והן בהתקפה וקלטה 14 כדורים חוזרים.

היווניות צימקו בדקה ה־36 מ־43:54 ל־49:54 כאשר גורן ישבה על הספסל עם חמש עבירות, אך סיומת מצויינת של מזרחי, יגל ודינרמן הביאה את הנצחון והעליה לישראל — 52:66.

שפטו ריסטובסקי מיוגוסלביה וקלרנסדר מהולנד, לעיני 600 צופים בנתניה.

● לישראל קלעו: גורן 23, מזרחי 16, דינרמן 13, יגל 8, חדד 4 וגרינשפן 2.

● ליוון תירבו קלעו ולנטי 14, מטירבו 10 וגודמלר 9.

טורניר הנערות (סופית)

1.	ספרד	3	222־272	6
2.	ישראל	3	208־230	5
3.	רומניה	3	255־253	4
4.	יוון	3	232־183	3

הקהל שר ״התקווה״

[illegible]

והבוגרות מחר לאורליאנס

יצחק ויסהוף

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל תצא מחר לאורליאנס שבצרפת, שם תקיים בימי שישי, שבת וראשון טורניר בינלאומי בהשתתפות נבחרות פולין, צרפת, דרום־קוריאה, שבדיה וישראל.

טורניר זה יהווה הכנה לקראת אליפות אירופה שתתקיים בקאטוויד שבאיטליה בין 11 ל־16 בחודש מאי.

מאמן הנבחרת, מאוריק זלצר שהצעיד אמש את נבחרת הנערות לגמר אליפות אירופה קבע, יחד עם עוזרת המאמן יעל סוקרס, את 12 הכדורסלניות שיצאו לצרפת והן: ענת דרייפוס, זיוה רוזן, אורלי קמחי, אורלי גרוסמן, אריאלה וולף, כוכבית מקובר, רונית ריאמנט וחמש שחקניות מנבחרת הנערות לימור מזרחי, אלומה גורן, איריס דינרמן, שיבולת יגל וגליה מייק.

יו״ר המשלחת הוא נועה סקלי.

משה סיני על הפועל ת״א והפליי־אוף בכדורגל הישראלי:

אם נשחק כמו בזמן האחרון — יש סיכוי טוב שנהיה אלופים

אינני מבין מדוע נעלמו האוהדים שלנו ★ לא האמנו במפנה חד כל־כך ★ מכבי נתניה נכנסה ללחץ וזה עזר לנו ★ הפליי־אוף התחתון חסר עניין מאחר שמצבן של הפועל לוד ומכבי פתח־תקוה — אנוש

יצחק ויסהוף

הפועל תל־אביב הוכיחה בשבת כי לא משנה כיצד מתחילים את העונה, אלא כיצד מסיימים אותה. במשך 28 מחזורים איפשרו שחקני הפועל ת״א, לאלו של מכבי נתניה להוליך את טבלת הליגה, לעתים במעך נקודות גדול, אך בסיומת מצויינת חלפה על פניה. עכשיו הכל פתוח לפני משחקי הפליי־אוף.

משה סיני, קפטן הפועל ת״א, ששב לקבוצה לאחר שהות קצרה בבלגיה, לא מרים את האף יותר על המידה. סיני, כמו שאר חבריו, מאושר מהעובדה כי קבוצתו סיימה ראשונה, אך מבהיר מייד כי המשחקים המצפים לו ולחבריו, בחודש הקרוב, הם קשים פי־כמה ממה שהיו עד כה.

— האם העובדה שחמישה משבעת המשחקים הצפויים להפו־על ת״א בפליי־אוף יהיו באיצטדיון בלומפילד היא משמעותית?

● סיני: נכון שאנו מארחים ארבעה משחקים, וגם משחק החוץ נגד שמשון ת״א יהיה בבלומפילד. זה משמעותי ביותר. למעשה יש לנו שני משחקי־חוץ נגד בית״ר ת״א (באיצטדיון ברמת־גן) ונגד הפועל פ״ת. לכן התוצאות תלויות אך ורק ביכולתנו. אם נשחק היטב, כמו בזמן האחרון — ננצח. נזלזל — נפסיד.

בין הפתח־תקואים גיל סאבו (מימין) ואיתן בודניוק בועט מיקי בן־שיטרית וכובש את השער השלישי לזכות הפועל תל־אביב במשחק בבלומפילד 1:3. (צילום: אריה קנפר)

הקהל מוכרח לחזור

— האם יש לך הסבר שרק קהל מועט מגיע לצפות בכם?

● סיני: באמת איני יודע מה עובר על אוהדי הקבוצה. אנו זקוקים לאוהדים. העידוד שלהם חיוני לנו. במשחקים האחרונים התאכזבתי מכמות הצופים הקטנה המגיעה למשחקים. אבל אני בטוח כי במשחקים הקרובים, וכבר נגד הפועל חולון בשבת הקרובה, יבוא קהל רב. במשחק נגד מכבי נתניה האיצטדיון כבר יהיה מפוצץ.

— משה, עם יד על הלב, האם האמנת לפני כחודש שתשיגו את מכבי נתניה?

● סיני: לא ציפינו למהפך חד כל כך. האמנו כי אנו מסוגלים להתקרב למכבי נתניה. שיחקנו משוחרר והפער הצטמצם. מכבי נתניה נכנסה ללחץ, וזה עזר לנו. אני שמח שבמחזור האחרון חלפנו על פני מכבי נתניה והוכחנו כי השחקנים בהפועל ת״א קורצו מחומר מיוחד שלא ניזוק גם כשיש מצוקות כלכליות במועדון.

— הפועל ת״א בצמרת. האם לא יהיו תחרות לך בפליי־אוף קבוצות מרשבות כמו בית״ר ירושלים, מכבי ת״א, מכבי חיפה ובני־יהודה?

● סיני: לכל קבוצה יש משבר. כנראה שהקבוצות שציינת עוברות תקופות קשות. למעט מכבי חיפה כל שלוש הקבוצות היו בעונה שעברה קבוצות־צמרת. בית״ר ירושלים — אלופה, בני־יהודה — סגנית. קורת שיש ירידה, שחקנים פורשים, חלק לא בכושר, מחליפים אינם מתאימים וכדומה. אני מאמין כי בשנה הבאה יחול שיפור אצלן ושוב יהיו קבוצות אלו בחלק העליון של הטבלה.

בונוס של מיקום

— האם אתה מצדיק כיום את שיטת משחקי הפליי־אוף?

● סיני: בפליי־אוף העליון קיים מתח. לגבי הפליי־אוף התחתון חייבים למצוא דרך לעניין את הקבוצות. קבוצות כמו מכבי פ״ת והפועל לוד חסרות כמעט סיכויים להינצל. אבל קבוצות כמו מכבי חיפה, בני־יהודה ת״א, מכבי ת״א וביתי״ר ירושלים יכולות לשחק בעניין אם יובטח להן ״בונוס״ של מיקום. קבוצה שתסיים במקום התשיעי, למשל, תקבל סכום כזה וכזה וכן הלאה. חייבים להעניק עניין לפליי־אוף התחתון, בעיקר לקבוצות שאיבדו עניין במאבק.

״גם בפליי־אוף העליון — סבור סיני — חייבים לתת ׳בונוסים׳ לקבוצות שיתפסו מקום גבוה. אני מקווה כי את ליקויי השנה יפתרו בשנה הבאה. בסך־הכל השיטה לא רעה. צריך רק לשפר מעט״.

עובדיה בן־יצחק ישפוט בהונגריה

בהתאם לדרישת התאחדות הכדורגל ההונגרית תשגר ההתאחדות הישראלית שלישיית שופטים לשפוט במשחק הידידותי בין הונגריה ואיסלנד ברביעי בחודש הבא.

השופט הראשי יהיה עובדיה בן־יצחק וקווניו יהיו יאיר טילינגר ויעקב שיינר.

במשחק הקדם אולימפי בין יוון ורומניה ב־18 בחודש הבא, ישפוט צבי שריר וקווניו יהיו, אריה פרוסט ויצחק בן־יצחק.

סופית

19 ניחשו 14 בטוטו

19 משתתפים שניחשו 14 תוצאות נכונות, יתחלקו בפרס הגדול בטוטו, וכל אחד מהם יקבל 213,680 שקלים.

487 משתתפים ניחשו 13 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־1,775 שקלים.

7300 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־115 שקלים.

62,000 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־13 שקלים.

לאור ריבוי הזוכים בפרס החמישי הוא לא יחולק ומועבר למחזור הבא.

ההכנסה במחזור 33/88 היתה 13,752,000 שקלים, ולפרסים הופרשו 7,520,000 שקלים, כולל העברה.

המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור הבא 1,350,000 שקלים, הסכום כולל העברה.

תחנות הקבלה של הטוטו תהיינה פתוחות עד יום חמישי בחצות.

● ליגות אזוריות

גלאון בראש הפליי־אוף יואב

גלאון עלתה לראש טבלת הפליי־אוף בליגה האזורית יואב בכדורגל, לאחר שזכתה בשני נצחונות: על זיקים — 2:3 ועל גן־יבנה — 1:2.

תוצאות נוספות בפליי־אוף: יכיני — גן־יבנה 4:1; יכיני — זיקים 3:1. לגלאון 26 נקודות, לפני גן־יבנה 25, זיקים — 25, יכיני 18.

הנערים באירופה

ראובן חנגית

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל עד גיל 16 תשובץ במשחקי קדם גביע העולם באירופה — על כך החליטה פיפ״א, ההתאחדות הבינלאומית.

את ההחלטה העביר הפיפ״א להתאחדות הישראלית.

נבחרת הנוער — היום נגד חדרה

יצחק ויסהוף

נבחרת הנוער בכדורגל שתצא ביום ראשון לארגנטינה, שם תשתתף חלק במשחקים המוקדמים באליפות העולם, כשתשחק נגד ארגנטינה, פרו, פאראגוואי, צ׳ילה וונצואלה על הזכות להעפיל לגמר, שיהיה בסעודיה, תקיים היום משחק אימון נגד הפועל חדרה.

בסיום המשחק יחליט המאמן שלמה שרף על השחקן האחרון שינופה מהנבחרת.

הנבחרת שבה לפני כשבוע ממחנה־אימון, טורנירים ומשחקים באירופה (לא נוצחה באף משחק), ולכן מתלבט המאמן שרף איזה שחקן לנפות.

המוליכה בבולגריה נוצחה 2:1

בבולגריה נוצחה המוליכה ויטושה ע״י צרנו מוריה 2:1 אך ממשיכה להוליך עם 37 נקודות מ־24 משחקים ומקדימה בנקודה את בת עירה סרדום אף היא ממרעה שניצחה את ספארטאק ואריינה 1:2.

נצחון לפאנאתינאיקוס

במחזור ה־27 ביוון הביסה פאנאתינאיקוס את הצנועה בראש לאריסה 1:4.

על אף ההפסד צועדת לאריסה בראש עם 38 נקודות מ־27 משחקים ומקדימה בנקודה את עופי שניצחה את אתניקוס 0:2.

במוקד המשחקים החוזרים היום בגביע:

הפועל ירושלים תנסה להדיח את כפר־סבא

יצחק ויסהוף

ארבעה משחקים חוזרים בסיבוב השמיני בגביע־המדינה בכדורגל ייערכו היום. במוקד יפגשו במגרש ימקיא בבירה מוליכת טבלת הליגה הארצית, הפועל ירושלים, עם הפועל כפר־סבא, שסיימה במקום הרביעי בטבלת הליגה הלאומית.

השתיים סיימו את משחקן בשבוע שעבר בתיקו 1:1, לאחר 120 דקות. היום ב־3 תהיה הכרעה. אם בתום 120 דקות נוספות לא יוכרע המשחק יתייצבו השחקנים לבעיטות 11 מטר. ישפוטו יצחק בן־יצחק.

המנצחת במשחק זה תיפגש בשמינית־גמר הגביע נגד מכבי תל־אביב, או הפועל עכו, שיתמודדו היום באיצטדיון ברמת־גן. במשחק הקודם שהיה בעכו לא יכלו שתי הקבוצות זו לזו, וסיימו בתיקו 3:3. מכבי ת״א המאוכזבת מאי־הצלחתה בליגה תשליך את כל כובדה על הגביע במטרה לשמור עליו לאחר שזכתה בו בשנה שעברה. עכו, ואחרונה בליגה הארצית, תנסה להפתיע את מחזיקת הגביע, אך סיכוייה לכך קלושים. במשחק שיחל ב־3 ישפוט: עובדיה בן־יצחק.

בני־יהודה ת״א תשחק באותה שעה במגרשה בשכונת־התקווה נגד מכבי כפר־קנה. המשחק הראשון הסתיים במפתיע בתיקו 1:1. ספק אם שחקני ליגה ב׳ יהיו מסוגלים לחזור היום על הישג זה. ישפוט אריה וולף. המנצחת תשחק בשמינית־הגמר נגד שמשון ת״א.

הפועל צפרירים חולון, שהבטיחה את השתתפותה במשחקי הפליי־אוף העליון בליגה הלאומית, תפגוש במגרשה את הפועל איכסל מליגה ב׳, שסחטה מהלאומיים תיקו מפתיע (1:1) במשחק הקודם. אין לתניה ששחקני איכסל יחזרו על התוצאה הטובה מהשבוע שעבר. ישפוט: סבי אלנקווה. המנצחת תשחק בסיבוב הבא נגד הפועל חיפה.

זה שבעט בפרסלני נבעט ממשחקי סיאול

מגינה של נבחרת אוסטרליה בכדורגל מקראואל שבעט בראשו של הישראלי ירון פרסלני בעת שהיה שרוע על הקרקע במשחק הקדם אולימפי שהיה בניו־זילנד, הושעה ע״י התאחדות הכדורגל הבינלאומית לשישה חודשים.

המשחק שהיה בקרייסצ׳רץ׳ הסתיים בתיקו אפס ואוסטרליה עלתה בעקבות כך לגמר האולימפי בסיאול.

כתוצאה מהשעייה זו יחמיץ מקראואל את המשחקים האולימפיים שייערכו בחודש ספטמבר בסיאול. כידוע הבטיחה אוסטרליה השתתפותה במשחקי הגמר.

קרב מרתק באן־בי.איי על הכרטיסים לפליי־אוף

שלמה מלחי

לוס־אנג׳לס — שבוע לפני סיום הליגה הרגילה באן.בי.איי. באה״ב נותר עדיין מספר רב של שאלות ללא תשובות. האלופה, לוס־אנג׳לס לייקרס (58 נצחונות לעומת 20 הפסדים), אשר ניצחה בחמשת משחקי החוץ הראשונים, לראשונה מזה ארבע שנים, זקוקה לנצחון אחד בארבעת משחקיה האחרונים כדי לזכות בהישג הטוב בליגה.

בוסטון, השנייה (23־55), תארח הלילה את דטרויט. נצחון יבטיח לה את ההישג השני בליגה והטוב במזרח, אולם הפסד יצמצם את הפער בין השתיים לשני נצחונות. לבוסטון ישארו שני משחקי חוץ קשים.

אחרי דטרויט נאבקות שיקאגו ואטלנטה (לשתיהן 48־31) על המקומות 3־4. אם יסיימו ביחד, תהיה שיקאגו, שגברה על יריבתה 2־3, שלישית.

מילווקי (40־36) וקליבלנד (39־40) מתמודדות על המקומות 5־6, ואילו ניו־יורק וואשינגטון (לשתיהן 37־42), אינדיאנה (36־42) ופילדלפיה (34־44) משחקות על שני המקומות האחרים בפליי־אוף.

במערב נאבקות שלוש קבוצות על המקום השני: דנבר (52־27), דאלאס ופורטלנד (50־28). לדנבר רק משחק חוץ אחד ולירידתיה — שניים, אך משחק החוץ של דנבר יהיה בפורטלנד. ליוסטון (45־33) סיכויים עדיפים במאבק על המקומות 5־7 לעומת יוטה (43־35), סיאטל (42־36) וסן־אנטוניו (30־48).

המאמץ האלקטרוני של אלופת גרמניה מאיים

סאטורן קלן: אליפות או פשיטת־רגל

ישראל פז

סאטורן קלן, קבוצת תיצוג הבכירה של גרמניה בכדורסל שפילסה העונה דרך לבית־הגמר בגביע־אירופה, וזכתה בכמה נצחונות מצויינים, כמו על אלופת אירופה, טרייסר מילאנו (178:102), ברצלונה (98:103), ופרטיזן, בבלגראד (110:99), עומדת בפני שוקת־שבורה.

החברה הממאמצת, חברת האלקטרוניקה הענקית סאטורן, הודיעה כי אם הקבוצה לא תזכה העונה באליפות גרמניה היא תסיר ממנה את חסותה. פירוש הדבר: סוף הדרך.

סאטורן הגיעה אמנם לגמר הפליי־אוף, נגד לברקוזן, אבל פתחה ביום ראשון בהפסד 99:94 ליריבתה המושבעת בשנים האחרונות. מחר יתמודדו שתי הקבוצות במפגש שני, הפעם בקלן. האלופה תיקבע בסידרה של ״הטוב בחמישה משחקים״. כלומר, תצטרך לזכות בשלושה משחקים. אגב, סאטורן קלן הגיעה גם לגמר הגביע הגרמני, נגד ביירוט. אלו הן כיום שלוש הקבוצות הטובות בגרמניה.

רלף קליין, שאימן את סאטורן קלן במשך שלוש שנים, לא זכה אמנם עמה בכתר אבל זכור לטוב — כך התרשמתי בביקור בגרמניה — בין פרשני ואוהדי הכדורסל הגרמני. בעיקר מדברים בשבחו של קליין שהצעיד את הנבחרת הלאומית הגרמנית לצמרת האירופית.

ה״בוס״ כועס

עתוני גרמניה נתנו פירסום רב לצרות של סאטורן. עתון במינכן ציין כי הפעם יש למאבק על הבכורה בין שתי הקבוצות מתבל חריין, סאטורן קלן ולברקוזן, חשיבות מיוחדת מאחר שקלן עומדת בפני: ״אליפות או פשיטת־רגל״. כותרת נוספת היתה: ״סאטורן – הכל או לא כלום!״

הפצצה – לדברי כתב העתון – התפוצצה לפני ארבעה שבועות: הממאמץ פריץ ונשמידט הזהיר את המועדון כי חברתו עלולה לחדול מלתמוך בו. ה״בוס״ מאוכזב שסאטורן נחלשה משבוע לשבוע. השחקנים לא משקיעים את כל כוחם ותוא, הממאמץ על רקע מסחרי, אינו מוכן להמשיך להזרים סכומי ענק. העתון מציין כי סאטורן מקבלת מהממאמץ סכום של 600 אלף מארק לעונה.

ונשמידט הודיע לאחר־מכן כי רק אם תזכה סאטורן בכתר הגרמני ימשיך לתמוך בו.

היו שראו בפירסום התודעה, שהתקבלה בדרמטיות בגרמניה, איום על הכדורסלנים שיגבירו את מאמציהם לקראת גמר הפליי־אוף, אבל התברר שהכדורסלנים לא כל־כך נבהלו. הם קיבלו את הודעתו די באדישות.

הודעתו של ונשמידט – לדברי העתון – גרמה לכמה פניות של קבוצות המוכנות שקונצרן האלקטרוניקה יאמץ אותן. המנהל אף אישר כי שלושה מועדונים כבר פנו אליו בעקבות הודעתו הדרמטית.

מחשבה, דמיון ומעוף

העניין עדיין לא סגור. בתחילת השבוע אמר המאמץ: ״סאטורן חייבת, כדי להמשיך ולהתקיים, לזכות בתואר ולשחק בגביע־אירופה לאלופות. זה אתגר. אחרי הכל, קבוצת כדורסל עולה כ־3 מיליון מארק בשנה ולכן יש להשקיע מחשבה, דמיון ומעוף״.

העתון מדגיש כי אם המאמן האמריקני של סאטורן טוני דה־ליאו, תרכז תוצרת ארה״ב, בריאן וריק והקפטן קלאוס אדר ושאר השחקנים לא ינצחו את לברקוזן, אזי עלול מצבם להיות חמור כי המאמץ מסאטורן אינו רגיל לפלוט דברים בלתי־אחראיים. אולם באוויר לברקוזן, המאומנת ע״י קונצרן התרופות הבין־לאומי הענק, לא תוותר בקלות. בשורות קבוצה זו ישנם כמה כדורסלנים מצויינים כמו האמריקני ג׳ון גונסון ותקלעי מיכאל פאפרט (לשעבר בקלן).

אגב, קבוצה מצטיינת כמו סאטורן קלן תוחה לגבי עתידה. בגרמניה יכולה קבוצה מצטיינת להתקיים רק עם מאמץ רציני. אין שם ״כלכלה״ נוסח ישראל...

טוטו העולה ללאומית נמשך

יצחק ויסהוף

טוטו העולה מהליגה הארצית לליגה הלאומית נמשך. מכבי ראשון־לציון שהיתה אמורה להעפיל לליגה הבכירה בעקבות הישגיה הספורטיביים נענשה בזכות, בעונש הפחתת ארבע נקודות ליגה ממאזנה בעקבות חריגה מתקנון התשלומים. בעקבות זאת העפילה למקום הראשון אליצור קרית־אונו שאף היא הואשמה באי־שיתוף פעולה עם משרד החקירות החוקר עבירות מס והם ממנה הופחתו ארבע נקודות ליגה. מי שנהנתה מן החוקר היתה מכבי פתח־תקוה שזכתה בבכורה וזכות להעפיל לליגה הלאומית.

אולם אתמול עירערה מכבי ראשון־לציון בפני בית־הדין העליון של איגוד הכדורסל ושופט בית־המשפט המחוזי שאול אלוני, שישב בראש בית־הדין, החליט להחזיר את התיק לועדת המשמעת של האיגוד על מנת שחוקרי נלסון וג׳ון ויליס, שני שחקני ראשון־לציון, ישמיעו שוב את עדותם יחד עם נציג חברת החקירות. רק לאחר מכן יתכן בית־הדין החלטה סופית בעניין.

בעקבות פסיקה זו ניצבת שוב, זמנית, ראשון־לציון במקום הראשון עד שיוחלט סופית.

גם אליצור קרית־אונו עירערה אתמול בפני בית־הדין. אב בית־הדין שאול אלוני ועו״ד אורי סלונים החליטו כי יתנו את החלטתם רק לאחר שמשרד החקירות ישלים את חקירתו בעניינה של קרית־אונו, כולל חקירה של היו״ר דוד קלינסקי.

● קליעה

גיא סטריק: 400 מ־400

הישג יוצא־דופן קבע הקלע הישראלי גיא סטריק מהפועל ירושלים בתחרויות הגביע העולמי במכסיקו־סיטי, כשהשיג בריבה השישי, 40 כדור שכיבה, את מלוא 400 הנקודות. פירוש הדבר — שווה לשיא העולמי, בו מחזיקים קלעי־צמרת בעולם.

לפני ארבע שנים פורסם שגם יאיר דוידוביץ׳ השיג הישג דומה אולם הדבר לא פורסם רשמית.

אדרי ספירוב צבר 595 נקודות ודורג שמיני.

גרי ארמסט סיים רביעי באקדח חופשי, עם 560 נקודות.

בתחרות לנבחרות סיימה ישראל במקום השלישי בשכיבה, 60 כדור — 1779 נקודות.

● התעמלות

שני מתעמלים ישראלים השתתפו באנגליה בתחרויות הבינלאומיות לציון 100 שנים להקמת מועדון התעמלות האנגלי.

הישל שרון הודגה במקום השביעי בהישג של 37.45 נקודות, ממוצע של 9.39 נקודות בתרגיל רשות. יעקב לוי קבע בקרב־6 55.80 נקודות.

תן טרמפ לחייל

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581 חלקה 141, 140 רח' אחד העם, מבוקשת הקלה 2.1% משטח כל מגרש דהיינו 62.1% במקום 60% המותרים לפי תכנית רע/1/171א':
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6580 חלקה 8, רחוב הר סיני מבוקשת הקלה 9.8% משטח המגרש, דהיינו 79.8% במקום 70% לפי תכנית מפורטת רע/1/273.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה לתכנון ובניה

ועדה מקומית לתכנון ולבניה
גליל מרכזי
שווקים שוק עירוני עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי — עכו
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה/שמוש חורג, בבניה בתיק מס' ד"ר 1123/87 ע"י מר אחמד + מחמוד סעיד בוקאי במקום כפול ובגוש 19609 חלקה 52 מגוש ג'.
מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד.
כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית לפי הכתובת: שווקים שוק עירוני, עכו מול מכבי אש.
משה סלע, יו"ר הועדה

הועדה המקומית
לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6614 חלקה 263, ברחוב קוממיות 38 המסומנת כאזור מגורים מיוחד בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה ובנסיה בלתי ניכרת מתכנית בינוי מאושרת.
ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. דהמן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה 6% ברחוב אליהו חכים מס' 44־40 גוש 6631 חלקה 185.
תיק בנין 2197־001/1
בקשה מס' 880265
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

מחוז הצפון
מרחב תכנון מקומי
מחוזי צפון
ניתנת בזה הודעה בדבר חריגה עפ"י סעיף 149—151 לחוק התכנון והבניה שהוגשה להקמת דיר צאן, מתבן, מחסן חקלאי וגרר בגוש 16582 חלקה 48, בשטח של 552.
את ההתנגדויות להתרת שמוש חורג הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון, משרד הפנים בית הממשלה נצרת עליה.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום בשעות קבלת קהל.
עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה צפון

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי **קריות**
הודעה בדבר הפקדת שינויי תכניות מפורטות
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות, הופקדו, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, התכניות הבאות:
1. שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "תכנית מס' ק/281 — צרה גנוסר", השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10421, חלקות 3, 5 וחלקי חלקות 29, 31. עיקרי התכנית: 1. קביעת שטחים למגורים מיוחד, מגורים ג', מבני צבור, מסחר, מרכז ספורט. 2. שינוי במערכת הדרכים וקביעת שטחים צבוריים פתוחים. 3. קביעת תנאי בניה. 4. איחוד וחלוקה מחדש.
2. שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "תכנית מס' ק/326 — שינוי לתכנית מפורטת ג/861 ולתכנית מפורטת ג/581".
השטחים הכלולים בתכנית: גוש 10421, חלקות 2, 3, 27 וחלקי חלקות 29, 31. עיקרי התכנית: 1: קביעת שטחים למגורים ולתעשיה; 2. קביעת תנאים מיוחדים למניעת מטרדים; 3. שינוי במערכת הדרכים.
תכניות אלה מהוות שינוי לתכניות הבאות: 581 (ק/258) ארמות צור שלום — 661 (ק/259) שינוי ייעוד חלקה 27 בגוש 10421 לאזור תעשיה משפיעות על תכנית ק/130 — תכנית מתאר קרית מקום: צפון קרית מוצקין ובית הרשת "קליל".
על מעונין בשינויי התכניות רשאי לעיין בהם, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינויי התכניות וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינויי התכניות במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. תצהיר יותן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזנר,
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז הצפון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' ממ/3050.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: גבעת שמואל, גוש 6185 חלקות 216. עיקרי הוראות התכנית: קביעת קוי בנין למבנים קיימים עפ"י תשריט וחלוקת השטח למגרשים.
כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל זכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בצירוף תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש,
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

טלוויזיה

(פ) כתוביות מיוחדות לקויי שמיעה

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ה': חילוק ארוך (כ). 08.40 ראשית הקריאה: בלי סורות: חיריק 4. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון. גיאומטריה: הזווית (בתרגום לערבית). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רחוב סומסום: משפחת היפה. 11.00 צרפתית (על יסודי). 11.15 חשבון ה': השארית בחילוק. 11.30 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ: ליד הנחל (כ). 12.00 גיאוגרפיה (דט) חופיה של אמריקה הצפונית. 12.25 ספרות (על יסודי) טוקבו: דליקה באסם. 13.00 מוסיקה (העשרה) קולות וצלילים: צלילי הנשימה. 13.30 מדעי הטבע: תעלומה בכוורת. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע נצחונותיו של איש ושמו סוס. סיפור המאבק של שבט הסו בפלישתם של מחפשי הזהב הלבנים "לגבעות השחורות" של האינדיאנים. 15.55 פלפר נחמד: פרחים לחג העצמאות. 16.20 ערי הזהב הנסתרות. פרק 3. 16.50 40 עד כאן מידע הסטורי מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש, מנחה אילנה דיין. 17.30 זנב לחדשותיו רמו התקלקל. 17.50 מרובעים. שאלה למחשבה. 18.20 קטנטן, סרט הנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 המוזיאון הגדול בעולם. פרק ד': הים התיכון: רומא. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 טכס פתיחת יום הזכרון לחללי מערכות ישראל ברחבת הכותל המערבי, במעמד נשיא המדינה והרמטכ"ל, בהשתתפות אלופי צה"ל בכל הזמנים ובעלי עיטור הגבורה. 20.15 הבחור הגבוה במגבעת השחורה. סיפור חייו ומותו של אברהם לייב תיומן שנפל במלחמת השחרור במערכה על הקסטל. אברהם היה בן למשפחה מן היישוב הישן, חבר הנוער האגודתי, שבגיל צעיר התגייס להגנה וגייס רבים מבני הנוער החרדי. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 בני חורין. 22.35 שירי זכרון. 23.15 חליל. מיתה לחליל שכתב ליאונרד ברנשטיין לזכר של ידין טננבוים ז"ל, שנפל במלחמת יום הכיפורים בתעלה. הקונצרט נערך בבריכת השולטן, ב־1981 עם ז'אן פייר רמפל והתזמורת הפילהרמונית בניצוח המלחין. באולפן משוחח דויד ויצטום עם אחותו של ידין טננבוים, ועם המורה שלו, החלילן אורי טפליץ. 23.45 ספוטו של מקום. מבט אל שער הגיא. חדשות.

ערוץ 2
18.30 וורק. 19.00 שירת חייהם. 19.30 שלווה גדולה. 20.00 העברה בשידור חי של טקס פתיחת יום הזיכרון לחללי צה"ל מרחבת הכותל המערבי. 20.20 דרמה לטלוויזיה. העקידה.

רדיו

קול המוסיקה
06.02 "צלילי בוקר". 07.08 "בהאזנה ניגונית": פורה: פליאס ומליסנד שונברג: הסמפוניה החמישית: קוראי; האוי יאנוש. 09.00 קונצרט בוקר הידן: שלישיית מסנתר בריטן סמפוניה פשוטה בלוך: שלמה ברהמס פשויות מס' 2 מהלר סמפוניה מס' 5. 11.57 "פינת השיר" משירי חיים גורי. 12.00 "מן הסרטיה" ובוזיק: המישיה לכלי קשת במי־כמול מוזר אריאנה; רביעייה ברה מינור. 15.00 "בהאזנה ניגונה". דבוז'ק: סקרצו קפריצ'וזו אופ. 66 רספיגי: הצפרים גריג: קונצ'רטו לפסנתר בלה מנור גריג: סוויטה "הגודה יורוסלפר" אופ — 2. 15.30 "מוסיקה צעירה". 16.00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" רביעיית אאורין (קתרין גאריה, סופרן/לאונרד שטיין פסנתר) א.ג. שנרנברג: רביעייה לכלי קשת מס. 1 עם סופרן סולו קרנק: 5 שירים לפי פיוטים של פרנץ קפקא א. שנאבל: שלישייה לפסנתר כנור וצ'לו. 17.30 "קולות" להקת "האמבריות המודרנית" מונטוורדי ושרפנטייה. 18.00 "מגרף התקליטיה". 18.00 "פרקי שירה ונגינה" קסטלנאוברוסקי "קינה", לאורגן צבי אבני: מוסיקה ל־4 קבוצות קמריות, ויולה־סולו וקרינן לטלים מאת יהודה עמירי בארגנו: אראגנו לכלי־קשת יוחנן בוזכו: "קינה" לחליל ולתזמורת פורתו סאראן יצחק אורלי "קנטטת אבל" ראבלי "קדיש", לכנור ולתזמורת. 20.06 "פרקי נגינה". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "קונצרט מוקלטות חגז. הסימס. ים רשה"ש יוסף טל: "מסדר הנוקלים" בטהובן: סימפוניה מס. 3 רחמנינוב: קונצ'רטו מס. 3 לפסנתר ות. 22.30 "אראנז'" פרקי ארנז' מאת מוצרט, אלבינוני, סטרווינסקי, אנגל, באך, מטיאלי, פרטיני, רספיגי, הלוה, ברבר, בסטוכן ובורוה.

רשת א'
07.30 "רדיו־קל". 08.05 "חוגה", עם בני הגדל. 09.05 "טלרדיו" מידע למאזינים. 10.05 "שיריקור", מחלות ושירים. 11.05 "פניני בוקר" עם גרעון הוד. 12.05 "מעורב ימתיכוני". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר" לילדים ונוער. 15.30 "שיר לדרך", שירים ממזרח, ממערב וגם משלנו. 16.05 "מועדון שעון הזהב", מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 "צבעי הקשת" "שירים ממזרח אירופה". 18.05 "מנחת ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "שירים עבריים".

רשת ב'
07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" עם יואב גינאי. 12.10 "אלף־אלף־בית", עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום", חדשות וסמונים. 14.06 "לראות או לא לראות", יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק", הווי והומור. 15.05 "תוצרת הארץ", שירים עבריים. 15.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 16.05 "יומן כלכלה". 17.05 "רגעי קסם". 18.06 "שירים מפולפלים". 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עולם חדש", מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.01 טקס פתיחת יום הזכרון לחללי מערכות ישראל וצה"ל שידור חי מהכותל המערבי. 20.15 פרקי תפילה. 20.30 "שירים נוגים". 22.05 "נר זכרון". 00.15 שירים עבריים.

גלי צה"ל
06.05 צלילי בוקר. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 "מוסיקה", עם אודלי יניב. 10.05 "עשר" שירים עבריים. 11.05 "נכון לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "דו רה, יומי". 13.55 "40 לאחור", סיפור היום בתש"ח. 14.05 "פגישה יומית", עם יצחק בן־נר. 15.05 "שירים לחג", עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, סינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 19.05 משירי ארץ אהבתי. 19.55 פינה חמה ללבי". 19.57 בחורעות לחיילים. 20.05 צפירה וטקס פתיחת יום הזכרון לחללי צה"ל מהכותל המערבי. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שירים עבריים. 22.05 "מילים מרברות על מוות" סיפורה של מציאות ומלחמה שורה בה (ש"ח). 23.05 "ומאז לא נודעו עקבותיו" על היחידה לאיתור נעדרים. 00.05 "ור מרגניות", שירים עבריים. 02.00 שירים אל תוך הלילה. 05.00 צלילי בוקר, שירים עבריים.

רשת ג'
06.04 "חזרה לאושר". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "מה, כבר תשע?". 10.05 "דברים טובים". 11.05 "שבעים מי יודע". 12.05 "אהבה יומיומית", עם יוסי סיאם. 13.05 "רק בימי חול", עם מנחם פרי. 14.05 "לי ולך", שיר וברכה. 15.05 "חדש, חריש ומחודש". 16.05 "נעימה וזמר". 18.06 "שירים משלנו". 20.06 שירים עבריים.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הסיציליאני 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: מוכת ירח 9.30 ,7.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30,7.00 ,4.30
בית ציוני אמריקה:
יופיו של החטא 9.30 ,7.15
גת: שאלה של שפיות 9.00 ,6.00
גורדון: בצילו של הלם קרב 9.30 ,7.00
דקל: חשוד 9.30 ,7.00 ,5
דרייב אין: הבטלנים 7.45
סקס 12.00
הוד: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15 ,5
לימור ורשו: ריקוד מושחת 9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: ת"א לוס אנג'לס 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לוירי איב 9.30 ,7.15 ,2,12
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: אימפריית השמש 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: הקיסר 9.45 ,7.40 ,4 ,2 ,11
חן 4: מעקב צמוד 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אי אפשר לקנות אהבה 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11
שחף: מוכת ירח. 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הנרדף 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: עניין שולי 9.35 ,7.00 ,4.30
לב:
לב 1: תופשה בכפר 10.00 ,7 ,5 ,2
לב 2: סובלנות 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 3: מלאכים בשמי ברלין 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: המבצר הנסתר 10.00 ,7.50 ,5 ,2
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00 ,9.00

רמת־גן
ארמון: שאלה של שפיות 9.30 ,6.40 ,4
לילי: ת"א—לוס־אנג'לס 9.30 ,7.15
רב־גן:
גן 1: מעקב צמוד 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: אמפריית השמש 6 ,9
גן 3: וול סטריט 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הקיסר האחרון 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: לוחמי התופש 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: אי אפשר לקנות אהבה 9.15 ,4.30
רון: חשוד 9.00 ,7.00 ,4.30
כפיר: מוכת ירח 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: וול סטריט 8.30
מיטשל: חיזור גורלי 9.15 ,7.00
סמדר: ריקוד בחשיכה 9.15 ,7.00
תבורה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: עבודה בעיניים 9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
להצגות ילדים 21.45 ,18.45

חיפה
אורה: להצגות ילדים 8.15 ,7.00 ,4.30
חן: אי אפשר לקנות אהבה 9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: עבודה בעיניים 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: חיזור גורלי 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: ריקוד מושחת 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: מוכת ירח 9.00 ,6.30 ,4
רב־אור:
רב־אור 1: מעקב צמוד 9.15 ,6.45
רב־אור 2: הקיסר האחרון 9.15 ,6.00
רב־אור 3: החשוד 9.15 ,6.50
אורלי: יופיו של החטא 9.15 ,6.45
קרן אור ומודריש:
וויתנייל ואני 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: הסיציליאני 9.10 ,7.30 ,5.00

נתניה
שרון: ריקוד מושחת 9.15 ,7 ,5

חולון
סבוי: חיזור גורלי 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: שאלה של שפיות 9.00 ,6.00
ארמון: ת"א לוס אנג'לס 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: אי אפשר לקנות אהבה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה
היכל: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15

פתח־תקוה
היכל 1: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: חיזור גורלי 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: הנרדף 9.30 ,7.15

עפולה
מוסתרון: הזעקה לחופש 9.00

ראשון־לציון
רון 1: עבודה בעיניים 9.30 ,7.30
רון 2: מוכת ירח 9.30 ,7.15

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3
חולון
אהרון — הופיין 52
ירושלים
נווה יעקב — מ. מסחרי, נווה יעקב
נתניה
מקסים — סולומון 2
פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר
תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19
קופ"ח — אמסטרדם 7
חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 35

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'—ה' 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'—ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.30. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית חולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים
בקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'—ה' 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־453500, 03־435500.
יד ביד — ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ירושלים — 02־243358, ת"א — 726037 (24 שעות), חיפה — 04־229488 (11.00—20.00), גליל מערבי — 04־922222.
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ד' ה' — טל. 222722.
"קו פתוח" — ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־281680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות והחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523366. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל' 294869, 03־285822.
מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־5261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335816
ער"ן כפר־סבא — 052־913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
פיקוד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111, לוד, רמלה — 101, טל' 221032, אשקלון — טלפון 065־35334, טבריה — 101, טלפון 04־951401, נהריה — טל' 04־923333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767

ערב יום הזיכרון, מספר חללי צה"ל מקום המדינה — 16,450

טקס הסרת הלוט מעל שלט זיכרון לחללי הקרבות על משטרת צמח והאזור, במלחמת העצמאות נערך אתמול, במלאות 40 שנה לקרב על משטרת צמח. בתמונה: זאב שור ראש המועצה האזורית עמק הירדן, מביט בדן פרומקין – מי שהיה מפקד הפריצה למשטרת צמח, ובאביבה קורצ'יק – אלמנתו של רפי קורצ'יק, החבלן של הכוח הפורץ, שנפל בקרב זה, מסירים את הלוט. (צילום: ליאון מינסטר)

אבי בניהו

על פי נתוני משרד הביטחון, יותר מ־16,450 חיילי צה"ל בסדיר ובמילואים, נפלו בעת ביצוע משימה צבאית, בתאונות דרכים, מחלות וכו'.

מאז נסיגת צה"ל מלבנון ביוני 85' עד ראשית 88' נפלו 442 חיילי צה"ל בסדיר ובמילואים במשימות צבאיות ומסיבות אחרות.

ערב יום הזכרון מונה משפחת השכול של מדינת ישראל 23,971 איש, מתוך זה 3,100 אלמנות, 3,698 יתומים, 3,880 הורים שכולים בודדים ו־9,726 משפחות שכולות.

כמו כן, מטופלים כיום 49,835 נכי צה"ל בדרגות פציעה שונות.

הערב ייפתח יום הזכרון לחללי צה"ל במערכות ישראל, בצפירה שתישמע ברחבי המדינה. ברחבת הכותל המערבי ייערך הטכס המרכזי. מחר ב־11.00 בבוקר תישמע צפירת זיכרון, ובחלקות הצבאיות בבתי־הקברות יתקיימו עצרות זיכרון, בהשתתפות ראש הממשלה, סגניו, ושרי הממשלה. השנה יציב צה"ל על כל קבר נר זיכרון מיוחד.

8,000 בני נוער תלמידי בתי־ספר וחניכי תנועות נוער ימסרו היום את שי הזיכרון של שר הביטחון למשפחות ששכלו את יקיריהן.

שי הזכרון שמעניק רבין השנה הוא לוח אלומיניום מוזהב וממוסגר, ועליו מגילת העצמאות. כל לוח נושא שמו של חייל שנפל במערכות ישראל, והוא מוקדש למשפחה השכולה בחתימתו של שר הביטחון.

טקסי זיכרון ברחבי הארץ

ראש הממשלה, יצחק שמיר, ישתתף בטקס שייערך בהר הרצל בירושלים, ממלא מקומו, פרס ישתתף בטקס בחיפה, השר יצחק נבון, ישתתף בטקס ברחובות, השר דוד לוי ישתתף בטקס בצפת והשר יצחק רבין ישתתף בטקס בקריית שאול בתל־אביב.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל יסתיים בטקס הדלקת המשואות שייפתח בשעה 19.45 על הר הרצל בירושלים, ובו ישתתף יו"ר הכנסת שלמה הלל.

טקס אזכרה ממלכתי לחללי צה"ל יתקיים היום בשעה 17.30, בבית "יד לבנים" (ליד בית החייל) בירושלים.

הטקס יערך בהשתתפות משפחות שכולות, ראש הממשלה, ראש עיריית ירושלים, אלוף פיקוד מרכז, הרבנים הראשיים ונכבדים אחרים.

אזכרה באיטליה לחללי הבריגדה

מטוס מיוחד של חיל־האוויר יטיס משלחת ישראלית לטכס אזכרה לחללי הבריגדה היהודית באיטליה. המשלחת תכלול את בני המשפחות של חיילים יהודים שנפלו במלחמת העולם השנייה בשורות הצבא הבריטי.

במשלחת ישתתפו גם נציגי איגוד החיילים המשוחררים, ונציגי משרד הביטחון. את מבצע ההטסה והאזכרה מארגנת היחידה להנצחת החייל במשרד הביטחון.

קורפו טרפד בוועדה, שני מינויי קונסולים של פרס

דלית שחורי

חבר ועדת השרים למינויים בשירות החוץ, השר חיים קורפו, סירב להצביע בעד אישור שני מינויים פוליטיים ביוזמתו של פרס בשירות החוץ: העיתונאי שמואל שגב לקונסול כללי בטורונטו, קנדה, ויו"ר המחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה. ישראל גת, לקונסול כללי בלוס אנג'לס.

קורפו דרש, שלפחות אחד משני המינויים יומלץ על־ידי ראש הממשלה. בשל עמדתו והיעדר רוב בוועדה, לא אושרו המינויים.

תביעתו של קורפו היא תקדים, שכן על פי הנוהל שגובש בין פרס ושמיר, נדרשה עד כה הסכמת ראש הממשלה רק לגבי המינויים העיקריים בשירות החוץ כגון שגריר ישראל בוושינגטון ובאו"ם.

עמדת קורפו הובנה כהיתגרות, על רקע הבחירות הקרובות. מעריכים, כי המינויים יאושרו בישיבתה הקרובה של ועדת השרים, והיעדר הרוב היה זמני בלבד.

משרד הביטחון יוציא סדרת תרגומי „דע את אויבך"

אבי בניהו

הוצאת "מערכות" וההוצאה לאור של משרד הביטחון שמים השנה דגש מיוחד על תרגום מערבית של ספרים שכתבו גנרלים ואישים מצבאות ערב ומארגוני המחבלים.

המכללה לביטחון לאומי ובתי־הספר לפיקוד ולמטה (פו"ם) החליטו לכלול את הספרים בתוכנית הלימודים, כספרי חובה.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בתל־אביב מסר עורך "מערכות", אל"מ אורי דרומי, כי כמה ספרים כבר תוצאו בסדרה זו (כולל סיפרו של גנראל שאזלי על חצית התעלה ב־73') בקרוב ייצא לאור ספרו של שר ההגנה הסורי מוסטפא טלאס על "הפלישה הישראלית ללבנון" (500 עמוד), בו הוא טוען כי למרות הבדל ביחסי הכוחות, הצבא הסורי מרוצה מתוצאות הקרב עם ישראל ביבשה.

כמו כן עומד לצאת סיפרו של ראשיד חלאד "המצור". ראשיד חאלד ישב עם יאסר ערפאת בבונקר בביירות כשישראל הטילה מצור על העיר ב־82'.

משרד הביטחון יתקשה להעביר שכר סופרים לכותבים, אבל לדברי דרומי, "הוסבר לי שלגבי ארצות אויב אין בעיה של זכויות יוצרים."

אושר מינוי מאיר שמיר למנכ"ל משרד החקלאות

דני בירן, יוסף גלילי

הממשלה אישרה אתמול את מנויו של מאיר שמיר למנכ"ל משרד החקלאות. עד כניסתו לתפקידו החדש, בסוף מאי, ימשיך שמיר בתפקידו כמנכ"ל משרד הקליטה, בו הוא מכהן זה ארבע שנים.

מאיר שמיר מחליף את מאיר בן מאיר, המסיים את תפקידו לאחר שמונה שנים. יועצו של שר הקליטה, יוסי קוצ'יק, מועמד להחליף את שמיר במשרד הקליטה.

אלתא פיתחה מכ"ם חדש לגילוי כוחות על הקרקע

חיים מרגלית

מכ"ם חדש לגילוי כוחות קרקע בטווחים בינוניים נחשף לאחרונה על־ידי חב' אלתא, שהיא חברת־בת של התעשייה האווירית. המכ"ם מותח על־ידי איפיונים ודרישות של צה"ל, ומצויה במרקע תצוגה, שעליו מופיעה תמונה ברורה, הניתנת לפענוח קל גם על ידי מפעילים לא מיומנים.

מערכת המכ"ם מסוגלת לאתר טנקים במרחק 30 ק"מ, רכב בינוני עד 20 ק"מ ואנשים עד 10 ק"מ בכל מזג אוויר. שני חיילים מפעילים את המערכת בתוך 10 דקות מהצבתה, וניתן להתקינה על רכב משורין או במקום קבוע.

2 חברי „יש גבול" למאסר על סירוב לשרת בשטחים

מנחם ענברי

שני חברי "יש גבול" נשפטו שלשום למאסר בפועל על סירוב להשתתף בריכוזי בשטחים. רב"ט יגאל ווגה בן 36, נשפט ל־21 יום, והב"ט איזיקסון בן 27, נשפט ל־28 יומן לבתי כלא צבאיים יושבים כ־9 חיילי מילואים סרבני שירות.

חסות מתנדנדת לכנס עולים — דיניץ לקח, צור נתן

שלמה מלוצקי

שר־הקליטה, יעקב צור, יעניק חסותו לאירוע המרכזי של חגיגת ה־40 לעליה מאמריקה הלטינית שיערך בשבת, ה־14 במאי, התנהלה הציונית הסירה את חסותה מהאירוע בהחלטה של הרגע האחרון שקיבל היו"ר, שמחה דיניץ, בטענה של חילול שבת.

אורי גורדון, יו"ר המחלקה לעליה וקליטה בסוכנות היהודית, התעלם מהחלטת דיניץ על הסרת החסות, והחליט להצטרף לשר צור במתן החסות.

על העימות ואפשרי עם ההנהלה הציונית, ובעיקר עם הדתיים, השיב גורדון: "צריך לגמור עם הצביעות. התאחדות עולי אמריקה הלטינית רשאית לארגן כנס לעשרות אלפי חבריה והחילוניים ביום המנוחה היחיד שנותר לציבור של אנשים עובדים."

בעקבות פרסום הפרשה הודיעו שרים וחברי כנסת רבים על השתתפותם בכנס, שיערך ביער בן־שמן.

הכנסת התכנסה בפגרתה, כדי לאשר את צירופם של גור וארנס לממשלה

ח"כ יציב: זחילה כפולה לשררה ● ח"כ שריד: משונה, הספינה טובעת והעכברים רצים לעלות על סיפונה

מוטי בסוק

הכנסת אישרה אתמול, בישיבה מגרת מיוחדת, את צירופם של משה ארנס (ליכוד־חרות) ומוטה גור (מערך) לממשלה, כשרים בלי תיק.

ראש הממשלה שמיר ביקש את אישור הכנסת בשם הממשלה. מיד אחר־כך נמסרה רשות הדיבור לדוברי הסיעות השונות. שרה דורון (ליכוד־ליברלים), טענה כי בשם הדמוקרטיה יש צורך בממשלה מורחבת, גם של 25 שרים, ויש לברך על צירופם של שני השרים החדשים־ישנים, בעיקר בשל מומחיותם בנושאי צבא וביטחון. יעקב גיל (מערך), טען כי תוספת שני שרים בלי תיק לשלושת הקיימים, היא תופעה בזבזנית ובלתי נסבלת, על חשבון הציבור.

ח"כ גדי יציב אמר, כי אפשר להבין את הצטרפותו של ארנס לממשלה הכושלת ואוכלת, הדרך הזאת, אבל מה עושה שם מוטה גור? זו ממשלה הבנויה כדי להחמיץ את השלום, והתוכנית הכלכלית שלה היא אנטיתזה לכל מה שמוטה גור מאמין בו. קיימת כאן זחילה כפולה לשררה, מתוך ידיעה שאי אפשר יהיה להגשים בעזרתה שום עיקרון ושום תוכנית פעולה".

ח"כ יוסי שריד גילה תופעת טבע משונה: "הממשלה הזאת היא ספינה טובעת שהעכברים אינם בורחים ממנה, אלא להיפך, רצים לעלות עליה. מישה ארנס הוא כפילו של שמיר, ומוטה גור הוא כפילו של רבין, ושניהם מאמינים כי מותו של אבו־ג'יהאד אחד יכבה אינתיפאדה שלמה."

גרשון שפט מהתחיה גינה את תרבות השלטון של המערך והליכוד, "הולכים ותורים, כופים ויושבים". ומאיר וילנר הסביר שחד"ש תצביע נגד צירופם של שני השרים לממשלה העלולה להביא מלחמה מסוכנת מקודמותיה.

אמנון רובינשטיין משינוי אמר, כי לנוכח השיתוק המדיני שאוחז בממשלה הוא אינו מצטער על התפטרותו ממנה. לדעתו, הצורה שבה חוזרים גור וארנס לממשלה, ללא צורך, טעם או סיבה, תגדיל את הזלזול בפוליטיקה.

ברוב קולות הקואליציה אושר המינוי. מיד אחר־כך נשבעו ארנס ואחריו גור אמונים.

● כוח של שוטרי משמר הגבול ותחנת זבולון איבטח אתמול ביצוע צו הריסה שיפוטי של סככת מוסך שנבנתה ללא רישיון בצידי כביש קרית אתא־שפרעם.

● שר־הביטחון יצחק רבין פנה אל נספח צה"ל בארצות־הברית, אלוף עמוס ירון, וביקשו להניח זרי פרחים ולקיים טכסי זכרון ליד קברותיהם של צ'ארלס אורד וינגייט ("הידיד") ודוד מרכוס (מיקי סטון) ביום הזכרון לחללי מערכות ישראל.

● משרד־הביטחון הגיע להסכם עם רשות הדואר בעניין משלוח דברי דואר חיילים. ההסכם הושג בתום משא־ומתן שנמשך מספר חודשים.

הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לאשר שימוש חורג למתן הקלת בניה בגוש 6380 חלקה 152 ברח' איכילוב מס' 4. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מסחרי. למרפאת שיניים כדירת מגורים בקומה א' לתקופה של שלש שנים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, רשאי להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ר. תבורי,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — פ"ת

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
"שרונים / צפון השרון"
נתניה 42402
רח' שטמפפר 5 טל: 053-336578 ת.ד. 2171
שעות קבלה:
בימי א' ו־ה' בשעות 8.00-12.00 בימי ד' בשעות 15.00-17.45 אחה"צ
N00324

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

א. הודעות בדבר אישור שינוי תכניות מתאר מקומיות.

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:

1. שינוי תב. מתאר מקומית הצ/1-78/1.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8018 חלקה 75, אבן יהודה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: חלוקה למגרשים באיזור מגורים א', קביעת שטח ציבורי פתוח, התווית דרך גישה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט פירסומים מס' 3347 התשמ"ו עמ' 2294 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 11.6.86 ובעתון ערב מעריב מתאריך 10.6.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 10.6.86.

2. שינוי תבנית מתאר מקומית מס' הצ/4-1/82.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7815 חלקה 242, קדימה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קו בנין.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 5312 התשמ"ו עמ' 1550 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 10.6.86 ובעתון ערב מעריב מתאריך 10.6.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 10.6.86.

3. שינוי תבנית מתאר מקומית מס' הצ/4-1/78.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7815 מגרשים 45, 46 רח' ז'בוטינסקי קדימה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: הרחבת דירות במסגרת שיקום שכונות.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3230 התשמ"ו עמ' 2972 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 26.11.86 ובעתון ערב מעריב מתאריך 26.11.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 26.11.86.

4. שינוי תבנית מתאר מקומית מס' הצ/5-1/43.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7800 חלק מחלקה 265 מגרש 131, תל מונד.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קוי בנין והקמת בית דו משפחתי.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3429 תשמ"ז עמ' 1060 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 25.3.87 ובעתון בוקר נוסף מבט מתאריך 25.3.87 ובעתון בוקר בשפה העברית על המשמר מתאריך 26.3.87.

5. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/7-1/11.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7662 חלקה 11 מגרש 25 מועצה מקומית קלנסואה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קוי בנין לפי מצב קיים לבנינים הקיימים, בנית 2 בנינים על מגרש והמרת יעוד שטח ממגורים ג' לציבורי פתוח.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3394 תשמ"ז עמ' 85 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 5.2.87 ובעתון ערב מבט מתאריך 8.2.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 5.2.87.

6. שינוי תבנית מתאר מקומית מס' הצ/7-1/1368(1).
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7861 חלקות 27 (חלק) מגרש 2057 קלנסואה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קו בנין, אחוזי בניה, הוראות בניה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3429 תשמ"ז עמ' 1060 ובעתון בוקר הצופה מתאריך 5.2.87 ובעתון בוקר נוסף מבט מתאריך 28.2.87 בשפת העברית על המשמר מתאריך 5.2.87.

7. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' צש/6-22/11.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 8000 חלק מחלקה 1 מגרש 2128 צור משה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי קו בנין קדמי.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפירסומים מס' 3075 התשמ"ד עמ' 2898 ובעתון בוקר על המשמר מתאריך 21.6.84 ובעתון ערב חדשות מתאריך 21.6.84 בשפה העברית הצופה 21.6.84.

שינויי התכניות האמורות בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, הופקדו במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, וכל המעוניין רשאי לעיין בהם, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שוש
יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

פרופ' נאמן שעבר ניתוח השתלת כבד תובע להכיר בו כנכה צה"ל

טוען כי עירוי דם שקיבל לאחר שנפצע במלחמת השחרור גרם להתפתחות מחלתו

יואב אביב

פרופ' אליהו נאמן מהטכניון בחיפה, שבגופו הושתל כבד במרכז להשתלות כבד בפיטסבורג שבארה"ב, תובע להכיר בו כנכה צה"ל בטענה כי מחלת הכבד בה לקה התפתחה בגופו לאחר עירוי דם שקיבל כשנפצע במלחמת השחרור.

בתביעה שהוגשה לבית־המשפט על־ידי עו"ד שלמה שרון טוען פרופ' נאמן, כי בחודש אפריל 1949 הוא נפצע מכדורי דומדום בשתי רגליו במארב שהיה באיזור סדום. בעקבות פציעתו הוא הועבר לבית־החולים לטיפול רפואי ונזקק לעשר מנות דם. לדבריו קיים קשר ישיר בין קבלת העירוי למחלת הכבד בה לקה.

פרופסור דניאל שובל מבית־החולים הדסה בירושלים כותב בחוות דעת המצורפת לתביעתו של נאמן, כי אכן יש קשר סיבתי ישיר בין עירוי דם לאפשרות של פיתוח מחלות כבד. גם ד"ר יגאל קם, שניתח את נאמן בפיטסבורג שבארה"ב, צירף את חוות דעתו בה הוא כותב, כי האירוע היחיד הנראה לעין בגינו יכול היה פרופסור נאמן לפתח את מחלת הכבד הוא העירוי שקיבל בעקבות פציעתו.

המחלה נתגלתה רק בשנת 1981 כאשר פרופ' נאמן עבר בדיקות שגרתיות בברקלי שבקליפורניה.

בחוות דעת של ד"ר גילון שהביאה המדינה נטען, כי לא נמצא קשר סיבתי ישיר בין שחמת הכבד שנתגלתה ב־1981 ובגינה נאלץ להעביר את ניתוח ההשתלה לבין הפציעה.

לאחר שקצין התגמולים של משרד־הביטחון דחה את תביעתו ערער נאמן לפני בית־משפט השלום בחיפה ואף זה דחה את תביעתו. בימים אלה דן בסוגייה בית־המשפט המחוזי לערעורים.

נציגת המדינה, עו"ד רחל לבצלטר, טוענה בבית־המשפט בבקשתה לדחות את תביעתו של נאמן, כי המומחים מטעמו לא הצליחו לענות על השאלות המרכזיות בפרשה. לדבריה רק 7 אחוזים מקרב החולים במחלות כבד קיבלו עירוי דם לפני שחלו והרופאים לא הצליחו להסביר מה עם יתר 93 האחוזים. עוד היא טוענת, כי המומחים לא הצליחו לתת הסבר מניח את הדעת לשאלה כיצד קרה שהמחלה התפתחה 32 שנה לאחר הפציעה.

בית־המשפט יפסוק בסוגייה זו בימים הקרובים והחלטתו עשויה להיות תקדים לגבי חולי כבד נוספים שקיבלו בעבר עירויי דם.

המועצה לשלום הילד: המשטרה מפרה זכויות של ילדים ערבים

שלי יחימוביץ'

המועצה הציבורית לשלום הילד קבלה בפני מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, על כך שהמשטרה אינה מקפידה על זכויות הילד בכל הנוגע למעצרים של ילדים מן המגזר הערבי שהשליכו אבנים ונוהגת בהם חומרה יתרה.

מנהל המועצה לשלום הילד, ד"ר יצחק קדמן, קורא למשטרה לא להיגרר, למרות הקושי הכרוך בכך, למשחקי כוח שמשחקים המבוגרים על חשבון הילדים. הוא מציין מקרה שבו נעצרו ילדים בדואים למרות שלא הגיעו לגיל האחריות הפלילית ומקרה אחר של מעצרו של ילד באום־אל־פחם לשבוע ימים עד המשפט בחשד שהשתתף בהשלכת אבנים.

ד"ר קדמן מזכיר, כי החוק והנורמות מתייחסים לילדים באופן שונה מלמבוגרים חשודים. לדבריו, ילדים ערבים שנעצרו זוכים ליחס מחמיר במיוחד שאינו במקומו.

"אנו ערים לאפשרות שבחלק מן המקרים עושים המבוגרים שימוש בילדים למטרות של הסגנות והפרות סדר, מתוך הנחה שההתייחסות לילד עבריין תהיה סלחנית. במצב זה הופכים הילדים לקורבנות פעמיים, פעם אחת בידי הוריהם, המנצלים אותם לקידום מטרותיהם, ופעם נוספת בידי המשטרה, המחליטה להוכיח כי הנחות ההורים מוטעית", טוען קדמן במכתבו למפכ"ל ומוסיף, כי "אנו בטוחים שהמשטרה מסוגלת למצוא דרכים מתאימות לחילחם בפשיעה, בעבריינות ובמקורותיה, תוך שמירה מלאה להקפדה על זכויות הילד ורגישות למצבו המיוחד".

התחדשו העליות במניות החופשיות

אלחנן הורוביץ

אתמול התחדשו הביקושים ועליות השערים במניות החופשיות, אחרי הפסקה שנמשכה שלושה. הביקושים להן עלו אתמול ל־2.3 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים ירדו ל־1.4 מיליון ש"ח. מהן עלו 167, לעומת 81 שירדו ו־179 שנשארו בלי שינוי.

בניגוד למניות החופשיות הוסיפו מניות ההסדר לסבול מחולשת הדולר בעולם. ההיצעים במניות ההסדר הסתכמו ב־1.7 מיליון ש"ח והביקושים להן — ב־430 אלף ש"ח בלבד. משעריהן עלו 6, ירדו 7 ו־9 נשארו בלי שינוי.

המחזורים הסתכמו ב־7.4 מיליון ש"ח במניות החופשיות וב־2 מיליוני ש"ח במניות ההסדר.

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.43%. המניות החופשיות עלו בממוצע ב־1.37%, בעוד שמניות ההסדר ירדו ב־0.11%.

בשוק איגרות החוב עלה מדד השערים הכללי ב־0.2%. הצמודות למדד המחירים לצרכן עלו ב־0.22% בעוד שהצמודות למט"ח ירדו ב־0.15%. אג"ח מ־ס ירדו ב־0.74%.

גלגלי הבורסה

בקרנות הנאמנות השקיע אתמול הציבור 4 מיליוני ש"ח, בעיקר ב"סולידריות".

בהתיימות יתר נתקיימו אתמול שתי ההנפקות הנוספות של איגרות החוב הצמודות למדד, שבנק ישראל הציע לציבור בערך נקוב כולל של 50 מיליון ש"ח. הזמנות הציבור הסתכמו ב־200 מיליון ש"ח. מזה 87 מיליון ש"ח לאג"ח מסוג "שגיא", שהוצעו בע"נ של 20 מיליון ש"ח ל־9 שנים במחיר המינימום של 94% ושנמכרו ב־102% מע"נ. באג"ח מסוג "גליל", שהוצעו ב־30 מיליון ש"ח ע"נ, נתקבלו הזמנות בסך 113 מיליון ש"ח ונמכרו ב־98% מע"נ, בעוד שמחיר המינימום היה 83% מע"נ ל־17 שנים.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.8% ל־17.05%, תוך מחזור קטן של 4.2 מיליון ש"ח.

בעוד שסל המטבעות הגיע אתמול ל־1.7189 ש"ח, ירד שער הדולר היציג ב־0.34 אג' ל־1.5608 ש"ח.

דולר נוסעים — 1.8420 ש"ח.

דולר שחור נע בירידה בין 1.65 ל־1.67 ש"ח.

בעולם נחלש אתמול הדולר ביחס לכל מטבעות־החוץ העיקריות, חוץ מהיין היפאני. לעומתו התחזקה ביתר הליש"ט, בהשפעת הידיעות על פעולות הצי המלחמתי של ארה"ב נגד בסיסי הנפט של איראן, העלולות להביא לעליית מחירי הנפט בעולם, שמעלייתם עשוייה בריטניה ליהנות.

במסחר רב צדדי במניות לפני הצהריים נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 0.4% (אפריקה 1) ל־2.1% (הסנה).

במסחר במניות ב"משתנים" אחרי הצהריים נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 1% (שלטון) ל־5 אחוזים (עלית). המחזור הגדול ביותר הגיע ל־170 אלף ש"ח בהסנה. כל המחזור ב"משתנים" עלה ל־3.8 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלתה כללי מ"ר 1 ב־3 אחוזים. לעומתה ירדה חסנות 05 ב־0.7%.

לחברנו משה גפני ומשפחתו
משתתפים באבלכם במות האם
מאשה וינשטוק
ההלויה תתקיים בגזית בשעה 15.00
קיבוץ גזית

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
ביום הזכרון
יתקיים טכס התייחדות
עם זכר חללי מערכות ישראל
סטודנטים, חברי סגל ועובדים
ביום רביעי, ג' באייר תשמ"ח 20.4.88 בשעה 09.00
בפורום ע"ש שרמן
מול קיר הנופלים בקרית הטכניון, חיפה
משפחות שכולות, קרובים, ידידים
ואנשי בית הטכניון — מוזמנים

אנו משתתפים באבלו הכבד של
חיים בוטמן
על מותה של
אשתו
קיבוץ דליה

למזל, יוסי וכל המשפחה
תנחומים על מות
הגים
קיבוץ שמיר

כל חדרי המיון בבתי"ח של קופ"ח סגורים היום

עתים

חדרי מיון כמעט ריקים מאדם — זוהי תמונת המצב שהיתה אתמול ברוב בתי־החולים של קופת־חולים שבהם שבתו חדרי המיון.

עד לשעות הצהריים היו בחדר המיון של בית־החולים בילינסון בפתח תקווה 14 חולים בלבד, כאשר ביום רגיל מתקבלים עד לשעות הצהריים כ־50 חולים. כך היה גם בבתי־החולים האחרים של קופת חולים שחדרי המיון בהם היו סגורים.

הרופאים ציינו, כי חולים נמנעים להגיע ובחדרי המיון טופלו מקרי חירום בלבד. אחרים נשלחו לבתי־חולים ממשלתיים.

היום יהיו סגורים כל חדרי המיון של בתי־החולים של קופת־חולים עד שעה 6 בערב וחולים יועברו לבתי־חולים ממשלתיים. ביום העצמאות ובסוף השבוע יעבדו חדרי המיון כרגיל וביום ראשון בשבוע הבא יחדשו רופאי קופת חולים את העיצומים. הפעם יהיו חדרי מיון פתוחים ומרפאות חוץ וחדרי ניתוח סגורים.

קיפאון שורר במשא־ומתן עם רופאי קופת־חולים ונציגי המעסיקים ובימים האחרונים לא התקיימו כל מגעים.

רופאי המדינה ממשיכים לסגור את כל מרפאות החוץ בבתי־החולים הממשלתיים.

האיום שהשמיעו עובדי המינהל והמשק בעינו עומד. יו"ר ועד עובדי מינהל ומשק חזר והדגיש, כי אם יתברר שלא הועברה הוראת ביצוע לתשלום שעות נוספות שביצעו העובדים לאחר השביתה, ישבתו בשבוע הבא בשיבושים וישביתו את בתי־החולים.

עיצומים במפעלי "תדיראן" בחולון וברחובות

אשר שולוני

כ־1500 עובדי חטיבת הקשר ב"תדיראן" חולון הפסיקו אתמול בבוקר את עבודתם וקיימו אסיפת מחאה.

העובדים מוחים על הפסקת הבוררות בין ההנהלה לעובדים, בראשות השופט בדימוס נחמיה גוטמן, בשל עמדתה של ההנהלה שאינה מוכנה לסגת מהחלטתה לבצע פיטורים. בדעת העובדים לקיים כל יום אסיפת הסברה בשעות העבודה.

העובדים אינם מוכנים לקבל את דרישת ההנהלה לפיטורי עובדים בעלי ותק של 20 שנה, ביניהם כאלה שהביעו נכונות לשנות את סוג עבודתם ואף לרדת בהמה המקצועית ובלבד שישארו ב"תדיראן". העובדים טוענים, שבעוד שההנהלה דורשת לפטר עובדים, היא מעסיקה מאות עובדים מבחוץ על בסיס קבלני משנה.

עובדי המתכת של "תדיראן" בחולון הכריזו סכסוך עבודה בעקבות דרישת ההנהלה להוציא לחופשה קבוצת עובדים, החל מה־1 למאי, מבלי לתאם זאת עם הוועד.

גם עובדי מפעל הסוללות של "תדיראן" ברחובות נוקטים עיצומים בטענה שההנהלה מזלזלת בהם ומפרה סעיפים בהסכם העבודה.

סכסוך בין מסורבי עלייה על רקע חזרה בתשובה

שלי יחימוביץ'

סכסוך בין שני מסורבי עלייה שעלו ארצה לפני חודש הגיע אל בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע. הרקע לסכסוך: חזרתו בתשובה של הבעל.

בתביעת מזונות שהגישה האשה לבית־המשפט נאמר, כי כבר בברית־המועצות כפה עליה בעלה אורח חיים דתי. שנים ארוכות ניהלו בני הזוג מאבק כדי לעלות לארץ. ב־3 לאפריל באו לארץ ונפרדו כבר בנמל התעופה.

לדבריה, מיד לאחר קבלת האשרה הבטיח לה בעלה, כי בבואם ארצה יתגוררו בבאר־שבע, שם מתגוררים הוריה. אולם כבר בתחנת המעבר בווינה שינה דעתו והחליט כי יעבור לגור בקרב הקהילה החרדית בשכונת רמות בירושלים.

בשדה התעופה ביקשה האשה לעבור לבאר־שבע, בעלה — לרמות. הם קיבלו הפנייה לרמות, נפרדו, הבעל הלך כשבידיו תעודת העולה המשפחתית.

בינתיים, טוענת האשה, היא מתגוררת בבאר־שבע בלי תעודת עולה ומסמכים אחרים ואינה יכולה ליהנות מזכויותיה. היא ובתה מחוסרות דיור ואף אינן יכולות ללמוד באולפן.

פוגורליץ' ביטל הופעתו עם הפילהרמונית ביום העצמאות

יוסי שיפמן

איוו פוגורליץ', הפסנתרן היוגוסלבי המפורסם שעמד להופיע בהופעת גמרה עם התזמורת הפילהרמונית בקונצרטי יום העצמאות החגיגיים בירושלים ובתל־אביב, הודיע אתמול שמפאת מצבו הבריאותי לא יוכל להגיע.

בפילהרמונית מנסים להשיג ממלא־מקום ופנו כבר לברנבוים, פרחיה ולופו, הידועים כידידיה של התזמורת.

זובין מהטה ינסה היום לשכנע בשיחה אישית את הפסנתרן היוגוסלבי להגיע ארצה בכל זאת.

פנחס פוסטל, אמרגנו של פוגורליץ', מקווה שהפסנתרן יקיים את התחייבותו להופיע בפסטיבל ישראל ב־19 במאי.

יום עיון על מורשת הלחימה של צה"ל במטה הכללי

אבי בניהו

לרגל יום העצמאות הקדיש אתמול המטה הכללי של צה"ל את ישיבתו השבועית ליום עיון על מורשת הלחימה של צה"ל ועל מקומה בחינוך במדינת ישראל.

ליום העיון הוזמנו להופיע בפני אלופי צה"ל פרופ' יעקב שביט, פרופ' גבי כהן, מנכ"ל משרד־החינוך, ד"ר שמשון שושני, הסופר חיים גורי ואיש גוש אמונים, חנן פורת.

המרצים דיברו על מיתוסים ואמיתות בחברה הישראלית ועל התפתחויות בחקר ההיסטוריה. בדיון הועלתה השאלה כיצד לחנך את הנוער על ההיסטוריה הצבאית הישראלית.

בן־ישראל – מועמד הפורום ההסתדרותי לכנסת

כתב "על המשמר"

בקריאה לתמוך בגדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים, כמועמד הפורום ההסתדרותי של מפלגת העבודה לכנסת, יצאו אתמול חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ומאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמת, בכנס הפורום ההסתדרותי במפלגת העבודה שנערך באולם "מופת" ברמת־גן.

בכנס השתתפו למעלה מ־200 חברי מרכז "העבודה" וכן מזכירי מועצות פועלים ואיגודים מקצועיים ומזכירות נעמת.

בפני באי הכנס הופיעו גם שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי ומזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם שעמדו על היערכות מפלגת העבודה לקראת הבחירות וקראו לאחדות המחנה.

במלאת שנה לפטירתו של בננו
בועז רפפורט ז"ל
נעלה לקברו ביום העצמאות, ד' באייר 21.4.88
(להתקשר: למשפחה בקשר לשעה)
המשפחה
קיבוץ בית־אלפא

גרנות: מיליציות משתוללות ביו"ש ועושות כל שעולה בדעתן

דורית גסן

ביהודה ושומרון משתוללות מיליציות. יש קבלן, איש ביטחון של התושבים, ויש לו צבא פרטי – זאת גילה אתמול מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, בישיבת מרכז המפלגה.

לדבריו, אביו של רמי חבה, הילד שנרצח לפני שנה, קורא לעצמו "כוח 18", וגם הוא מסתובב ועושה כל שעולה בדעתו.

עוד סיפר גרנות, כי יש מסגרת מיוחדת של אנשי מילואים הפועלים בשטח, לא במסגרת יחידתית של הצבא, וגם הם עושים מעשי פרובוקציה חמורים. "אנחנו פשוט נגררים על־ידי החבורה הזאת, שצה"ל ושר־הביטחון קיימו איתם משום מה התייעצות בניסיון להגיע להודעה משותפת. שלוש שעות ישבו עם קצובר. אלה דברים שהדעת לא סובלת אותם", אמר גרנות.

גם הדברים שמתפרסמים על מה שקרה בביתא מזעזעים לא פחות, אמר גרנות. האיש שכל מי שנהרג בתקרית נהרג מתחובה שלו ידוע כעושה צרות קבוע, והמבוגר השני שמסר עדות, ואותו הזמינו שרים של הליכוד, הוא שקרן מועד. הוא האיש שבדה ראיות בעניין הריגת ילדה בשכם.

גרנות ציין, כי 14 בתים פוצצו לפני שהעניין נחקר עד תום ועל זה לא רגשת הארץ.

עוד אמר, כי פרס נושא באחריות חמורה לערעור יסודות הדמוקרטיה בכך שהוא מערער על סמכותה של ממשלה בישראל. אם מפלגת העבודה לא יכולה להסכים למדיניות שמיר, שתצא מהממשלה ותעבור לאופוזיציה. הוא שלל את הנימוק שאי־אפשר להשאיר את כיסא הביטחון לאריק שרון ושאל האם אחרי הבחירות הם כן יוכלו להשאיר אותו לאריק שרון.

גרנות יצא נגד חברים במפ"ם שאינם מוכנים לסבול בקורת על מפלגת העבודה ואמר. כי אנחנו מבחינים היטב בין "העבודה" לליכוד, הצרה היא שמפלגת העבודה לא מבחינה בכך עד כדי הסקת מסקנות.

בהתייחסו למערכת הבחירות אמר, כי נצטרך לעמוד במחלוקת גלויה וחמורה לא רק עם הליכוד, ועל חברים בתוכנו להבין שבעניין הזה אנחנו לא יכולים לגזור על עצמנו סייגים שיעמידו את אמינותנו בסימן שאלה.

בראשית הישיבה אישר מרכז המפלגה את תקנות הבחירות לוועידה העשירית של מפ"ם. מזכיר המרכז, חנן ארז, קרא לחברי מפ"ם להשתתף במפגן ה־1 במאי וציין, כי מפ"ם תופיע תחת השלט שלה במקביל למפלגת העבודה.

קצובר בכנס אלון מורה: לטיול ביתא יהיה המשך בל"ג בעומר

שמיר נעדר מכנס ההזדהות עם המתנחלים שקיימו חברי מרכז חרות

עתים

"לטיול ביתא יהיה המשך והוא ייערך בל"ג בעומר" — אמר בני קצובר בכנס הזדהות של חברי מרכז תנועת החרות עם המתיישבים ביהודה ושומרון.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, נעדר מהכנס בו נטלו חלק חברי כנסת רבים מהליכוד וקבוצת נכבדים ערביים מהנגב.

בתשובה לשאלה אמר השר דוד לוי, כי הסיבה להיעדרו של שמיר יכולה להינתן רק על־ידי ראש הממשלה עצמו.

"צריך לומר בשפה ברורה לא לתוכנית שולץ" — אמר שר־השיכון דוד לוי.

עוד אמר השר לוי, כי יש נסיון להפריד בין מתיישבים בחבל ארץ אחד למתיישבים בחבל ארץ אחר. לקבוצה אחת קוראים מתיישבים, אמר השר, ולאחרות קוראים מתנחלים. לדבריו, הנסיון להציג את המתנחלים כגורמי צרות, כמביאים תסיסה לאזור, זהו נסיון לשלול את הזכות האלמנטרית של העם לשבת בארצו.

כמו־כן, הוסיף השר, זהו נסיון לשלול את הזכות לא רק להגנה ובטחון, אלא גם את הזכות לחיות במקום.

שר־התחבורה, חיים קורפו, הצביע על העובדה, כי ביום א' בלילה קרה מהפך במפד"ל. לדבריו, מהפך זה מסמל את הנצחון הגדול אשר יזכו בו מפלגות הימין בבחירות הקרובות.

שר־המסחר־והתעשיה, אריאל שרון, אמר, כי חברי תנועת החרות באו לזכור ולהזכיר את תרצה פורת ז"ל ולחזק את רוחו של רומם אלדובי שנאבק על חייו. שרון אמר כי ממקום זה יש לאחל לו החלמה שלמה מפציעתו הגופנית ומהנסיון להטיל דופי באופיו במשך שבועות.

כדבריו.

השר שרון אמר, כי אם רק יקבל צה"ל את ההוראות איך לטפל במצב ואת הרשות לכך, הוא יוכל לעשות זאת. אם לא היתה היום התיישבות בחבלי ארץ זו, אמר השר, כי אז ההתפרעויות היו קורות בפרברי העיר תל־אביב.

שרון, שהיה אתמול גם אורח המועצה המקומית בית־שאן, אמר, כי חיסולו של אבו־ג'יהאד יקדם את התהליך המדיני באיזור.

השירותרום יוצא לדרך

למעלה מ־700 חיילים קרביים העושים בימים אלה משימות אבטחה בשטחים נכחו אמש בבית־החייל בתל־אביב במופע הפתיחה לשירותרום 88' שהפיקה מחלקת התרבות והבידור בגלי־צה"ל, בראשות מולי שפירא.
שר־הביטחון, הרמטכ"ל וצמרת צה"ל נתנו את חסותם לאירוע.
במהלך הערב העניק מולי שפירא את פרס גלי־צה"ל לשושנה דמארי על תרומתה לזמר העברי ולצה"ל לאורך השנים.
מופע השירותרום יוצא לדרך ושודר ביום ו' הקרוב בין 9 ל־11 בבוקר, ובשידור חוזר ביום ו' הבא בין 15.00 ל־17.00.
בצילום: יזהר כהן ואזולנית לפני ההופעה בשירותרום (צילום: מאיר פרטוש)

קטטה בין סטודנטים ערבים ליהודים בעצרת לזכר אבו־ג'יהאד בירושלים

שמונה סטודנטים ערבים שהשתתפו בתיגרה נעצרו

עתים

שמונה סטודנטים ערבים נעצרו על־ידי המשטרה במהלך עצרת אבל שערכו לזכר מנהיג ארגון הפת"ח, אבו־ג'יהאד, שנערכה בשטח האוניברסיטה העברית בהר הצופים.

עשרות סטודנטים ערבים תלמידים באוניברסיטה העברית בירושלים ערכו אתמול תהלוכת אבל בבניין המינהלה של האוניברסיטה העברית. הסטודנטים הערבים קשרו סרטים שחורים לאות אבל על בגדיהם. כן קראו כי היהודים רוצחים נשים וילדים בעזה.

קבוצה של סטודנטים יהודים החלה להתקהל באולם מול העצרת שערכו הסטודנטים הערבים. הסטודנטים היהודים קראו לערבים "אש"ף, רוצחים". במקום התפתחה קטטה אלימה שבה נטלו חלק עשרות רבות של סטודנטים שהגיעו למקום.

אנשי הביטחון של האוניברסיטה, שלא יכלו להשתלט על המצב, הזעיקו את המשטרה למוקד המהומה. עם הגיע כוחות המשטרה הודיעו אנשי המשטרה לסטודנטים כי יתפזרו ואם לא יעשו כן תשתמש המשטרה בגז מדמיע.

אותה שעה החלה קבוצה של סטודנטים ערבים שהשתתפו בקטטה לברוח מהמקום. אנשי הביטחון של האוניברסיטה חסמו את פתחי היציאה של הבניין במטרה למנוע את יציאתם.

סטודנטים ערבים נוספים חשו לעזרת חבריהם. המשטרה העריכה ועצרה שמונה סטודנטים ערבים שהשתתפו בתיגרה.

נמנעה הפגנה בבר־אילן

הנהלת אוניברסיטת בר־אילן מנעה אתמול לפני הצהריים אסיפת מחאה פוליטית של אנשי שמאל וערבים בשטח הקמפוס.